

เอกสารอ้างอิงของกองทัพเรือ ๑๐๐๓

การปกครอง

บทนำ กล่าวทั่วไป

บทที่ ๑ การมอบอำนาจให้ทำ การแทน และสั่งการในนาม ผู้บังคับบัญชา

หลักการในการมอบอำนาจ ของ กท.

เรื่องที่มีมอบอำนาจให้ ผบ.ทร. ทำการแทน และสั่งการ ในนามของ รมว.กท.

การมอบอำนาจให้ทำการ แทน และสั่งการในนามของ ผบ.ทร.

บทที่ ๒ การรายงานตนเอง และการรายงานบัญชีพล

การรายงานตนเอง

กรณีและโอกาสที่ต้องรายงานตนเอง

กำหนดเวลาของการ รายงานตนเอง

วิธีรายงานตนเอง

การแต่งกายในการ รายงานตนเอง

การรายงานบัญชีพล

บทที่ ๓ การเคารพ

การเคารพของทหาร

ข้อบังคับทหารว่าด้วยการเคารพ

คำชี้แจงเพิ่มเติมต่าง ๆ

การแสดงความเคารพสำหรับพลเรือน

บทที่ ๔ การปกครองบังคับบัญชา ของหน่วยต้นสังกัด และหน่วยปกครอง

อธิบายศัพท์และการกำหนด อำนาจ และความรับผิดชอบของหน่วยต้นสังกัดกับหน่วยปกครอง

แนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับ เจ้าหน้าที่ในสายวิทยาการต่าง ๆ

บทที่ ๕ การพักราชการการไม่พัก ราชการและการกลับเข้ารับราชการ

หลักเกณฑ์ของ กท.เกี่ยวกับ การสั่งพักราชการ

การสั่งพักราชการ ข้าราชการทหาร

การสั่งพักราชการลูกจ้าง ประจำ

การตัด งด และจ่ายเงิน รายเดือนของผู้ถูกสั่งพักราชการ

หลักเกณฑ์ของ ทร.เกี่ยวกับ การสั่งพักราชการ และการไม่พักราชการ

แนวปฏิบัติในการสั่ง พักราชการ ข้าราชการทหาร และลูกจ้างประจำ

คณะกรรมการพิจารณา การสั่งพักราชการ หรือปลดออกจากราชการ

การพิจารณาเกี่ยวกับ มลทินหรือมัวหมอง

การสั่งพักราชการ และ การปลดออกจากราชการ ผู้ที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

การปลดออกจากราชการ และการถอดยศนายทหาร ประทวน

กฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

บทนำ
กล่าวทั่วไป

เป็นที่เข้าใจกันโดยทั่วไปแล้วว่า ผู้บังคับบัญชา หมายถึงบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้มีสิทธิ และอำนาจ ในการปกครองบังคับบัญชา และสั่งการแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ ตามตำแหน่งหน้าที่อันชอบด้วยกฎหมาย และธรรมเนียมของทหาร ซึ่งผู้ใต้บังคับบัญชาจะต้องปฏิบัติตามคำสั่ง ของผู้บังคับบัญชาเหนือตน อย่างเคร่งครัดโดยหลักการ ผู้บังคับบัญชาแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ ผู้บังคับบัญชาโดยตรง หมายถึงผู้บังคับบัญชาที่ใกล้ชิดที่สุด มีตำแหน่ง สูงกว่าผู้ใต้บังคับบัญชา ขึ้นไปอีกตำแหน่ง และผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น หมายถึงผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือ จากผู้บังคับบัญชาโดยตรงขึ้นไปตามลำดับ นอกจากการพิจารณาตามธรรมเนียมทหาร ว่าผู้ใดเป็นผู้บังคับบัญชาแล้ว ยัง มีกำหนดไว้ในกฎหมาย และระเบียบกำหนดไว้ด้วย เช่น พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการ กระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๐๓ บัญญัติไว้ว่า ผบ.ทร. เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบกองทัพอเรือ เป็นต้น ผู้บังคับบัญชาจึงต้องบริหารงาน ในส่วนที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ปกครองผู้ใต้บังคับบัญชา ให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ และแบบธรรมเนียมของทหาร การที่ทหารปฏิบัติได้ถูกต้อง จะทำให้การดำเนินงานต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในทั้งยามปกติและยามสงคราม ดังนั้น ผู้บังคับบัญชาที่ดำรงตำแหน่งสูง ย่อมมีหน้าที่ รับผิดชอบมาก จึงจำเป็นต้องมอบหมาย ให้ผู้ดำรงตำแหน่งรองลงมาปฏิบัติไปตามลำดับ ในส่วนของ ผู้ใต้บังคับบัญชา ควรจะต้องมีความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องแบบธรรมเนียมด้วยเช่นเดียวกัน ซึ่งจะทำให้สามารถ ปฏิบัติได้ถูกต้อง และหากมิได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดต่าง ๆ ก็จะต้องพิจารณาความผิดตามควรแก่กรณี เรื่องของการ ปกครองนี้ ได้กล่าวถึงการมอบอำนาจให้ทำการแทน และสั่งการในนามของผู้บังคับบัญชา การปกครองบังคับ บัญชาของหน่วยต้นสังกัด และหน่วยปกครอง การรายงานตนเอง และการรายงานบัญชีพล การเคารพ การพัก ราชการ ไม่พักราชการ และการกลับเข้ารับราชการ เพื่อให้ข้าราชการ ทร. มีความเข้าใจในเบื้องต้นก่อน

บทที่ ๑

การมอบอำนาจและสั่งการในนามผู้บังคับบัญชา

ส่วนราชการต่าง ๆ ที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย มีหัวหน้าส่วนราชการเป็นผู้บังคับบัญชา มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารราชการตามขอบเขต ที่กฎหมายกำหนด รวมทั้งปกครองผู้ใต้บังคับบัญชาด้วย การที่ผู้บังคับบัญชามอบอำนาจ ให้ผู้หนึ่งผู้ใดทำการแทน และมีอำนาจสั่งการได้ เป็นการแบ่งเบาระยะ ของผู้บังคับบัญชา ซึ่งจะทำให้การบริหารราชการ ดำเนินไปด้วยความรวดเร็ว และสะดวกในการกำกับดูแล ดังนั้น กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และกฎหมายอื่น เช่น กฎหมายว่าด้วยมหาวิทยาลัย กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการ พลเรือน จึงได้กำหนดมอบหมาย หรือมอบอำนาจตามกฎหมายไว้ รวมทั้งกฎหมายว่าด้วย การจัดระเบียบราชการ กลาโหมด้วย

หลักการในการมอบอำนาจของ กท.

พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการ กระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๐๓ ได้กำหนดเกี่ยวกับการมอบอำนาจ และสั่งการไว้ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม (รมว.กท.) เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ ของกระทรวงกลาโหม และจะให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม (รมช.กท.) เป็นผู้ช่วยสั่งการ หรือปฏิบัติราชการแทน รมว.กท.ก็ได้

๒. ในกรณีที่มิใช่ รมช.กท. การสั่งหรือการปฏิบัติราชการของ รมช.กท.ให้เป็นไปตามที่ รมว.กท.มอบหมาย

๓. ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่ง รมว.กท. หรือมี แต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้ รมช.กท.เป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้ามี รมช.กท.หลายคน ให้คณะรัฐมนตรีมอบหมายให้ รมช.กท.คนใดคนหนึ่ง เป็นผู้รักษาราชการแทน

๔. ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่ง รมว.กท. หรือ รมช.กท.หรือมี แต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้ ปล.กท. มีอำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ และการปฏิบัติราชการประจำแทน รมว.กท.ได้

๕. อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ การปฏิบัติราชการ หรือการปฏิบัติหน้าที่ รมว.กท. จะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งใด หรือมติของสภากลาโหมหรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด รมว.กท.จะมอบอำนาจโดยทำเป็นหนังสือให้ รมช.กท. ปล.กท. ผบ.ทหารสูงสุด ผบ.ทบ. ผบ.ทร. หรือ ผบ.ทอ. ทำการแทนในนามของ รมว.กท.ก็ได้

๖. อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการประจำที่ผู้บังคับบัญชาทหาร ไม่ว่าจะชั้นใด ซึ่งรองลงมาจาก รมว.กท.จะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมายใด ๆ จะมอบอำนาจโดยทำเป็นหนังสือให้ผู้บังคับบัญชาทหารตำแหน่งอื่น ทำการแทนในนามของผู้บังคับบัญชาทหาร ผู้มอบอำนาจก็ได้ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่ กท.กำหนด

๗. ในตำแหน่งประจำใด ๆ ให้ผู้รักษาราชการ ผู้รักษาราชการแทน หรือผู้ทำการแทนมีอำนาจ และหน้าที่ตามตำแหน่งที่ รักษาราชการ รักษาราชการแทน หรือทำการแทนนั้น ๆ กท.ได้อาศัยอำนาจตามความ ใน

พระราชบัญญัติ จัดระเบียบราชการ กระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๐๓ ออกข้อบังคับ กห. ว่าด้วยการสั่งการ และ
ประชาสัมพันธ์ และได้มีการแก้ไขปรับปรุงหลายครั้ง และยกเลิกไป โดยให้ใช้ข้อบังคับ กห. ว่าด้วยการสั่งการและ
ประชาสัมพันธ์ พ.ศ.๒๕๒๗ ซึ่งได้ใช้อยู่จนถึงปัจจุบันข้อบังคับ กห. ฉบับนี้ มีสาระที่สำคัญในเรื่อง ของการมอบ
อำนาจ ให้ทำการแทน และสั่งการในนามของผู้บังคับบัญชา ที่จะนำมากล่าวถึงได้แก่

๑. การสั่งการ โดยอาศัยอำนาจตามกฎอัยการศึก ให้เป็นอำนาจของ รมว.กห. หรือผู้บังคับบัญชาทหาร ผู้
ประกาศใช้กฎอัยการศึก หรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจจาก รมว.กห. หรือผู้บังคับบัญชาทหารผู้ประกาศใช้กฎอัยการศึก

๒. รมช.กห.มีอำนาจสั่งการในนามของ รมว.กห.ตามที่ได้รับมอบหมายได้ โดยใช้ความในการลงตำแหน่ง
ว่า "รัฐมนตรีช่วยว่าการ ฯ ทำการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม"

๓. ในกรณีที่ไม่ได้มีผู้ดำรงตำแหน่ง รมว.กห. หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้ รมช.กห. เป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้ามี รมช.กห.หลายคน ให้ รมช.กห.คนใดคนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทน ตามมติคณะรัฐมนตรี แต่
ถ้ากรณีที่ไม่ได้มีผู้ดำรงตำแหน่ง รมว.กห.และ รมช.กห. หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้ ปล.กห.ทำการแทนใน
นามของ รมว.กห. เกี่ยวกับการสั่ง การอนุญาต การให้อนุมัติ และการปฏิบัติราชการประจำ เป็นการชั่วคราว

๔. ถ้าตำแหน่งในส่วนราชการ หรือหน่วยใดว่างลง และยังมีได้แต่งตั้งข้าราชการผู้ใด ให้ดำรงตำแหน่งนั้น
ผู้บังคับบัญชาจะสั่งให้ข้าราชการ ที่เห็นสมควรรักษาราชการในตำแหน่งนั้น เป็นการชั่วคราวก็ได้

๕. ถ้าผู้ดำรงตำแหน่งในส่วนราชการ หรือหน่วยใดไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ เป็นครั้งคราว
ผู้บังคับบัญชาจะสั่งให้ข้าราชการ ที่เห็นสมควรรักษาราชการแทน เป็นการชั่วคราวก็ได้

๖. ปล.กห. ผบ.ทหารสูงสุด ผบ.ทบ. ผบ.ทร. ผบ.ทอ. มีอำนาจหน้าที่ทำการแทน และสั่งการในนามของ
รมว.กห. ตามที่ได้รับมอบหมายได้

ผู้ดำรงตำแหน่ง รอง ผู้ช่วย เสนาธิการ รองเสนาธิการ หรือผู้ช่วยเสนาธิการของส่วนราชการ หรือหน่วยใด
มีอำนาจหน้าที่ทำการแทน และสั่งการในนาม ของผู้บังคับบัญชาส่วนราชการ หรือหน่วยนั้น ๆ ตามที่ได้รับ
มอบหมายได้

หน.นชต.กห. ผบ.ทบ. ผบ.ทร. ผบ.ทอ. หรือ หน.นชต.สป. หน.นชต.บก.ทหารสูงสุด หน.นชต.ทบ. หน.
นชต.ทร. หน.นชต.ทอ. ที่เทียบเท่าตำแหน่งชั้นแม่ทัพ จะมอบหมายเป็นลายลักษณ์อักษร ให้ข้าราชการตำแหน่งใด
ในสังกัด มีอำนาจหน้าที่ทำการแทน และสั่งการในนามของหัวหน้าส่วนราชการ หรือหัวหน้าหน่วยนั้น ๆ ในบาง
กรณีก็ได้

การสั่งการในนามของผู้บังคับบัญชา ให้ใช้ความว่า "รับคำสั่ง..." ลงท้ายเรื่องที่สั่งนั้น

๗. ถ้าตำแหน่งในส่วนราชการ หรือหน่วยใดว่างลง หรือผู้ดำรงตำแหน่งในส่วนราชการ หรือหน่วยใด ไม่
สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นครั้งคราว และยังมีได้แต่งตั้งข้าราชการผู้ใด รักษาราชการหรือรักษาราชการแทนให้
รอง ผู้ช่วย หรือ เสนาธิการ ทำการแทน เป็นการชั่วคราว

ในกรณีที่ตำแหน่งนั้นไม่มี รอง ผู้ช่วย หรือเสนาธิการ หรือมี แต่ว่า รอง ผู้ช่วย หรือ เสนาธิการ ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นครั้งคราว ให้ผู้มีตำแหน่งยศหรืออาวุโส ในยศรองจากตำแหน่งที่ว่างลงนั้น ทำการแทนเป็นการชั่วคราว เว้นแต่ส่วนราชการหรือหน่วยใด จัดกำลังประกอบด้วยหน่วยกำลังรบ และหน่วยบริการ ให้นายทหารชั้นสัญญาบัตร ที่เป็นผู้บังคับบัญชาหน่วยกำลังรบซึ่งเป็นกำลังหลัก และมีตำแหน่งยศ หรืออาวุโสในยศสูงเป็นผู้ทำการแทน เป็นการชั่วคราว และถ้าส่วนราชการหรือหน่วยใด เป็นส่วนราชการ หรือหน่วยสำหรับดำเนินกิจการ ในหน้าที่ทางเทคนิคโดยเฉพาะ หรือจัดกิจการรวมหลายเทคนิค ก็ให้ข้าราชการชั้นสัญญาบัตร ซึ่งมีตำแหน่ง ยศ หรืออาวุโส ในยศสูงในเทคนิคหลัก เป็นผู้ทำการแทนเป็นการชั่วคราว

จากข้อบังคับ กท.๙ ข้างต้น สามารถเปรียบเทียบเรื่องการรักษาราชการ การรักษาราชการแทน และการทำการแทน สรุปได้ดังนี้

การรักษาราชการ	<ul style="list-style-type: none"> - ตำแหน่งว่าง - ยังมีได้แต่งตั้งผู้ใดดำรงตำแหน่งนั้น - ผู้บังคับบัญชาสั่งแต่งตั้งให้รักษาราชการ
การรักษาราชการแทน	<ul style="list-style-type: none"> - ตำแหน่งไม่ว่าง แต่ผู้ดำรงตำแหน่งไม่สามารถปฏิบัติราชการ ได้เป็นครั้งคราว - ผู้บังคับบัญชาสั่งแต่งตั้งให้รักษาราชการแทน
การทำการแทน	<ul style="list-style-type: none"> - ตำแหน่งว่าง แต่ยังมีได้แต่งตั้งผู้รักษาราชการ หรือตำแหน่งไม่ว่าง ซึ่งผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นครั้งคราว แต่ยังมีได้แต่งตั้งผู้รักษาราชการแทน - รอง ผู้ช่วย เสนาธิการ หรือผู้มีตำแหน่ง ยศ หรืออาวุโสยศรองจากตำแหน่ง ที่ว่างทำหน้าที่แทน

ดังได้กล่าวแล้วว่า การสั่งการในนามของผู้บังคับบัญชา ให้ใช้คำว่า "รับคำสั่ง..." ลงท้ายเรื่องที่สั่งนั้น เนื่องจากการมอบอำนาจให้ทำการแทน และสั่งการในนามของผู้บังคับบัญชาโดยทั่วไป มิได้ให้มีการมอบอำนาจ ช่วงต่อมาได้มีการมอบอำนาจช่วงได้ เฉพาะบางเรื่อง ทำให้เกิดปัญหาในการลงนาม และตำแหน่งของผู้รับมอบอำนาจ สม.จึงได้ชี้แจงเหล่าทัพ เพื่อให้ปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน

๑. กรณีที่มีได้ให้มอบอำนาจช่วง

กรณีที่ผู้บังคับบัญชามีได้ให้อำนาจผู้รับมอบอำนาจ ในการมอบอำนาจช่วงให้แก่ผู้หนึ่งผู้ใด การสั่งการ จะใช้คำว่า "รับคำสั่ง..." แล้วต่อท้ายด้วยชื่อ และตำแหน่งของผู้รับมอบอำนาจ

ตัวอย่าง กรณีที่ รมว.กท. มอบอำนาจให้ ผบ.ทร. โดยมีได้ให้อำนาจ ผบ.ทร.ในการมอบอำนาจช่วง การสั่งการให้ใช้ความว่า

รับคำสั่ง รมว.กท.

พล.ร.อ.

ผบ.ทร.

๒. กรณีที่ให้มอบอำนาจช่วง

กรณีที่ผู้บังคับบัญชาได้ให้อำนาจ ผู้รับมอบอำนาจ ในการมอบอำนาจช่วงให้ผู้หนึ่งผู้ใด ผู้รับมอบอำนาจช่วงมีหน้าที่ทำการแทน ผู้มอบอำนาจให้คนเท่านั้น มิใช่เป็นการรับมอบอำนาจโดยตรง จากผู้บังคับบัญชา การสั่งการจะใช้ความว่า "รับคำสั่ง..." แล้วต่อท้ายชื่อ และตำแหน่งของผู้รับมอบอำนาจช่วง โดยการทำการแทนผู้มอบอำนาจ

ตัวอย่าง กรณีที่ รมว.กท.มอบอำนาจให้ ผบ.ทร. และให้อำนาจ ผบ.ทร.ในการมอบอำนาจช่วงได้ ซึ่ง ผบ.ทร.ได้มอบอำนาจช่วงให้แก่ ผช.ผบ.ทร. การสั่งการจะใช้ความว่า

รับคำสั่ง รมว.กท.

พล.ร.อ.

ผช.ผบ.ทร.ทำการแทน

ผบ.ทร.

เรื่องที่ยื่นมอบอำนาจให้ ผบ.ทร.ทำการแทน และสั่งการในนามของ รมว.ภท.

จากการที่กฎหมายว่าด้วย การจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม ได้กล่าวถึงการมอบอำนาจไว้แล้วนั้น รมว.ภท.จึงได้มอบอำนาจให้ รมช.ภท. ปล.ภท. ผบ.ทหารสูงสุด ผบ.ทบ. ผบ.ทร. และ ผบ.ทอ.ทำการแทนและ สั่งการในนามของ รมว.ภท. โดยออกเป็นคำสั่ง กท. (เฉพาะ) ที่ ๕๑/๓๖ ลง ๒๔ ส.ค.๓๖ เรื่อง มอบอำนาจให้ ปล.ภท. ผบ.ทหารสูงสุด ผบ.ทบ. ผบ.ทร. และ ผบ.ทอ.ทำการแทนในนามของ รมว.ภท. และฉบับแก้ไข ในที่นี้ได้นำมา กล่าวถึง เฉพาะเรื่องที่ยื่นมอบอำนาจให้ ผบ.ทร. ทำการแทนและสั่งการในนามของ รมว.ภท. ได้แก่

๑. เรื่องเกี่ยวกับงานกำลังพลและงานธุรการทั่วไปในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

๑.๑ เรื่องการอนุมัติให้เลื่อนชั้นเงินเดือน ๒ ชั้น เป็นบำเหน็จประจำปีของข้าราชการกลาโหม ชั้นสัญญาบัตร ภายในโควตาที่กำหนดไว้ รวมทั้งการอนุมัติให้เลื่อนชั้นเงินเดือน ๑ ชั้น เป็นบำเหน็จประจำปี ของข้าราชการ กลาโหม ที่บรรจุเข้ารับราชการใหม่ ซึ่งมีเวลารับราชการ นับถึงวันสิ้นปีไม่น้อยกว่า ๖ เดือน

๑.๒ เรื่องการอนุมัติให้ข้าราชการในสังกัดเป็นกรรมการ กรรมการที่ปรึกษาทางด้านวิชาการ หรือเพื่อร่วมปฏิบัติงาน ในสายอาชีพที่เกี่ยวข้อง เมื่อส่วนราชการ หรือหน่วยงานนอกกระทรวงกลาโหมขอมา และต้นสังกัดได้พิจารณาเห็นความจำเป็น (เว้นกรรมการและกรรมการที่ปรึกษา ของรัฐวิสาหกิจ)

๑.๓ เรื่องที่ข้าราชการกลาโหมขออนุมัติไปประชุม ศึกษาน หรือแข่งขันกีฬา ณ ต่างประเทศ โดยไม่ถือเป็นวันลา ตามมติคณะรัฐมนตรี หรือคำสั่งนายกรัฐมนตรี และมีได้ใช้งบประมาณ ของกระทรวงกลาโหม

๑.๔ เรื่องที่ข้าราชการกลาโหมที่ไปทำงานทางองค์การ หรือรัฐวิสาหกิจขออนุมัติไปต่างประเทศ ในกิจการขององค์การหรือรัฐวิสาหกิจนั้น

๑.๕ เรื่องการให้ข้าราชการกลาโหมลาสิกขา หรือพักผ่อนไปต่างประเทศ

๑.๖ เรื่องการไปต่างประเทศ ตามข้อ ๑.๓ ถึงข้อ ๑.๕ ของนักเรียนทหาร ทหารกองประจำการ และ ลูกจ้าง

๑.๗ เรื่องการให้ทหารประดับแผ่นดิดไหล่ และกำหนดรูปสัญลักษณ์ของแผ่นดิดไหล่ ตามความในข้อ ๓ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๑๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๗ ว่าด้วยการใช้เสื้อครุย เสื้อปริญญา และเครื่องหมายพิเศษบางอย่าง

๑.๘ เรื่องการอนุมัติให้หน่วยทหารในส่วนภูมิภาคยิงสลุด

๒. เรื่องเกี่ยวกับงานด้านการข่าว คือ เรื่องเรือรบต่างประเทศเข้ามาเยือนประเทศไทย ในลักษณะปกติเป็นการประจำ มอบให้ ผบ.ทร.เป็นผู้พิจารณาอนุญาต

๓. เรื่องเกี่ยวกับงานด้านการฝึก ศึกษา และการจัดอัตราในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

๓.๑ เรื่องการย้ายสถานศึกษา ของข้าราชการที่ทางราชการส่งไปศึกษา ณ ต่างประเทศ ภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้

๓.๑.๑ การย้ายสถานศึกษานั้นต้องไม่เปลี่ยน แผนการศึกษา วิชา ระยะเวลาศึกษา และงบประมาณที่ได้รับอนุมัติไว้เดิม

๓.๑.๒ สถานศึกษาใหม่ที่ย้ายไปศึกษา ต้องได้รับการรับรองจากสำนักงาน ก.พ.แล้ว และเฉพาะการศึกษาวิชาแพทย์ เมื่อสอบเป็นแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะโรค ต้องได้รับความเห็นชอบ หรือการรับรองจากแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะโรค ของประเทศที่ไปศึกษาอีกด้วย

๓.๒ เรื่องการส่งข้าราชการกลาโหมไปศึกษา ดูงาน หรือฝึกงาน ณ ต่างประเทศ ตามโครงการศึกษา ดูงาน หรือฝึกงาน ณ ต่างประเทศ ประจำปี ซึ่ง รมว.กท.ได้อนุมัติโครงการไว้แล้ว ทั้งนี้ เมื่อ ผบ.ทร.ได้อนุมัติแล้ว ให้ส่งสำเนาเรื่องรวมทั้งค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ให้ กท.ทร.๑ ชุด เพื่อตรวจสอบอัตราค่าใช้จ่ายที่ได้จ่ายไปแล้ว ให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผน ของทางราชการด้วย

๓.๓ เรื่องข้าราชการกลาโหมไปศึกษา ดูงาน หรือฝึกงาน ณ ต่างประเทศนอกโครงการ รวมทั้งกรณีทีบุคคล บริษัทห้างร้านเอกชน เชิญข้าราชการกลาโหมไปต่างประเทศ โดยไม่ใช้งบประมาณของกระทรวงกลาโหม

๓.๔ เรื่องการไปต่างประเทศทุกกรณีตามหมายเลข ๓.๒ และ ๓.๓ ของนักเรียนทหาร ทหารกองประจำการ และลูกจ้าง ตลอดจนการอนุมัติให้นักเรียนทหาร และนักเรียนทุนของ กท.ที่ไปศึกษา ณ ต่างประเทศ กลับประเทศไทยเป็นการชั่วคราวได้

๓.๕ เรื่องการเรียกตัวข้าราชการกลาโหม ซึ่งได้รับอนุมัติให้ไปศึกษาต่างประเทศ กลับมารับราชการ

๔. เรื่องเกี่ยวกับงานด้านส่งกำลังบำรุงในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

๔.๑ เรื่องการอนุญาตและการระบุงบเงินไว้ในใบอนุญาต ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยเขตปลอดภัยในราชการทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๘ คือ บริเวณเขตปลอดภัยในราชการทหารแห่ง ทร. และส่วนราชการของ ทร.ให้ ผบ.ทร.ทำการแทนในนามของ รมว.กท.

๔.๒ เรื่องการอนุมัติเกี่ยวกับยุทธโศปกรณ์ที่สำคัญอื่น ๆ ในแต่ละสายงานของเหล่าทัพต่างประเทศ จะนำเข้ามาหรือส่วนราชการของ กท.จะนำออกไปนอกราชอาณาจักร และหากเป็นเรื่องสำคัญให้รายงานให้ รมว.กท.ทราบด้วย

เรื่องที่ยื่นมอบอำนาจให้ ผบ.ทร.ทำการแทนและสั่งการในนาม รมว.กท.ข้างต้นนี้ ไม่ให้มีการมอบช่วง ยกเว้นข้อ ๑.๕ ข้อ ๓.๒ และข้อ ๓.๓ รมว.กท.ให้ ผบ.ทร.มีอำนาจมอบอำนาจช่วงให้ รอง ผู้ช่วย เสนาธิการ และ รองเสนาธิการ ได้ตามที่เห็นสมควร แต่ถ้าเป็นกรณีของนายพลเรือ ไม่สามารถมอบอำนาจช่วงได้

การมอบอำนาจให้ทำการแทน และสั่งการในนามของ ผบ.ทร.

ผบ.ทร. ได้อาศัยอำนาจตามความในข้อบังคับ กท.ว่าด้วยการสั่งการและประชาสัมพันธ์ พ.ศ.๒๕๒๖ มอบอำนาจเป็นลายลักษณ์อักษร ให้นายทหารสัญญาบัตรตำแหน่งต่าง ๆ เช่น รอง ผบ.ทร. ผช.ผบ.ทร. หน.นขต.ทร. เป็นต้น ทำการแทนและสั่งการในนามของ ผบ.ทร. ผู้ได้รับมอบอำนาจ มีอำนาจในการอนุมัติ อนุมัติหลักการ เห็นชอบ อนุญาต ลงนามในคำสั่ง รวมทั้งรับทราบในนามของ ผบ.ทร. เรื่องที่มอบอำนาจให้มี ๓ ลักษณะ คือ

๑. เรื่องที่เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ และระเบียบ

๒. เรื่องที่ต้องปฏิบัติเป็นการประจำตามปกติ

๓. เรื่องที่ ทร.อนุมัติหลักการหรือโครงการไว้แล้ว

ต่อมา ทร. ได้อนุมัติหลักการเมื่อปี ๓๘ ให้มีการปรับปรุงการบริหารงานระดับ ทร. โดยมอบหมายงานตามประเภทของกลุ่มงาน ให้แก่นายทหารชั้นผู้ใหญ่ระดับ พล.ร.อ. กำกับดูแลและรับผิดชอบดังนี้

๑. รอง ผบ.ทร. กำกับดูแลและรับผิดชอบ รวมทั้งรับมอบอำนาจการสั่งการ ในงานด้านการส่งกำลังบำรุง

๒. ปช.คปช.ทร. กำกับดูแลและรับผิดชอบ รวมทั้งรับมอบอำนาจการสั่งการ ในด้านกิจการพิเศษ

๓. ผช.ผบ.ทร. กำกับดูแลและรับผิดชอบ รวมทั้งรับมอบอำนาจการสั่งการ ในด้านกำลังพลและการศึกษา

ดังนั้น ในปัจจุบัน ผบ.ทร. จึงได้มอบหมายให้ผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ มีอำนาจทำการแทนและสั่งการ โดยกำหนดไว้เป็นคำสั่ง ทร. มีสาระสำคัญ คือ

๑. การสั่งการตามคำสั่ง ทร. เรื่อง การมอบอำนาจสั่งการและทำการแทน ในนามผู้บัญชาการทหารเรือ หมายถึง การอนุมัติ อนุมัติหลักการ เห็นชอบ อนุญาต ลงนามในคำสั่ง ให้ใช้คำว่า "รับคำสั่ง ผบ.ทร." การ ลงนามในหนังสือและการรับทราบ ให้ใช้คำว่า "ทำการแทน ผบ.ทร."

๒. ให้ผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ มีอำนาจในการสั่งการ และทำการแทนในนาม ผบ.ทร. โดยกำหนดไว้ เป็นผนวก

๓. การมอบอำนาจสั่งการ และทำการแทนในนามของ ผบ.ทร. เป็นการมอบอำนาจเฉพาะตัว ผู้อื่นไม่มีอำนาจ "รับคำสั่ง ผบ.ทร." อีกทอดหนึ่ง เว้นแต่ผู้ที่ทางราชการ ได้มีคำสั่งแต่งตั้งให้ "รักษาราชการ" หรือ "รักษาราชการแทน" ในตำแหน่งตามที่ระบุไว้ จึงมีอำนาจหน้าที่ "รับคำสั่ง ผบ.ทร."

๔. ในกรณีที่ รอง ผบ.ทร. ปช.คปช.ทร. ผช.ผบ.ทร. เสธ.ทร. รอง เสธ.ทร. ผช.เสธ.ทร.ฝกพ. ผช.เสธ.ทร.ฝชว. ผช.เสธ.ทร.ฝยก. และ ผช.เสธ.ทร.ฝยบ. จำเป็นต้องไปราชการลาภักหรือลาป่วย ไม่สามารถจะปฏิบัติราชการ ตามปกติได้ ให้ปฏิบัติดังนี้

๔.๑ รอง ผบ.ทร. และ ผช.ผบ.ทร. สั่งการและทำการแทน ในอำนาจที่ได้รับมอบอำนาจแทนกันได้

๔.๒ รอง ผบ.ทร. หรือ ผช.ผบ.ทร. สั่งการและทำการแทน ในอำนาจที่ ปช.คปช.ทร. ได้รับมอบอำนาจตามลำดับ

๔.๓ ปช.คปช.ทร. สั่งการและทำการแทนในอำนาจที่ รอง ผบ.ทร. หรือ ผช.ผบ.ทร. ได้รับมอบอำนาจได้ เมื่อทั้ง ๒ ท่าน ไม่สามารถปฏิบัติราชการได้ ตามปกติพร้อมกันในคราวเดียว

๔.๔ เสธ.ทร. และ รอง เสธ.ทร. สั่งการและทำการแทน ในอำนาจที่ได้รับมอบอำนาจแทนกันได้

๔.๕ เสธ.ทร.หรือ รอง เสธ.ทร. สั่งการและทำการแทน ในอำนาจที่ได้รับมอบอำนาจแทน ผช.เสธ.ทร.ฝกพ. ผช.เสธ.ทร.ฝชว. ผช.เสธ.ทร.ฝยก. และ ผช.เสธ.ทร.ฝยบ. แล้วแต่กรณี

๕. ในกรณีที่หัวหน้าหน่วยใดตามที่ระบุไว้ ไม่สามารถปฏิบัติราชการได้ เป็นครั้งคราวหรือว่างลง โดยที่ทางราชการยังมีได้มีคำสั่งแต่งตั้ง ให้ผู้ใดรักษาราชการแทน หรือดำรงตำแหน่งแทนให้ เสธ.ทร. เป็นผู้สั่งการแทน ผบ.ทร. ตามอำนาจที่ ผบ.ทร. ได้มอบอำนาจให้แก่หัวหน้าหน่วยนั้นเป็นการชั่วคราว

๖. ในการเสนอขออนุมัติเรื่องใด หากเรื่องนั้นมีหลายกรณี และ ผบ.ทร. ได้มอบอำนาจให้ผู้บังคับบัญชา ระดับรอง ๆ ลงมา สั่งการในแต่ละกรณีซึ่งจะต้องขออนุมัติหลายท่าน ให้ผู้ที่รับมอบอำนาจ ที่ดำรงตำแหน่งอาวุโส สูงสุด เป็นผู้พิจารณาอนุมัติในเรื่องนั้น โดยส่วนรวมเพียงผู้เดียว

๗. ให้ สลก.ทร.เสนอเรื่องที่ รอง ผบ.ทร. ปช.คปช.ทร. ผช.ผบ.ทร. เสธ.ทร. รอง เสธ.ทร. ผช.เสธ.ทร.ฝกพ. ผช.เสธ.ทร.ฝชว. ผช.เสธ.ทร.ฝยก. และ ผช.เสธ.ทร.ฝยบ.ได้สั่งการ และทำการแทนในนามของ ผบ.ทร.แล้ว เฉพาะเรื่องที่มีความสำคัญให้ ผบ.ทร.ทราบในโอกาสแรก ในกรณีที่ไม่สามารถเสนอได้ในวันใด ให้จัดทำบัญชีสรุปเรื่องดังกล่าว รายงานให้ ผบ.ทร.ทราบในวันถัดไป

๘. หัวหน้าหน่วยต่าง ๆ ที่ได้รับมอบอำนาจสั่งการ และทำการแทนในนาม ผบ.ทร. รายงานเรื่องที่ปฏิบัติไปแล้ว เฉพาะเรื่องที่มีความสำคัญให้ ผบ.ทร.ทราบในโอกาสแรก โดยเสนอรายงานผ่าน สลก.ทร.

บทที่ ๒

การรายงานตนเองและการรายงานบัญชีพล

การรายงานตนเอง

การรายงานตนเองมีความมุ่งหมาย เพื่อให้ผู้บังคับบัญชา รู้จักตัวผู้รายงาน และได้ทราบกิจการ หรือ เหตุการณ์ที่ผู้รายงาน มีหน้าที่จะต้องรายงาน ให้ผู้บังคับบัญชาของตนทราบ ในขณะที่เดียวกันผู้บังคับบัญชา อาจถือ โอกาส ชี้แจง แนะนำ ให้โอวาท หรือแสดงความยินดี ต่อผู้รายงานด้วยก็ได้

กท. ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับ การรายงานตนเองไว้เฉพาะกรณีที่ ข้าราชการชั้นสัญญาบัตรย้ายตำแหน่ง สรุปลงได้ว่า ข้าราชการชั้นสัญญาบัตรผู้ใดย้ายตำแหน่ง ให้รายงานต่อผู้บังคับบัญชาเดิม ซึ่งขาดจากการบังคับบัญชา ทุกตำแหน่ง ตามลำดับชั้นตั้งแต่ชั้นต่ำขึ้นไป และรายงานต่อผู้บังคับบัญชาใหม่ ทุกตำแหน่งตามลำดับชั้น ตั้งแต่ ชั้นสูงลงมา จนถึงผู้บังคับบัญชาโดยตรงของตน โดยปกติต้องรายงานภายใน ๒๔ ชั่วโมง นับตั้งแต่ ได้ทราบ เหตุการณ์ ที่จะต้องรายงานเป็นต้น ไป หรือนับตั้งแต่เวลาที่ ได้ทราบ จากสำเนาคำสั่งเป็นต้นไป การรายงานตนเอง ให้รายงานด้วยวาจา โดยบอกยศ นาม และตำแหน่ง แล้วบอกเรื่องราวซึ่งมีการเปลี่ยนแปลง ให้ผู้รับรายงานทราบ ถ้ามีข้อขัดข้องที่จะรายงานด้วยวาจาไม่ได้ ให้รายงานด้วยหนังสือหรือเขียนลงในสมุด

ในส่วนของ ทร. นั้น ได้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ กท. กำหนด และยังได้กำหนดกรณี และ โอกาสที่จะต้อง รายงานตนเอง เพิ่มเติมรวมทั้งการแต่งกาย สำหรับผู้รายงานตนเองด้วย ดังนี้

๑. กรณีและโอกาสที่ต้องรายงานตนเอง

๑.๑ เมื่อย้ายตำแหน่ง ข้าราชการชั้นสัญญาบัตรผู้ใดย้ายตำแหน่ง ให้ผู้นั้นไปรายงานตนเองต่อผู้บังคับบัญชาเดิม ซึ่งขาดจากการบังคับบัญชาทุกตำแหน่ง ตามลำดับชั้น ตั้งแต่ชั้นต่ำขึ้นไป แล้วรายงานต่อผู้บังคับบัญชาใหม่ทุกตำแหน่งตามลำดับชั้น ตั้งแต่ชั้นสูงลงมาจนถึงผู้บังคับบัญชาโดยตรงของตน

๑.๒ เมื่อผู้บังคับบัญชามารับตำแหน่งใหม่

๑.๒.๑ ถ้าผู้รับตำแหน่งเป็นผู้บังคับการเรือ ให้นายทหารสัญญาบัตรประจำเรือทุกนายรายงานตนเอง

๑.๒.๒ ถ้าผู้รับตำแหน่งเป็นผู้บังคับบัญชาหน่วยเรือ ตั้งแต่ชั้นผู้บังคับหมู่เรือขึ้นไป หน่วยนาวิกโยธิน ตั้งแต่ชั้นผู้บังคับกองพันขึ้นไป และหน่วยบกอื่น ๆ ตั้งแต่ชั้นผู้บังคับการกรมขึ้นไป ให้นายทหารสัญญาบัตรทุกนาย ที่สังกัดกองบังคับการของหน่วยนั้น และผู้บังคับหน่วยที่ขึ้นตรง ไปประชุมพร้อมกันเพื่อรายงานตนเอง โดยให้กระทำในวันแรก ที่ผู้บังคับบัญชาใหม่ผู้นั้นมารับตำแหน่ง หรือตามเวลาที่ผู้บังคับบัญชาใหม่นั้นจะได้นัดหมาย

๑.๓ เมื่อกลับจากการปฏิบัติราชการ ข้าราชการชั้นสัญญาบัตรที่มีคำสั่ง ให้ไปราชการพิเศษเป็นการเฉพาะตัว เป็นผู้บังคับการเรือไปราชการอิสระ หรือเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดของหน่วยเรือ หรือหน่วยทหาร ที่ไปปฏิบัติราชการนอกสถานที่ตั้งปกติ เมื่อกลับจากการปฏิบัติราชการนั้นแล้ว ให้ผู้นั้นไปรายงานตนเอง ต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นจนถึงผู้สั่ง

๑.๔ เมื่อทำหน้าที่ยามรักษาการณ์ หน่วยรักษาการณ์ซึ่งมีหน้าที่รักษาการณ์ ณ ที่ใด ๆ ก็ตาม เมื่อมีผู้บังคับบัญชาของหน่วยนั้น ตั้งแต่ชั้นผู้บังคับการเรือ หรือผู้บังคับกองพันขึ้นไปได้มา ณ ที่นั้น ให้ผู้บังคับหน่วยรักษาการณ์รายงานตนเอง พร้อมด้วยเหตุการณ์ที่ผู้บังคับบัญชาควรทราบ ในโอกาสแรกและตามปกติ ให้รายงานต่อผู้บังคับบัญชาผู้นั้นเพียงครั้งเดียว ตลอดเวลาที่ตนกระทำหน้าที่

๑.๕ เมื่อเข้ารับหน้าที่เป็นนายทหารยามพรรคนาวิกประจำเรือ

๑.๕.๑ ถ้าเข้ารับหน้าที่เป็นนายทหารยามพรรคนาวิก ขณะเรือจอด และในเวลานั้นมีผู้บังคับการเรือ หรือผู้บังคับหน่วยเรืออยู่ในเรือ ให้นายทหารยามผู้นั้นรายงานตนเอง ต่อผู้บังคับการเรือ หรือผู้บังคับหน่วยเรือ ในโอกาสแรกที่ตนเข้ารับหน้าที่

๑.๕.๒ ถ้าเข้ารับหน้าที่เป็นนายทหารยามพรรคนาวิก ในเวลาเรือเดิน เมื่อผู้บังคับบัญชาตั้งแต่ผู้บังคับการเรือขึ้นไป มาบนสะพานเดินเรือ ให้นายทหารยามผู้นั้นรายงานตนเอง ตลอดจนเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ผู้บังคับบัญชาควรทราบ

๑.๖ เมื่อทำหน้าที่ควบคุมแถวทหาร ผู้ควบคุมแถวทหารในระหว่างทำการฝึกหัด หรือในระหว่างไปปฏิบัติราชการใด ๆ เมื่อผู้บังคับบัญชาของตน ตั้งแต่ชั้นผู้บังคับการเรือหรือผู้บังคับกองเรือขึ้นไป ได้มา ณ ที่นั้น ให้ผู้

ควบคุมแถวทหารรายงานตนเอง พร้อมด้วยกิจการที่กำลังปฏิบัติอยู่ ในขณะนั้น และตามปกติให้รายงานต่อผู้บังคับบัญชาผู้นั้น เพียงครั้งเดียวตลอดเวลาที่ตนกระทำหน้าที่

๑.๗ เมื่อผู้บังคับบัญชาไปที่เรือหรือหน่วยทหาร

๑.๗.๑ ผู้บังคับหน่วยเรือรายงานตนเอง และบัญชีพลของหน่วยเรือ และผู้บังคับการเรือรายงานตนเอง และบัญชีพลของเรือ สำหรับหน่วยบกให้ปฏิบัติเช่นเดียวกัน

๑.๗.๒ นายทหารยาม หรือนายทหารเวรรายงานตนเอง และเหตุการณ์ ถ้าผู้บังคับการเรือ หรือผู้บังคับหน่วยไม่อยู่ และไม่มีผู้ทำการแทนให้นายทหารยาม หรือนายทหารเวร รายงานบัญชีพลด้วย

๑.๗.๓ ถ้าผู้บังคับบัญชาคนเดียวกันมาที่เรือ หรือหน่วยทหารนั้นอีกในระหว่างวันเดียวกัน จนถึงเวลา ๐๘๐๐ ของวันรุ่งขึ้น ให้รายงานตนเองครั้งเดียว เฉพาะ โอกาสแรกที่มา

๑.๘ เมื่อผู้บังคับบัญชาชั้นสูงไปตรวจราชการ หรือไปเยี่ยมเป็นทางการ ในโอกาสที่ผู้บังคับบัญชาชั้นสูง ตั้งแต่ ผบ.ทร.ขึ้นไป ไปตรวจราชการหรือไปเยี่ยมเป็นทางการที่เรือ หน่วยเรือ หรือหน่วยทหารบนบก ให้ ผบ.เรือ ทุกตำแหน่ง ผู้บังคับหน่วยเรือ หรือผู้บังคับบัญชาของหน่วยทหารนั้น และหัวหน้าหน่วยชั้นตรงที่มีตำแหน่ง ตั้งแต่ชั้นผู้บังคับกองพันขึ้นไป ไปรายงานตนเองในโอกาสแรก ที่ผู้บังคับบัญชาชั้นสูงนั้นมาถึง

๑.๘ เมื่อ นายทหารชั้นผู้ใหญ่ไปตรวจราชการ เมื่อนายทหารชั้นผู้ใหญ่ที่ได้รับมอบหมาย หรือแต่งตั้งจาก ทร. หรือจากหัวหน้าหน่วยที่ขึ้นตรง ทร. ไปตรวจการฝึกหัดศึกษา หรือตรวจราชการในหน่วยใด ให้ผู้บังคับหน่วยที่จะต้องรับการตรวจนั้น ไปรายงานตนเองในโอกาสแรกที่ผู้ตรวจไปถึง เพื่อฟังข้อราชการหรือรับคำสั่งต่าง ๆ เกี่ยวกับการตรวจราชการที่มีแก่หน่วยของตน ถ้าผู้บังคับหน่วยที่จะต้องรับการตรวจ มีอาวุโสสูงกว่าผู้ตรวจ ให้จัดผู้แทนที่มีอาวุโสต่ำกว่าผู้ตรวจไปรายงานแทน

๑.๑๐ เมื่อเรือหรือหน่วยเรือจอดรวมกัน เมื่อเรือหรือหน่วยเรือไปจอดรวมอ่าวกับเรือ หรือหน่วยเรืออื่น ผู้บังคับการเรือ หรือผู้บังคับหน่วยเรือ ผู้มีอาวุโสต่ำกว่า จะต้องไปรายงานตนเองต่อผู้บังคับการเรือ หรือผู้บังคับหน่วยเรือ ผู้มีอาวุโสสูงสุด ณ ที่นั้นในโอกาสแรก เว้นแต่เมื่อเรือออกไปจากอ่าวไม่เกิน ๒๔ ชม. แล้วกลับเข้ามาจอดรวมอ่าวใหม่

๑.๑๑ เมื่อเรือไปจอด ณ ตำบลที่มีหน่วยทหารเรือตั้งอยู่ เมื่อเรือหรือหน่วยเรือไปจอดนอกเขตที่ตั้งปกติ ซึ่งมีหน่วยทหารเรือตั้งอยู่ ให้ผู้บังคับบัญชาสูงสุดของหน่วยเรือ หรือหน่วยบกผู้มีอาวุโสต่ำกว่า ไปรายงานตนเองต่อผู้บังคับหน่วย ที่มีอาวุโสสูงกว่าในโอกาสแรก เว้นแต่เมื่อเรือออกไปจากอ่าวไม่เกิน ๒๔ ชั่วโมง แล้วกลับเข้ามาจอดใหม่

ในกรณีที่เรือที่หน่วยเรือเข้าไปจอดรวมอ่าว กับเรือที่มีผู้บังคับบัญชาของตนซึ่งจอดอยู่ก่อน หรือในกรณีที่มีผู้บังคับบัญชาของตน มาจอดรวมอ่าวในภายหลัง ให้ผู้บังคับการเรือไปรายงานตนเอง ต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นในโอกาสแรก

๑.๑๒ เมื่อจอดเรือ บรรดาเรือและหน่วยเรือ ที่เดินทางเข้าจอดรวมอ่าวพร้อมกับเรือธง หรือเรือหัวหน้า ถ้ามีเหตุการณ์สำคัญในระหว่างเดินทาง ที่ควรต้องรายงานให้ทราบด้วยตนเอง ให้ผู้บังคับการเรือรายงานตนเอง และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นต่อผู้บังคับหน่วยเรือ ที่เป็นผู้บังคับบัญชาโดยตรงของตนในโอกาสแรก แล้วให้ผู้บังคับบัญชาหน่วยเรื่อนั้น รายงานตนเองและเหตุการณ์ ต่อผู้บังคับบัญชาโดยตรงของตนต่อไป จนถึงผู้บังคับบัญชาสูงสุดของหน่วยเรื่อนั้น

๑.๑๓ เมื่อไปราชการต่างจังหวัดซึ่งมีหน่วยทหารเรือตั้งอยู่ เมื่อนายทหารสัญญาบัตรไปราชการต่างจังหวัด และไปพักอยู่ ณ ตำบลที่มีหน่วยทหารเรือตั้งอยู่ ถ้าจะพักอยู่ในตำบลนั้นเกินกว่า ๒ วัน ต้องไปรายงานตนเอง ต่อผู้บังคับบัญชาของหน่วยทหารนั้น ภายในกำหนด ๒๔ ชั่วโมง นับแต่เวลาไปถึง และถ้าพักอยู่นานกว่า ๗ วัน เมื่อจะออกจากตำบลนั้น ต้องไปรายงานตนเองอีกครั้งหนึ่ง แต่ถ้าผู้ไปพักมียศหรืออาวุโสสูงกว่า ผู้บังคับบัญชาของหน่วยทหารนั้น ก็ไม่ต้องไปรายงานตนเอง แต่ควรแจ้งให้ทราบถึงการมาของตนด้วย ถ้าผู้ไปพักเป็นผู้บังคับบัญชาของหน่วยทหารนั้น ให้ผู้บังคับบัญชาของหน่วยทหารนั้น ไปรายงานตนเองต่อผู้บังคับบัญชา ที่ไปพัก การรายงานตนเองดังกล่าวนี้ ถ้ามีความจำเป็นอันเนื่องจากการคมนาคมไม่สะดวก หรือจะต้องเดินทางไกลเกินสมควร จะงดการรายงานตนเองเสียก็ได้

๑.๑๔ การรายงานตนเองของนายทหารสัญญาบัตรใหม่ นายทหารใหม่ชั้นสัญญาบัตร ที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนทหารในประเทศ หรือต่างประเทศ หรือสำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศ หรือผู้เพิ่งได้รับยศเป็น นายทหารสัญญาบัตร หากเป็นการสมควรที่จะให้ผู้บังคับบัญชาชั้นสูงรู้จัก ให้ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของนายทหารใหม่ เป็นผู้นำตัวนายทหารใหม่ทุกคน ไปรายงานตนเอง พร้อมกันต่อผู้บังคับบัญชา แล้วผู้รับรายงาน เป็นผู้นำไปรายงานผู้บังคับบัญชาชั้นถัดขึ้นไป จนถึงผู้บังคับบัญชาหัวหน้าหน่วยขึ้นตรงกองทัพเรือ หรือผู้บัญชาการทหารเรือ แล้วแต่จะเห็นสมควร เว้นแต่นายทหารใหม่ที่สังกัดหน่วยในต่างจังหวัด ให้ไปรายงานตนเอง เพียงผู้บังคับบัญชาสูงสุด ณ ที่นั้น

๒. กำหนดเวลาของการรายงานตนเอง

ปกติให้รายงานในระหว่างเวลาราชการ เว้นแต่ในกรณีใดซึ่งได้มีกำหนดไว้ ให้รายงานเมื่อใด หรือในโอกาสใดก็ให้ปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ สำหรับกรณีนั้น ๆ

การรายงานตนเองตามปกติซึ่งมิใช่เป็นการด่วน ให้รายงานภายใน ๒๔ ชั่วโมง พ้นจากเวลาที่ได้รับคำสั่ง มีเหตุ หรือมีเรื่องที่จะต้องรายงานให้ทราบ ถ้าเป็นเรื่องด่วนหรือจำเป็นให้รายงานได้ทุกขณะ ทั้งนี้ ให้อยู่ในดุลยพินิจของผู้รายงานด้วย ว่ากรณีนั้น ๆ เป็นเรื่องด่วน หรือจำเป็นมากน้อยเพียงใด

๓. วิธีรายงานตนเอง

๓.๑ ให้รายงานด้วยวาจา โดยรายงานยศ นาม ตำแหน่ง ของตนก่อน แล้วจึงรายงานเรื่องราวของ กิจการ หรือเหตุการณ์ที่ผู้รายงานมีหน้าที่ต้องรายงานให้ทราบ

๓.๒ ถ้าผู้รับรายงานไม่อยู่หรือไม่สามารถรับรายงานได้ และการรายงานนั้น เป็นเรื่องปกติไม่สำคัญอย่างใด ก็ให้ผู้รายงานเขียนรายงาน ลงในสมุดรายงานตนเอง ประกอบด้วยข้อความ เช่นเดียวกับการรายงานด้วยวาจา แต่ ถ้าผู้รายงานมีราชการสำคัญ และจำเป็นจะต้องรายงานด้วยวาจา ก็ให้ติดต่อแจ้งเรื่องให้นายธง นายทหารคนสนิท หรือนายทหารธุรการ เสนอความประสงค์ให้ผู้รับรายงานทราบ เพื่อกำหนดเวลาที่จะให้ไปรายงานเมื่อใด

๓.๓ การรายงานในกรณีที่มีผู้บังคับบัญชาอยู่พร้อมกันหลายคน ให้รายงานเฉพาะผู้บังคับบัญชาสูงสุด แต่ผู้เดียว ท.ม.ได้กำหนดรายละเอียดของข้อความ ในการรายงานตนเองไว้ แต่ กร.ได้กำหนดเกี่ยวกับคำรายงานตนเองตามตัวอย่างดังนี้

เมื่อย้ายตำแหน่ง

"เรือเอก นาวิ รักษาติ ผู้บังคับการเรือหลวงตองปลิว ตามคำสั่งกองทัพบเรือที่ สองร้อยสามสิบห้า สองพันห้าร้อยยี่สิบสาม ให้กระผมเป็นต้นเรือ เรือหลวงโพสามต้น กองเรือทุ่นระเบิดนั้น บัดนี้ กระผมได้ปฏิบัติตามคำสั่งนั้นแล้ว"

เมื่อเรือย้ายขาดสังกัด ไปขึ้นอยู่กับผู้บังคับบัญชาคนใหม่ หรือเมื่อไปหรือกลับจากราชการ

"เรือเอก รัก ชาตินาวิ ผู้บังคับการเรือหลวงสารสินธุ ตามคำสั่งกองเรือยุทธการที่ ยี่สิบเจ็ดพันสอง พันห้าร้อยยี่สิบสาม ให้เรือหลวงสารสินธุ ไปสังกัดหมวดเรือลาดตระเวนชายแดนนั้น กระผมได้ปฏิบัติตาม คำสั่งนั้นแล้ว"

เมื่อเป็นนายทหารยามพรคนาวินเรือจอด หรือนายทหารยามพรคนาวินประจำวัน

"เรือโท เกียรติ กล้าหาญ ต้นปืน ได้รับหน้าที่เป็นนายทหารยามพรคนาวิน ประจำวันตั้งแต่วิทยายุทธศาสตร์ศูนย์จนถึงบัดนี้เหตุการณ์ปกติ"

๔. การแต่งกายในการรายงานตนเอง

๔.๑ ระเบียบ ท.ร.ว่าด้วยการรายงานตนเอง กำหนดเรื่องการแต่งกาย ในการรายงานตนเองไว้ว่า ตามปกติ ให้แต่งเครื่องแบบปกติขาว เว้นแต่

๔.๑.๑ เมื่อเรือจอดในทะเลหรือในอ่าว ให้แต่งเครื่องแบบปกติขาวคอพับ (แขนสั้น) สำหรับการรายงานตนเอง ระหว่างหน่วยกับหน่วยเรือ ในโอกาสเช่นนี้ ให้แต่งเครื่องแบบปกติขาวคอพับ (แขนสั้น) ด้วย

๔.๑.๒ ในโอกาสที่มีการฝึกทำนองยุทธ หรือการฝึกราชการสนาม และเป็นกรายงานต่อผู้บังคับบัญชาของตน ที่ไปฝึกด้วยกัน จะแต่งเครื่องแบบตามที่ใช้กัน ในขณะทำการฝึกก็ได้

๔.๑.๓ ในเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการบางอย่าง เช่น ในเวลาควบคุมแถวทหาร เป็นนายทหารยาม นายทหารเวร หรือเป็นผู้บังคับหน่วยรักษาการณ์ ให้แต่งเครื่องแบบตามหน้าที่ในขณะนั้น

๔.๑.๔ ในการเดินทางไปต่างจังหวัด ซึ่งจะต้องรายงานตนเองต่อผู้บังคับหน่วยทหาร ณ จังหวัดนั้น ถ้าไม่สามารถหาเครื่องแต่งกาย ให้ถูกต้องตามที่กำหนดไว้ ก็ให้แต่งเครื่องแบบอย่างอื่นเท่าที่มีอยู่ในขณะนั้น

๔.๒ เนื่องจาก ทร.ได้กำหนดให้มีการรายงานตนเอง เมื่อผู้บังคับบัญชาชั้นสูงตั้งแต่ ผบ.ทร. ขึ้นไป ไปตรวจราชการ หรือไปเยี่ยมเป็นทางการ (คู่มือ ๑.๘) แต่มิได้กำหนดไว้ ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาชั้นสูงไปเยี่ยมหน่วย หรือเข้าไปในพื้นที่ของหน่วย อย่างไม่เป็นทางการ ทร.จึงได้กำหนดการปฏิบัติไว้เฉพาะกรณีที่ ผบ.ทร.ไปตรวจเยี่ยมหน่วย หรือเข้าไปในพื้นที่ของหน่วย ดังนี้

๔.๒.๑ เมื่อเป็นทางการให้ผู้รายงานตนเอง แต่งเครื่องแบบตามระเบียบ ทร.ว่าด้วยการรายงานตนเอง พ.ศ.๒๕๑๒

๔.๒.๒ เมื่อไม่เป็นทางการ และเข้าไปในพื้นที่หน่วย ในเวลาราชการ แต่งเครื่องแบบปฏิบัติงานตามปกติ หรือเช่นเดียวกับ ผบ.ทร. นอกเวลาราชการให้หัวหน้าหน่วย หรือผู้ทำการแทนต้อนรับ โดยไม่ต้องรายงานตนเอง แต่งกายเครื่องแบบชุดปฏิบัติงาน หรือพิจารณาตามความเหมาะสม

การรายงานบัญชีพล

ในโอกาสที่ผู้บังคับบัญชาไปที่เรือ หรือหน่วยทหารนั้น นอกจากผู้บังคับหน่วยจะรายงานตนเองแล้ว จะต้องรายงานบัญชีพลด้วย (ดูข้อ ๑.๗) ซึ่ง ทร. ได้อนุมัติให้หน่วยต่าง ๆ ถือปฏิบัติเกี่ยวกับการรายงานบัญชีพล ไว้ ดังนี้

"(ยศ ชื่อ ชื่อสกุล ตำแหน่ง) ขอรายงานบัญชีพล กองกอง/กองเรือ ... นายทหาร... พันจ่า ... จ่า ... พลทหาร ... ลูกจ้าง ... จ่าหน่วย ... คงสังกัด ..."

ทั้งนี้จำนวน กองกอง/กองเรือ เป็นจำนวนกำลังพลที่มีอยู่ในขณะรายงาน และจำนวนคงสังกัด เป็นยอดกำลังพลที่บรรจุไว้ประจำ มีการเปลี่ยนแปลงน้อย

บทที่ ๓

การเคารพ

การเคารพเป็นกิริยาที่แสดงการทักทาย เมื่อผ่านหรือพบกัน แสดงความเป็นมิตรกัน ทั้งผู้แสดง และผู้รับ นับเป็นธรรมเนียม และจรรยาอันดีงามที่บุคคลพึงปฏิบัติ การแสดงการเคารพ เป็นการแสดงความนับถือ ซึ่งกันและกัน ก่อให้เกิดความสามัคคีทางจิตใจ เป็นการฝึกให้ทหาร มีลักษณะทหารอย่างสมบูรณ์ และการแสดงการเคารพของหมู่ทหารเป็นเครื่องบอกถึง ความมีระเบียบวินัยของทหาร และความเอาใจใส่ในการปกครอง ของผู้บังคับบัญชาทหารด้วย จึงเป็นเครื่องเชิดชูเกียรติของทหาร อย่างไรก็ตามในแต่ละหน่วยทหาร มิได้มีแต่เฉพาะข้าราชการทหาร และทหารกองประจำการเท่านั้น ยังประกอบด้วย ข้าราชการกลาโหมพลเรือน และลูกจ้างที่ปฏิบัติงานร่วมกันด้วย จึงจำเป็นที่จะต้องมี หลักเกณฑ์ในการเคารพ สำหรับทหารข้าราชการกลาโหมพลเรือน และลูกจ้าง

การเคารพของทหาร

การเคารพของทหารนั้น ถือปฏิบัติตามข้อบังคับทหารว่าด้วยการเคารพ นอกจากนี้ยังมีคำชี้แจงเพิ่มเติมต่าง ๆ ด้วย

ข้อบังคับทหารว่าด้วยการเคารพ

๑. กระทรวงกลาโหมได้ออกคำสั่งเมื่อ ๑๒ มี.ค.๒๕ ให้บรรดากองใน กท.ปฏิบัติตามข้อบังคับทหารว่าด้วยการเคารพ โดยแบ่งออกเป็น ๓ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ ว่าด้วยการเคารพนบนบก

ตอนที่ ๒ ว่าด้วยการเคารพในเรือ

ตอนที่ ๓ เบ็ดเตล็ดได้แก่การเคารพผู้แทน ข้าราชการพลเรือน ชงประจำกองลูกเสือ และตารางการ

เคารพ

ข้อบังคับทหารนี้ได้มีการแก้ไขจนถึงครั้งสุดท้ายเมื่อปี ๒๕๒๖ และใช้อยู่จนถึงปัจจุบัน ดังนี้

(สำเนา)

ข้อบังคับทหาร

ว่าด้วยการเคารพ

ตอนที่ ๑

ว่าด้วยการเคารพนบนบก

มาตรา ๑

การเคารพเมื่ออยู่ตามลำพัง

ท่าเคารพ	<p>ข้อ ๑ ท่าเคารพของทหารเมื่ออยู่ตามลำพังมีดังนี้</p> <p>(๑) สวมหมวกมิได้ถือปืน ทำวันทยหัตถ์</p> <p>(๒) มิได้สวมหมวกและมิได้ถือปืน</p> <p>ก. อยู่กับที่ ทำท่าตรง แล้วทำเลขวา(ซ้าย)</p> <p>ข. กำลังเคลื่อนที่ ทำท่าเดิน แล้วทำเลขวา(ซ้าย)</p> <p>(๓) ถือปืน</p> <p>ก. อยู่กับที่ ทำท่าวันทยาอวุธ</p> <p>ข. อยู่กับที่ เมื่อสะพายอาวุธอยู่ ทำท่าตรง แล้วทำเลขวา(ซ้าย)</p> <p>ค. เคลื่อนที่ ทำท่าเดิน แล้วทำเลขวา(ซ้าย)</p> <p>(๔) ซี่ม้า</p> <p>ก. มิได้สะพายปืน ถ้าสวมหมวกทำวันทยหัตถ์ มิได้สวมหมวกทำเลขวา (ซ้าย)</p> <p>ข. สะพายปืน ทำเลขวา(ซ้าย)</p> <p>(๕) เมื่อมิได้สวมหมวกให้นายทหารชั้นสัญญาบัตรแสดงการเคารพด้วยวิธีก้มศีรษะ</p>
----------	---

ผู้รับการเคารพ	<p>ข้อ ๒ ทหารต้องแสดงการเคารพต่อผู้หรือสิ่งซึ่งจะกล่าวต่อไปนี้เป็น</p> <p>(๑) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว</p> <p>(๒) สมเด็จพระบรมราชินี</p> <p>(๓) สมเด็จพระบรมราชชนนี</p> <p>(๔) รัชทายาท</p> <p>(๕) พระเจ้าแผ่นดินและพระราชินีต่างประเทศ</p> <p>(๖) พระบรมวงศ์ซึ่งเสด็จ โดยมีธงราชวงศ์</p> <p>(๗) เจ้าต่างประเทศซึ่งเป็นเอกราชและเสด็จ โดยมีธงราชวงศ์</p> <p>(๘) ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์</p> <p>(๙) นายกรัฐมนตรี</p> <p>(๑๐) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม</p> <p>(๑๑) ทหารต่อทหารหรือตำรวจ</p> <p>(๑๒) ทหารต่างประเทศซึ่งแต่งเครื่องแบบ</p> <p>(๑๓) พระบรมศพและพระบรมอัฐิ</p> <p>(๑๔) พระศพและพระอัฐิพระบรมวงศ์</p> <p>(๑๕) ศพซึ่งมีกองทหารแห่เป็นเกียรติยศ</p> <p>(๑๖) ธงประจำกองทหาร</p> <p>(๑๗) ธงประจำกองยุวชนทหาร</p> <p>(๑๘) ธงชาติประจำสำนักงานของรัฐบาลในขณะขึ้นลง, ธงหมายยศ และตำแหน่งตั้งแต่ ชั้นผู้บัญชาการทหารเรือขึ้นไป และธงราชนาวีประจำเรือใหญ่ ในขณะที่ทำพิธีขึ้นลง</p> <p>(๑๙) ธงมหาราช, ธงราชินี, ธงบรมราชวงศ์, ธงเยาวราช และธงราชวงศ์ เวลา ผ่านหรือชักขึ้นลง</p> <p>(๒๐) อนุสาวรีย์รูปบุคคลซึ่งหล่อ, ปั้น หรือทำด้วยหิน ตั้งไว้ขณะเมื่อรัฐบาลมีงานฉลอง</p> <p>(๒๑) หัวหน้าคณะผู้แทน ทางทูตของต่างประเทศที่เข้าไปปฏิบัติหน้าที่ เป็นทางราชการในพระบรมมหาราชวัง โดยรถยนต์ที่มีธงประจำตำแหน่ง หรือโดยรถยนต์หลวง ที่ได้มีธงประจำตำแหน่ง</p>
----------------	--

<p>ผู้หรือสิ่งที่จะต้องหยุดทำ การเคารพ</p>	<p>ข้อ ๓ ทหารกำลังเดินอยู่ ให้หยุดทำการเคารพต่อผู้ หรือสิ่งซึ่งจะกล่าวต่อไปนี้ ซึ่งกำลังเคลื่อนที่ คือ</p> <ul style="list-style-type: none"> (๑) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (๒) สมเด็จพระบรมราชินี (๓) สมเด็จพระบรมราชชนนี (๔) รัชทายาท (๕) พระเจ้าแผ่นดินและพระราชินีต่างประเทศ (๖) พระบรมวงศ์ซึ่งเสด็จโดยมีธงราชวงศ์ (๗) เจ้าต่างประเทศซึ่งเป็นเอกราชและเสด็จโดยมีธงราชวงศ์ (๘) ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ (๙) นายกรัฐมนตรี (๑๐) ผู้บังคับบัญชาของตนทุกชั้น (๑๑) พระบรมศพและพระบรมอัฐิ (๑๒) พระศพและพระอัฐิพระบรมวงศ์ (๑๓) ศพซึ่งมีกองทหารแห่งเป็นเกียรติยศ (๑๔) ธงประจำกองทหารและกองยุวชนทหาร <p>ทั้งนี้ ให้ทำการเคารพเมื่อถึงระยะประมาณ ๓ ก้าว จากผู้หรือซึ่งต้องทำการเคารพ และเลิกเคารพ เมื่อผ่านไปแล้วประมาณ ๒ ก้าว</p> <ul style="list-style-type: none"> (๑๕) ธงชาติประจำสำนักงานของรัฐบาล ธงราชนาวีประจำเรือใหญ่ ธงมหาราช ธงราชินี ธงบรม ราชวงศ์ ธงเยาวราช และธงราชวงศ์ ในขณะที่ชักขึ้นลง
<p>เคารพก่อนและหลัง</p>	<p>ข้อ ๔ ผู้มียศต่ำต้องทำการเคารพผู้มียศสูง นักเรียนทหารต้องทำการเคารพซึ่งกัน และกัน ผู้เรียน ชั้นต่ำต้องทำการเคารพผู้เรียนชั้นสูง และพลทหารต้องทำการเคารพ พลทหารซึ่งเข้ารับราชการ ก่อน ผู้มียศหรืออาวุโสสูงกว่าต้องเคารพตอบ ถ้ายศเสมอกัน หรือเป็นนักเรียนทหารชั้นเดียวกัน หรือเป็นพลทหารปีเดียวกัน หรือถ้าไม่แน่ใจว่าใครจะมีอาวุโสสูงกว่ากัน ต้องทำการเคารพซึ่งกัน และกันโดยไม่เกี่ยงงอน</p>
<p>การเทียบชั้นการเคารพ สำหรับนักเรียนทหาร</p>	<p>ข้อ ๕ ให้เทียบชั้นการเคารพสำหรับนักเรียนทหารไว้ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> (๑) นักเรียนทหารในโรงเรียนทหาร ที่จะป็นนายทหารชั้นสัญญาบัตรเทียบเท่า สิบเอก จำเอก หรือจ่าอากาศเอก (๒) นักเรียนทหารในโรงเรียนทหาร ที่จะป็นนายทหารประทวนเทียบเท่า พลทหารอาวุโส

การรับการเคารพ	ข้อ ๖ เมื่อทหารอยู่ด้วยกันหลายคน ผู้มียศหรืออาวุโสสูง เป็นผู้รับเคารพแต่ผู้เดียว
ถอดหมวกเคารพไม่ได้	ข้อ ๗ ถ้าทหารสวมหมวกอยู่ จะถอดหมวกเคารพแก่ผู้ใดมิได้
เคารพสถานที่	ข้อ ๘ เมื่อทหารเข้าไปในพระที่นั่ง, โบสถ์, วิหาร, ที่ว่าการ หรือเคหะสถาน เพื่อเคารพต่อสถานที่นั้น ให้ถอดหมวก
เคารพเมื่อได้ยินเพลงเคารพ	ข้อ ๙ เมื่อทหารอยู่ร่วมสถานที่ ซึ่งมีการบรรเลงเพลงเป็นเกียรติยศ ต้องทำการเคารพ จนกว่าจะสิ้นเพลงเคารพนั้น
เริ่มและเลิกเคารพ	ข้อ ๑๐ การเคารพให้เริ่มและเลิกดังต่อไปนี้ (๑) เมื่อผ่านให้เริ่มกระทำในระยะห่างเมื่อเห็นได้ถนัด และก่อนที่จะผ่าน ประมาณ ๓ ก้าว เลิกเคารพเมื่อผ่านไปแล้วประมาณ ๒ ก้าว (๒) เมื่อเข้าไปหา ให้เริ่มเคารพก่อนถึงผู้หรือสิ่งซึ่งต้องเคารพประมาณ ๓ ก้าว เลิกเคารพ เมื่อได้รับอนุญาตหรือเสร็จกิจแล้ว (๓) เมื่อผู้หรือสิ่งซึ่งต้องเคารพ เข้ามายังบริเวณที่ตนอยู่ให้เริ่ม และเลิกเคารพในโอกาสอันควร

<p><u>มาตรา ๒</u> การเคารพด้วยธงประจำกอง</p>	
การเคารพ	ข้อ ๑ ทำการเคารพด้วยธง มีดังนี้ (๑) อยู่กับที่ ก. ให้ลดธงลง ข. ให้ถือธงท่ายกธง (๒) เคลื่อนที่ ให้ถือธงท่ายกธง
วิธีเคารพ	ข้อ ๒ วิธีเคารพด้วยธง ให้ปฏิบัติดังนี้ (๑) อยู่กับที่ ลดธงถวายความเคารพแก่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระบรมศพพระบรมอัฐิ และประมุขต่างประเทศ ซึ่งมาเยือนประเทศไทยเป็นทางราชการ นอกจากนี้ไม่ต้องทำการเคารพด้วยธง เว้นแต่เป็นธงประจำกองเกียรติยศ จัดสำหรับผู้หรือสิ่งใด จึงให้ทำการเคารพด้วยท่ายกธงแก่ผู้นั้นหรือสิ่งนั้นด้วย (๒) เคลื่อนที่ ถือธงท่ายกธงถวายความเคารพ แก่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, พระบรมศพ และพระบรมอัฐิ เท่านั้น (๓) เมื่อธงแสดงการเคารพ ให้นายทหารรักษาทำวันทยาวิธ ด้วยท่ากระบี่ และผู้ช่วยผู้เชิญธง ทำแลขวา(ซ้าย)

โอกาสที่ต้องเคารพ	ข้อ ๓ การเคารพด้วยธงประจำกองนั้น ให้กระทำเฉพาะเมื่อธงที่เชิญได้คลี่ไว้
<u>มาตรา ๑</u> <u>การบรรเลงเพลงเคารพ</u>	
เพลงเคารพ	<p>ข้อ ๑ เพลงเคารพ แบ่งแยกตามชนิดของเครื่องบรรเลงดังนี้</p> <p>(๑) เพลงเคารพด้วยแตรวง คือ</p> <p>ก. เพลงสรรเสริญพระบารมี</p> <p>ข. เพลงชาติ</p> <p>ค. เพลงมหาไชย</p> <p>ง. เพลงมหาฤกษ์</p> <p>จ. เพลงมาร์ชธงชัยเฉลิมพล</p> <p>(๒) เพลงเคารพด้วยแตรเดี่ยว คือ เพลงค่านับ</p> <p>(๓) เพลงเคารพด้วยขลุ่ยกลอง คือ เพลงมหาไชย</p>
วิธีบรรเลง	<p>ข้อ ๒ การบรรเลงเพลงเคารพนั้น มีวิธีบรรเลง ๒ วิธี</p> <p>(๑) วิธีบรรเลงเพลงเคารพ ของเครื่องบรรเลงประจำแถว</p> <p>(๒) วิธีบรรเลงเพลงเคารพ ของเครื่องบรรเลงที่มีได้ประจำแถวการบรรเลงเพลงเคารพทั้ง ๒ วิธีนี้ กระทำเฉพาะเมื่อเครื่องบรรเลงอยู่กับที่ และเฉพาะในพิธีเกียรติยศ สำหรับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, สมเด็จพระบรมราชินี, สมเด็จพระบรมราชชนนีและรัชทายาท ทั้ง ๔ พระองค์นี้ ไม่ว่าในพิธีใด ๆ หรือไม่ก็ดี ต้องบรรเลงเพลงเคารพถวายเสมอ</p>
เครื่องบรรเลงประจำแถว	<p>ข้อ ๓ เครื่องบรรเลงประจำแถว บรรเลงเพลงเคารพด้วยเพลงต่าง ๆ แก่ผู้หรือสิ่ง ซึ่งรับความเคารพดังนี้</p> <p>(๑) แตรวง บรรเลง</p> <p>ก. เพลงสรรเสริญพระบารมี สำหรับ</p> <ul style="list-style-type: none"> - พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว - สมเด็จพระบรมราชินี - สมเด็จพระบรมราชชนนี - รัชทายาท - พระบรมศพและพระบรมอัฐิ - ชนมหาราช, ชงราชินี, ชงบรมราชวงศ์, ชงเขวาราช เวลาผ่านหรือ ชักขึ้นลง

	<p>ข. เพลงชาติ สำหรับ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ธงประจำกองทัพ - ธงประจำกองยุทธทหาร - ธงชาติประจำสำนักงาน ของรัฐบาลในขณะขึ้นลง และธงราชนาวี ประจำเรือใหญ่ ในขณะทำพิธีขึ้นลง <p>ค. เพลงมหาไชย สำหรับ</p> <ul style="list-style-type: none"> - พระบรมวงศ - ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ - ธงราชวงศ์ เวลาผ่านหรือขึ้นลง - นายทหารที่มียศจอมพล จอมพลเรือ หรือจอมพลอากาศ <p>ง. เพลงมหาฤกษ์ สำหรับผู้หรือสิ่งอื่นซึ่งมิได้กล่าวใน ก. ข. ค.</p> <p>จ. เพลงมาร์ชธงชัยเฉลิมพล สำหรับธงประจำกองทัพ ในงานพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตน ต่อธงชัยเฉลิมพล</p> <p>(๒) แตรเดี่ยว เป่าเพลงค่านับอย่างเดียวกันแต่ต่างกันด้วยจำนวนจบ ดังนี้</p> <p>ก. เป่า ๓ จบ สำหรับผู้ หรือสิ่งซึ่งแตรวงต้อง บรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี และเพลงชาติ</p> <p>ข. เป่า ๒ จบ สำหรับผู้ หรือสิ่งซึ่งแตรวงบรรเลงเพลงมหาไชย</p> <p>ค. เป่า ๑ จบ สำหรับผู้ หรือสิ่งซึ่งแตรวงบรรเลงเพลงมหาฤกษ์ และในพิธีเปลี่ยนกองรักษาการณ์</p> <p>(๓) ชุดุ่ยกลอง บรรเลงเพลงมหาไชยถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, สมเด็จพระบรมราชินี, สมเด็จพระบรมราชชนนี, และรัชทายาท และในพิธีเปลี่ยนกองรักษาการณ์</p> <p>อนึ่ง ถ้าแถวทหารนั้น ๆ มีเครื่องบรรเลงหลายประเภท ให้เป็นหน้าที่ของแตรวง ถ้าไม่มีแตรวง ให้เป็นหน้าที่ของแตรเดี่ยว ส่วนชุดุ่ยกลองนั้น ใช้บรรเลง แต่เฉพาะไม่มีเครื่องบรรเลงอื่น ๆ เว้นแต่การบรรเลงเพลงเคารพ เมื่อขณะเปลี่ยนกองรักษาการณ์ ถ้ามีแตรเดี่ยวให้เป็นหน้าที่ของแตรเดี่ยว ถ้าไม่มีแตรเดี่ยวให้เป็นหน้าที่ของชุดุ่ยกลอง ส่วนแตรวงบรรเลงเฉพาะเมื่อ รับส่งธงประจำกอง</p>
เครื่องบรรเลงไม่ประจำแถว	<p>ข้อ ๔ เครื่องบรรเลงที่มีได้ประจำแถว บรรเลงเพลงเคารพเช่นเดียวกับ เครื่องบรรเลงประจำแถว แต่บรรเลงเฉพาะ</p> <p>(๑) ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, สมเด็จพระบรมราชินี, สมเด็จพระบรมราชชนนี และรัชทายาท เมื่อเสด็จเข้ามาขบวนนั้น และเมื่อเสด็จกลับ หรือเมื่อเสด็จผ่าน</p> <p>(๒) บรรเลงเพลงเคารพอื่น ๆ เพื่อเป็นเกียรติยศตามกำหนดการนั้น ๆ</p>

มาตรา ๔ การเคารพเมื่ออยู่ในความควบคุม	
ทำเคารพ	<p>ข้อ ๑ ทำเคารพของทหารเมื่ออยู่ในความควบคุม มีดังนี้</p> <p>(๑) แแถวทหารถืออาวุธอยู่กับที่ ทำวันทยาวิรูธ</p> <p>(๒) แแถวทหารสะพายอาวุธ หรือไม่ถืออาวุธ อยู่กับที่ ทำท่าตรง แล้วทำแลขวา (ซ้าย)</p> <p>(๓) แแถวทหารกำลังเดิน ทำแลขวา(ซ้าย)</p> <p>(๔) ทหารที่ไม่ได้อยู่เป็นแถว แต่ต้องรวมกันอยู่เป็นกลุ่มก้อน และมีผู้ควบคุมประจำ</p> <p>ก. อยู่กับที่ ทำท่าตรงแล้วทำแลขวา(ซ้าย)</p> <p>ข. กำลังเคลื่อนที่ ทำท่าเดินแล้วทำแลขวา(ซ้าย)</p> <p>การเคารพในหมายเลข (๔) นี้ ผู้ควบคุมจะสั่งให้ทำการเคารพตามลำพังก็ได้</p>
วิธีเคารพ	<p>ข้อ ๒ วิธีแสดงการเคารพของทหารเมื่ออยู่ในความควบคุมมีดังนี้</p> <p>(๑) ทหารที่อยู่ในความควบคุมต้องทำการเคารพ ตามข้อ ๑. แห่งมาตรานี้ แก่ผู้หรือสิ่งตามข้อ ๒. แห่งมาตรา ๑ ตั้งแต่หมายเลข (๑) ถึง (๑) กับ (๑๒) ถึง (๑๘) และผู้บังคับบัญชาตั้งแต่ ชั้นผู้บังคับกองร้อย หรือผู้บังคับการเรือขึ้นไป</p> <p>(๒) แแถวทหารซึ่งพักอยู่ ต้องเรียกแถว, ทหารมามีได้อยู่บนหลังม้าต้องขึ้นม้า, ทหารขี่ม้า และจักษรมิได้อยู่บนหลังม้า และบนรถต้องขึ้นม้า และขึ้นรถ, ถวายความเคารพ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, สมเด็จพระบรมราชินี และรัชทายาท</p>
เคารพเฉพาะผู้ควบคุม	<p>ข้อ ๓ ผู้ควบคุมแถวทหารอยู่กับที่ ถ้าขัดกระบี่หรือดาบอยู่ เมื่อบอกแถวทหาร ทำการเคารพด้วยท่าอาวุธ ให้ตนทำการเคารพด้วยท่ากระบี่หรือดาบ นอกจากที่กล่าวแล้วนี้ ผู้ควบคุมทำการเคารพอย่างอยู่ตามลำพัง และถ้าขัดกระบี่หรือดาบอยู่ ตามระเบียบของการบังคับแถว ให้ทำการเคารพด้วยท่าอาวุธนั้น ผู้ควบคุมแถวทหารพลรบก็ดี หรือผู้ควบคุมแถวทหาร ผู้ช่วยพลรบที่ถือปืน ในเวลาตรวจพลสวนสนามก็ดี ถ้าขัดกระบี่หรือดาบอยู่ เมื่อบอกแถวทำการเคารพ ให้ตนทำการเคารพด้วยท่ากระบี่หรือดาบ</p>
เริ่มและเลิกเคารพ	<p>ข้อ ๔ การเริ่มเคารพ ให้กระทำเมื่อเห็นได้ถนัด หรืออนุโลมตามโอกาส และ สถานที่เมื่อผู้ หรือสิ่งซึ่งรับการเคารพผ่านพ้นไปประมาณ ๓ ก้าว หรือเมื่อจบเพลงเคารพแล้ว จึงเลิกการเคารพ</p>
มาตรา ๕ การเคารพของกองรักษาการณ์และทหารยาม	

ท่าเคารพ	<p>ข้อ ๑ ท่าเคารพของกองรักษาการณ์ และทหารยาม มีดังนี้</p> <p>(๑) อยู่กับที่ ทำวันทยาหวัฐ</p> <p>(๒) เคลื่อนที่ ทำท่าเดินแล้วทำแลขวา(ซ้าย)</p>
วิธีเคารพ	<p>ข้อ ๒ วิธีแสดงการเคารพของกองรักษาการณ์ และทหารยาม มีดังนี้</p> <p>(๑) สำหรับกองรักษาการณ์ เรียกแถวทำวันทยาหวัฐแก่ผู้ และสิ่งตามที่กล่าวในมาตรา ๑ ข้อ ๒ ตั้งแต่หมายเลข (๑) ถึง (๗) กับ (๑๒) ถึง (๑๘) และผู้บังคับบัญชา ตั้งแต่ชั้นผู้บังคับกองพัน หรือผู้บังคับการเรือขึ้นไป</p> <p>(๒) สำหรับทหารยาม</p> <p>ก. เมื่ออยู่กับที่ ทำการเคารพด้วยวิธีวันทยาหวัฐแก่ผู้และสิ่งตามมาตรา ๑ ข้อ ๒ แต่ไม่ต้องเคารพทหารซึ่งต่ำกว่าชั้นสัญญาบัตร</p> <p>ข. เมื่อเคลื่อนที่ ทำการเคารพแก่ผู้และสิ่ง เช่น หมายเลข ก. ด้วยท่าแลขวา (ซ้าย)</p> <p>ระเบียบการอย่างอื่น นอกจากที่กล่าวแล้วในมาตรานี้ ให้ปฏิบัติอนุโลมตามที่กล่าวไว้ ในมาตรา ๔</p>
<p><u>มาตรา ๖</u></p> <p><u>การเคารพของกองเกียรติยศ</u></p>	
ท่าเคารพ	<p>ข้อ ๑ ท่าเคารพของกองเกียรติยศ มีท่าเดียว คือ วันทยาหวัฐ</p>
วิธีเคารพ	<p>ข้อ ๒ วิธีแสดงการเคารพของกองเกียรติยศ มีดังนี้</p> <p>(๑) กองเกียรติยศ จัดสำหรับผู้ใดหรือสิ่งใด ให้ทำการเคารพแก่ผู้นั้นหรือสิ่งนั้น ผู้บังคับกองเกียรติยศ ปฏิบัติการอนุโลมตามวิธีรับตรวจพล ก่อนที่ผู้หรือสิ่งซึ่งรับเกียรติยศ จะได้รับการเคารพตามระเบียบนั้น กองเกียรติยศ ถวายการเคารพเฉพาะ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินี สมเด็จพระบรมราชชนนี และรัชทายาท แต่ถ้าพระองค์ซึ่งทรงราชอิสริยยศสูงกว่า เสด็จถึงก่อน ก็ไม่ต้องถวายการเคารพแก่ พระองค์ซึ่งทรงราชอิสริยยศต่ำกว่าอีก และในการนี้ผู้บังคับกองเกียรติยศ ไม่ต้องปฏิบัติอย่างการรับตรวจพล</p> <p>การถวายการเคารพตามความในวรรคก่อน หากเป็นกองเกียรติยศสำหรับศพ ให้ถวายการเคารพเท่านั้น ไม่ต้องบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี ทั้งในเวลาเสด็จพระราชดำเนินมาถึงและเสด็จพระราชดำเนินกลับ</p> <p>(๒) ถ้าเป็นกองเกียรติยศซึ่งจัดไปเคารพศพ ให้แสดงการเคารพในเวลาเผา หรือฝัง โดยให้แตรเดี่ยวเป่าเพลงนอน ๑ จบแล้ว ให้นำหน่วยทหารเคารพศพกระทำวันทยาหวัฐ แตรวง หรือแตรเดี่ยวบรรเลงเพลงเคารพ ตามที่กำหนดในมาตรา ๓ เมื่อจบแล้ว ทำเรียบอาวุธ คงอยู่ในท่าตรง ต่อไปนี้</p>

	ถ้ามีแถววงให้บรรเลงเพลงโศก ๑ จบ เป็นเสร็จการ ระเบียบการอย่างอื่น นอกจากที่กล่าวแล้วในมาตรานี้ ให้ปฏิบัติอนุโลม ตามที่กล่าวไว้ในมาตรา ๔
<u>มาตรา ๗</u> <u>การผ่อนผัน</u>	
เมื่อทำวันทวยุช หรือวันทยหัตถ์ ไม่ได้	ข้อ ๑ ถ้าไม่สามารถทำการเคารพด้วยท่าวันทวยุช หรือทำวันทยหัตถ์ได้ให้ (๑) อยู่กับที่ ทำท่าตรงแล้วทำแลขวา(ซ้าย) (๒) เคลื่อนที่ ทำท่าเดินแล้วทำแลขวา(ซ้าย)
ไม่ต้องเคารพผู้มียศต่ำกว่าผู้ซึ่งตนอยู่ด้วย	ข้อ ๒ ทหารสนทนาหรือติดต่อกับผู้มียศสูงกว่า ไม่ต้องแสดงการเคารพผู้มียศ ต่ำกว่าผู้ซึ่งตนอยู่ด้วย แต่ถ้าอยู่เฉพาะพระพักตร์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, สมเด็จพระบรมราชินี, สมเด็จพระบรมราชชนนี และรัชทายาท ไม่ต้องทำการเคารพแก่ผู้ใด นอกจากพระองค์นี้ ทหารในความควบคุม อยู่ต่อหน้าผู้ซึ่งแถวทหาร ต้องทำการเคารพให้ ไม่ต้องทำการเคารพผู้ซึ่งต่ำกว่า เว้นแต่เป็นระเบียบการเคารพ ของกองเกียรติยศ
ถอดหมวกไหว้พระได้	ข้อ ๓ ทหารสวมหมวกอยู่ จะถอดหมวกเพื่อไหว้พระก็ได้
โอกาสที่ไม่ต้องเคารพ	ข้อ ๔ ในโอกาสต่อไปนี้ทหารไม่ต้องทำการเคารพแก่ผู้ใด (๑) เมื่อกำลังเล่นกีฬา (๒) เมื่ออยู่ในที่ชุมนุมซึ่งต้องการความสงบ (๓) เมื่อเจ็บป่วยอาการสาหัส (๔) เมื่อแบกหามของหนัก (๕) เมื่อกำลังรับประทานอาหารอยู่ (๖) เมื่อมีหน้าที่ต้องประจำในขบวน หรือพิธีใด ๆ (๗) กำลังขับขี้นหรือสัตว์พาหนะ เคลื่อนที่ตามลำพังในที่คับขัน หรือเมื่อกำลังขับขานพาหนะในความควบคุม (๘) เมื่อควบคุมนักโทษเดินไปนอกเรือนจำ หรือโดยสารไปบนยานพาหนะ (๙) เมื่อกำลังทำการรักษาพยาบาลตามหน้าที่
การเคารพ กำลังหัดหน้าที่ ราชการสนาม	ข้อ ๕ ทหารในความควบคุม ซึ่งกำลังหัดหน้าที่ราชการสนาม ผู้ควบคุมไม่ต้องบอกแสดงการเคารพ แต่ตนเองต้องทำการเคารพอย่างอยู่ตามลำพัง
แถวเดินตามสบาย หรือวิ่งไม่ต้องเคารพ	ข้อ ๖ แถวทหารกำลังเดินตามสบายหรือวิ่ง ไม่ต้องทำการเคารพ

การเคารพบนยานพาหนะ	ข้อ ๗ ทหารซึ่งอยู่บนยานพาหนะ ให้ทำการเคารพโดยนั่ง หรือยืนอยู่บนยานนั้นได้ แต่ต้องสำรวจอิริยาบถ ขณะเคารพให้สมควร
กองรักษาการณ์ไม่ต้องตั้งแถวเคารพเวลาสวด มนต์ หรือฝนตก	ข้อ ๘ ถ้ามิได้มีคำสั่งเป็นพิเศษ ในระหว่างเวลาตั้งแต่สวดมนต์ ก่อนนอนไปจนถึง รุ่งสว่าง (เมื่อเห็นได้ถนัด) หรือเมื่อฝนตกจนถึงต้องเก็บอาวุธ กองรักษาการณ์ไม่ต้อง แสดงการเคารพแก่ผู้ใด
กองรักษาการณ์ไม่ต้องเรียกแถว เคารพทหารที่ไม่แต่งเครื่องแบบ	ข้อ ๙ ทหารซึ่งมิได้แต่งเครื่องแบบ กองรักษาการณ์ไม่ต้องเรียกแถวทำการเคารพ
<p><u>ตอนที่ ๒</u> <u>ว่าด้วยการเคารพในเรือ</u> <u>มาตรา ๘</u> <u>การเคารพในเรือใหญ่</u></p>	
วิเคราะห์ศัพท์	ข้อ ๑ คำว่า "เรือใหญ่" หมายความว่า เรือเดินทะเล รวมทั้งที่เป็นเรือรบ และเรือช่วยรบ
การเคารพด้วยวิธียิงสลุต	ข้อ ๒ เรือใหญ่ซึ่งมีหน้าที่ยิงสลุต ตามพระราชกำหนดยิงสลุต จะต้องแสดงการเคารพ ด้วยวิธียิงสลุตในโอกาสใดบ้างนั้น มีระเบียบการแจ้งอยู่พระราชกำหนดนั้น โดยละเอียดแล้ว แต่ถึงแม้จะได้แสดงการเคารพ ด้วยวิธีสลุตแล้วก็ตาม ก็ยังต้องทำการเคารพ ตามวิธีที่จะได้กล่าวต่อไปประกอบด้วย ในขณะที่ยิงสลุตนั้นเสมอไป ตามควรแก่เกียรติยศของบุคคล และวัตถุซึ่งรับการเคารพ
การเคารพเมื่อเรือชักธงหมายอิสริยยศและหมายตำแหน่ง	ข้อ ๓ เรือใหญ่ในเวลาแล่นผ่านกัน หรือแล่นมาจอตระพบกัน ห่างจากกันในระยะซึ่งอาจทราบสัญญาณ และลักษณะของธงได้ด้วยจักขุปกต ให้มีการเคารพซึ่งกันและกัน คือ (๑) เรือใหญ่อื่น ๆ ทำการเคารพต่อเรือทุกชนิด ที่ชักธงมหาราชใหญ่ หรือน้อยธงราชินีใหญ่ หรือน้อย, ธงเขาราชใหญ่หรือน้อย ด้วยวิธีดังนี้ ก. เรือซึ่งมียามใหญ่ เรียกยามใหญ่เข้าแถวทหารอื่น ๆ แถวรายกราบตั้งแต่ หัวตลอดท้ายเรือ เฉพาะกราบที่ผ่าน เมื่อเป่าแตรสัญญาณตรง หรือนายยามบอกตรง ยามใหญ่กับทหารที่ถือปืนทำวันทยาวุธ ทหารรายกราบทำวันทยหัตถ์ ถ้ามีแตรวง ๆ บรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี แตรสั้นเป่าเพลงค่านับ ๓ จบ ข. เรือที่ไม่มียามใหญ่ เรียกแถวทหารยืนรายกราบ ตั้งแต่หัวตลอดท้ายเรือ เฉพาะกราบที่ผ่าน

เมื่อเป่าแตรสัญญาณตรง หรือนายยามบอกตรง ทหารที่ถือปืนทำวันทยาวุธ ทหารรายกราบ
ทำวันทยหัตถ์ ถ้ามีแตรให้ปฏิบัติอย่าง ก.

(๒) เรือใหญ่อื่น ๆ ทำการเคารพต่อเรือทุกชนิด ที่ชักธงราชวงศ์ใหญ่หรือน้อย ด้วยวิธีดังนี้

ก. เรือที่มียามใหญ่ เรียกยามใหญ่เข้าแถว ส่วนทหารอื่น ๆ ผู้ใดอยู่แห่งใดก็ให้คงอยู่ตรงนั้น โดย
หันหน้าไปหาสิ่งที่รับการเคารพ เมื่อเป่าแตรสัญญาณตรง หรือนายทหารยามบอกตรง ยาม
ใหญ่กับทหารที่ถือปืนทำวันทยาวุธ ทหารนอกนั้น ทำวันทยหัตถ์ ถ้ามีแตรวง ๆ บรรเลง
เพลงมหาไชย แตรสั้นเป่าเพลงค่านับ ๒ จบ

ข. เรือที่ไม่มียามใหญ่ ผู้ใดอยู่บนดาดฟ้าแห่งใด ก็คงให้ทำการเคารพที่ตรงนั้น โดยหันหน้าไป
ทางสิ่งที่รับการเคารพ เมื่อเป่าแตรสัญญาณตรง หรือนายยามบอกตรง ทหารที่ถือปืนทำ
วันทยาวุธ ทหารนอกนั้นทำวันทยหัตถ์ ถ้ามีแตรให้ปฏิบัติอย่าง ก.

(๓) เรือใหญ่อื่น ๆ ทำการเคารพต่อเรือทุกชนิด ที่ชักธงนายกรัฐมนตรี ธงรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงกลาโหม, ธงผู้บัญชาการทหารเรือ, ธงผู้บังคับการกองเรือรบ และธงนายพลเรือทุกชั้น
ด้วยวิธีดังนี้

ก. เรือที่มียามใหญ่ เรียกยามใหญ่เข้าแถว ส่วนทหารอื่น ๆ ผู้ใดอยู่แห่งใด ก็ให้คงอยู่ตรงนั้น
โดยหันหน้าไปทางสิ่งที่รับการเคารพ เมื่อเป่าแตรสัญญาณตรง หรือนายยามบอกตรง ยาม
ใหญ่กับทหารที่ถือปืนทำวันทยาวุธ ทหารนอกนั้นทำวันทยหัตถ์ ถ้ามีแตรวง ๆ บรรเลงเพลง
เดินมหาฤกษ์ แตรสั้นเป่าเพลงค่านับ ๑ จบ

ข. เรือที่ไม่มียามใหญ่ ผู้ใดอยู่บนดาดฟ้าแห่งใด ก็คงให้ทำการเคารพที่ตรงนั้น โดยหันหน้าไป
ทางสิ่งที่รับการเคารพ เมื่อเป่าแตรสัญญาณตรง หรือนายยามบอกตรง ทหารที่ถือปืนทำ
วันทยาวุธ ทหารนอกนั้นทำวันทยหัตถ์ ถ้ามีแตรให้ปฏิบัติตาม ก.

(๔) เรือใหญ่ซึ่งชักธงประจำเรือตามปกติ และจะมีธงนายเรือชั้นใดก็ตาม ให้ทำการเคารพซึ่งกัน
และกัน คือนายยามสั่งให้เป่าแตรสัญญาณตรง หรือบอกตรง บรรดาทหาร ซึ่งอยู่บนดาดฟ้าเรือ ที่
ถือปืนทำวันทยาวุธ ที่ไม่ได้ถือปืนทำวันทยหัตถ์ ใครอยู่ที่ใดให้ทำการเคารพที่ตรงนั้น โดยหัน
หน้าไปทางสิ่งที่รับการเคารพ และการที่เรือใดจะต้องทำการเคารพซึ่งกัน และกันก่อนหรือหลัง
อย่างใดนั้น ให้ปฏิบัติดังนี้

ก. เรือชั้นที่ ๓ เคารพเรือพระที่นั่ง, เรือชั้นที่ ๑ และเรือชั้นที่ ๒ ก่อน

ข. เรือชั้นที่ ๒ เคารพเรือพระที่นั่งกับเรือชั้นที่ ๑ ก่อน

ค. เรือชั้นที่ ๑ เคารพเรือพระที่นั่งก่อน

ง. เรือชั้นเดียวกัน ให้เรือที่ผู้บังคับการเรือมียศน้อยกว่า เคารพเรือที่เคารพเรือ ที่ผู้บังคับการเรือ
มียศสูง หรืออาวุโสกว่า ถ้าผู้บังคับการเรือมียศเสมอกัน ให้ต่างฝ่ายต่างทำการเคารพ พร้อม

	<p>ๆ กัน</p> <p>จ. เรือช่วยรบ ถึงจะอยู่ในลำดับชั้นสูงกว่าเรือรบก็ตาม ให้ทำการเคารพเรือพระที่นั่ง และเรือรบก่อนเสมอไป</p>
<p>การเคารพระหว่างเรือหลวงกับเรือรบต่างประเทศ</p>	<p>ข้อ ๔ เรือหลวงกับเรือรบต่างประเทศให้ทำการเคารพซึ่งกันและกัน ดังนี้</p> <p>(๑) ถ้าเรือรบต่างประเทศชักธงราชตระกูล ให้เรือหลวงทำการเคารพ โดยวิธีเดียวกันกับทำความเคารพ เรือที่ชักธงราชตระกูลฝ่ายสยาม แต่ถ้ากำหนดให้แตรวงบรรเลง เพลงสรรเสริญบารมีไทย ต้องเปลี่ยนเป็นบรรเลง เพลงสรรเสริญบารมี ของชาติต่างประเทศนั้น ๆ</p> <p>(๒) ถ้าเรือรบต่างประเทศ ชักธงตำแหน่งข้าราชการชั้นสูง หรือธงนายพลเรือ ให้เรือหลวงทำการเคารพ โดยวิธีเดียวกันกับทำความเคารพ เรือที่ชักธงหมายตำแหน่ง หรือธงนายพลเรือฝ่ายสยาม แตรวงคงบรรเลงเพลงเดินมหาฤกษ์เหมือนกัน</p> <p>(๓) ถ้าเรือรบต่างประเทศมิได้ชักธงตาม (๑) และ (๒) ให้เรือหลวงทำการเคารพ อย่างเรือรบฝ่ายสยาม ตามข้อ ๓.(๔) แต่ให้ทำการเคารพพร้อมกันกับ เรือรบต่างประเทศนั้น โดยไม่ต้องคำนึงถึงชั้นของเรือ หรือยศและอาวุโสของผู้บังคับการเรือ</p> <p>(๔) ถ้าเรือต่างฝ่ายต่างชักธงหมายเกียรติยศด้วยกัน เรือที่ชักธงหมายเกียรติยศ ต่ำกว่าทำการเคารพเรือที่ชักธง หมายเกียรติยศสูงกว่า ถ้าธงหมายเกียรติยศนั้นเสมอกัน ให้ทำการเคารพพร้อม ๆ กัน</p> <p>(๕) ถ้าเรือรบต่างประเทศ ทำการเคารพเรือหลวงก่อน ไม่ว่าระยะใด ๆ ให้เรือหลวงทำการเคารพตอบทันที โดยไม่ต้องคำนึงถึงว่าในระยะนั้น ๆ จะอาจทราบสัญญาณ และลักษณะของธงได้ด้วย จักขุปกติ หรือไม่ก็ตาม</p>
<p>การเคารพระหว่างเรือหลวง กับเรือค้าขาย</p>	<p>ข้อ ๕ ถ้าเรือค้าขายหรือเรือรบคนโดยสารจะเป็นของสยาม หรือของต่างประเทศ ต่างประเทศก็ตาม ลดธงเคารพเรือหลวง ให้เรือหลวงลดธงท้ายเรือรับการเคารพ ๑ ครั้ง แล้วชักขึ้นที่ตามเดิม ก่อนที่เรือนั้น จะหยุดทำการเคารพ ห้ามมิให้เรือหลวง ลดธงเคารพเรือของบริษัท หรือเอกชนก่อนเป็นอันขาด</p>
<p>การเคารพธงหมายเกียรติยศที่ชักไว้บนบก</p>	<p>ข้อ ๖ เมื่อเรือหลวงแล่นผ่านที่ซึ่งมีธงมหาราช, ธงราชินี, ธงยาวราช, ธงราชวงศ์, ธงนายกรัฐมนตรี, ธงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม, ธงผู้บัญชาการทหารเรือ และธงนายพลเรือทุกชั้น ซึ่งชักขึ้นไว้ยอดเสาบนบก ให้กระทำการเคารพแก่ธงนั้น โดยนัยเดียวกันกับที่กล่าวไว้ในข้อ ๓. (๑), (๒) หรือ (๓) ตามควรแก่เกียรติยศของธง</p>
<p>โอกาสที่เรือหลวงงดเว้นการ เคารพ</p>	<p>ข้อ ๗ การเคารพในเรือใหญ่ซึ่งได้กล่าวมาแล้วนั้น ให้งดเว้นได้ในโอกาสต่อไปนี้</p> <p>(๑) เรือซึ่งชักธงมหาราชไม่ต้องเคารพธง อย่างหนึ่งอย่างใดที่ต่ำกว่า เรือซึ่งชักธงราชินีเคารพธง</p>

	<p>มหाराช เรือซึ่งชักธงเขาวราชเคารพงมหาราชและชงราชินี เรือซึ่งชักธงราชวงศ์เคารพงมหาราช ชงราชินีและชงเขาวราช ส่วนเรือซึ่งชักธงนายกรัฐมนตรื ชงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ชงผู้บัญชาการทหารเรือ ตลอดจนชงนายพลเรือทุกชั้น เคารพงหมายราชตระกูลทุกชง แต่ไม่เคารพงซึ่งหมายยศหรือ ตำแหน่งต่ำกว่าชั้นของตนลงไป เฉพาะเรือที่ชักธงนายพลเรือ นั้น เมื่อฝ่ายที่ชงต่ำกว่าทำการเคารพแล้ว ให้ฝ่ายที่สูงกว่า ทำความเคารพตอบด้วย</p> <p>(๒) ถ้ามีชงที่เรือจะต้องทำการเคารพอยู่ในที่เดียว ใกล้ชิดกันหลายชง ให้ทำการเคารพเฉพาะชงที่หมายเกียรติยศสูงสุดชงเดียว</p> <p>(๓) ในระหว่างเวลาชงลงแล้ว ไม่มีการเคารพอย่างหนึ่งอย่างใด นอกจากนอกจากทหารในเรือทำการเคารพอย่างเดียวกับ เวลาที่ไม่มีผู้ควบคุม เว้นไว้แต่เมื่อมีคำสั่งพิเศษชั่วคราว หรือเมื่อเรือนั้นต้องมีหน้าที่ยังสลุต</p>
<p>การเคารพบุคคล และวัตถุที่ควรเคารพ</p>	<p>ข้อ ๘ เรือหลวงต้องทำการเคารพแก่บุคคล และวัตถุต่าง ๆ ในเวลาที่ผ่านกัน หรือมาหยุดอยู่ดังนี้</p> <p>(๑) นายยามสั่งให้เป่าแตรสัญญาณตรง หรือบอกตรง ทหารที่ถือปืนทำวันทยาฐ ที่ไม่ได้ถือปืนทำวันทยหัตถ์ ยามใหญ่ไม่เข้าแถว แตรสั้นไม่ต้องเป่าเพลงคำนับ ให้แก่บุคคลและวัตถุ คือ</p> <p>ก. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, สมเด็จพระบรมราชินี, รัชทายาทพระบรมวงศ์, สมเด็จพระราชชนนี, พระเจ้าแผ่นดิน และเจ้าต่างประเทศ ในเมื่อไม่มีชงหมายพระเกียรติยศ</p> <p>ข. นายกรัฐมนตรี, รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม, ผู้บัญชาการทหารเรือ, ผู้บังคับการกองเรือรบ และนายพลเรือ ที่เป็นผู้มีอำนาจบังคับบัญชาแห่งเรือ นั้น ในเวลาที่ไม่มีชงหมายยศ</p> <p>ค. พระบรมศพ, พระบรมอัฐิ, ขบวนแห่พระศพ</p> <p>ง. ชงจุฑาฐ, ชงประจำกองทหาร, ชงประจำกองยุวชนทหาร</p> <p>(๒) ทหารซึ่งอยู่บนดาดฟ้าเรือ ต่างคนต่างทำความเคารพ อย่างเวลาอยู่ตามลำพัง ทหารยามทำการเคารพ ให้แก่บรรดานายพลเรือทุกชั้น ซึ่งไม่มีอำนาจบังคับบัญชาแห่งตนนั้น เมื่อไม่มีชงหมายยศ และบุคคลอื่น ๆ ซึ่งมีหน้าที่รับการเคารพ ตามระเบียบทหาร ในเวลาอยู่ตามลำพัง และระเบียบสำหรับยามรักษาการณ์</p> <p>(๓) ทหารซึ่งอยู่ในระหว่างควบคุม เพื่อฝึกหัดหรือสอน ให้ทำการเคารพ ตามระเบียบทหารเวลาอยู่ในความควบคุม</p> <p>(๔) ถ้าเป็นเวลาชงลงแล้ว การเคารพตามที่กล่าวใน(๑) นั้น ให้ปฏิบัติอย่าง (๒)</p>
<p>การเคารพเมื่อเสด็จเป็นขบวน</p>	<p>ข้อ ๙ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีก็ดี หรือรัชทายาทก็ดี เมื่อเสด็จเป็นขบวน มีขบวนหน้า ตามเสด็จเป็นพระเกียรติยศ โดยทางราชการจะเป็น ทางชลมารคก็ดี ทางสถลมารคก็ดี ถึงหากจะไม่มีชง หมายพระเกียรติยศมาด้วย ก็ให้เรือหลวง ทำการเคารพดังกล่าว</p>

	แล้วในข้อ ๓ (๑) และ (๒)
<u>มาตรา ๙</u> <u>การเคารพศพในเรือ</u>	
การเคารพศพทหารถึงแก่กรรมในเรือใหญ่	<p>ข้อ ๑ ทหารที่ถึงแก่กรรมในเรือใหญ่ ให้ได้รับเกียรติยศในการเคารพศพ ดังนี้</p> <p>(๑) ในขณะที่ยกศพไปจากเรือนั้น ให้นายทหารชั้นสัญญาบัตรทั้งหมด ส่งศพเพียงบันไดเรือ ทหารประจำเรือตั้งแถวหน้าบันไดเรือ ถ้ามียามใหญ่ ให้ยามใหญ่เข้าแถวทำวันทยาขุร แตรเดี่ยวเป่าเพลงคำนับตามชั้นยศ ถ้าผู้ที่ชั้นยศไม่ถึงกำหนดเป่าเพลงคำนับ ก็ให้แตรเดี่ยวเป่าเพลงคำนับ ๑ จบ ทหารนอกนั้นทำวันทยาหัตถ์</p> <p>(๒) ถ้าทำการปลงศพอย่างชาวทะเล ในเวลาหย่อนศพลงทะเล ก็ให้มีการเคารพศพอย่างเดียวกับที่กล่าวแล้วใน (๑) กับให้มีทหารถือปืนอย่างน้อย ๑ หมู่ และอย่างมาก ๑ หมวด ตามชั้นของเรือเพิ่มขึ้น หรือยามใหญ่นั้นเอง ตั้งแถวริมกราบเรือ ยิงปืนดับ ด้วยกระสุนซ้อมรบคำนับศพ ๓ ครั้ง ในขณะที่ศพจมลงไป</p> <p style="padding-left: 40px;">ถ้ามีแตรวงให้เป่าเพลงคำนับ ให้แก่สพนายทหารสัญญาบัตรด้วย</p> <p style="padding-left: 40px;">อนึ่ง ถ้าผู้ตายเป็นนายพล ให้ยิงสลุตด้วย ตามเกียรติยศซึ่งบัญญัติไว้ในพระราชกำหนดการยิงสลุต</p> <p style="padding-left: 40px;">การลดธงเรือคำนับศพ ให้เป็นไปตามข้อบังคับทหาร ว่าด้วยการไว้ทุกข์</p>
เวลารับศพ ลงเรือใหญ่	ข้อ ๒ เรือใหญ่ที่จัดไปรับศพ ให้มีการเคารพในเวลารับศพลงเรือครั้งหนึ่ง และเวลาส่งศพไปจากเรืออีกครั้งหนึ่ง โดยวิธีเดียวกับที่กล่าวแล้วในข้อ ๑. (๑) แต่เฉพาะสพนายทหารสัญญาบัตร ส่วนศพนอกนั้นไม่มีพิธีอย่างใด
การแต่งกายของหน่วยทหารที่เคารพศพ	ข้อ ๓ การแต่งกายในเวลาเคารพ ดังกล่าวไว้ในข้อ ๑ และ ๒ นั้น ให้แต่งเครื่องแบบเต็มยศ
<u>มาตรา ๑๐</u> <u>การรับรองในเรือใหญ่</u>	
การรับรองและ ส่งเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, สมเด็จพระบรมราชินี, รัชทายาท	ข้อ ๑ เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว หรือสมเด็จพระบรมราชินี หรือรัชทายาท เสด็จขึ้นหรือลงจากเรือหลวง ให้ผู้บังคับการเรือ และนายทหารทั้งหมด รับส่งเสด็จที่บันได พันจ่าเป่านกหวีด ยามใหญ่ในบังคับนายทหารชั้นสัญญาบัตร เข้าแถวถวายวันทยาขุร ทหาร อื่น ๆ ยืนรายกราบตั้งแถวตลอดท้ายเรือ ทางกราบที่เสด็จ และถวายวันทยาหัตถ์ ถ้ามีแตรวง ๆ บรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี แตรสั้นเป่าเพลงคำนับ ๓ จบ
การรับรองและ ส่งเสด็จ	ข้อ ๒ เมื่อพระบรมวงศ์ หรือสมเด็จพระราชชนนี เสด็จขึ้นหรือลงจาก เรือหลวง ให้ทำการ

พระบรมวงศานุวงศ์	รับรอง และส่งเสด็จเช่นเดียวกับข้อ ๑. เว้นแต่ทหารไม่ต้องยื่นรายกราบ และตรวจเปลี่ยนเป็นบรรเลงเพลงมหาไชย
การรับรองและ ส่งนายทหาร ชั้นสัญญาบัตร	ข้อ ๓ เมื่อนายทหารเรือชั้นสัญญาบัตรทุกชั้น มาขึ้นหรือลงจากเรือหลวง ให้ทำการรับรอง และส่งตั้งแจ้งในตารางหมายเลข ๑ ต่อท้ายข้อบังคับนี้
การรับรองและ ส่งนายทหารบก	ข้อ ๔ เมื่อนายทหารบกมาลงเรือ หรือไปจากเรือหลวง โดยหน้าที่ราชการเป็น เกียรติยศโดยอิสระ ให้มีการรับและส่งอนุโลม ตามยศนายทหารเรือ คือ นายพลเหมือน นายพลเรือ นายพันเหมือน นายนาวา นายร้อยเหมือนนายเรือ แต่ถ้ามาหรือไปจากเรือหลวง โดยไม่ใช่หน้าที่ราชการ เป็นเกียรติยศแล้ว ให้ทำการรับรองอย่างนายทหารเรือ แต่เว้นการเป่านกหวีดทุกชั้น
การรับรองและ ส่งข้าราชการพลเรือน	ข้อ ๕ เมื่อข้าราชการฝ่ายพลเรือนมาลง หรือไปจากเรือหลวง โดยหน้าที่ราชการเป็น เกียรติยศโดยอิสระ ให้ทำการรับและส่ง ตั้งแจ้งในตารางหมายเลข ๒ ต่อท้ายข้อบังคับนี้
การรับรองและ ส่งพระเจ้าแผ่นดิน และเจ้านาย ต่างประเทศ	ข้อ ๖ เมื่อพระเจ้าแผ่นดิน และรัชทายาทต่างประเทศ เสด็จมาขึ้นหรือลงจากเรือหลวง ให้ทำการรับรองอย่างเดียวกับในข้อ ๑ แต่ตรวจเปลี่ยนเป็น บรรเลงเพลงสรรเสริญบารมี ของประเทศนั้น ถ้าเจ้านายต่างประเทศ ที่ไม่ใช่รัชทายาทเสด็จมาขึ้น หรือลงจากเรือหลวงให้ทำการรับรองอย่างเดียวกับในข้อ ๒ แต่ตรวจเปลี่ยนเป็นบรรเลง เพลงสรรเสริญพระบารมี ของประเทศนั้น
การรับรองและ ส่งข้าราชการต่างประเทศ	ข้อ ๗ เมื่อข้าราชการชั้นสัญญาบัตรแห่งรัฐบาลต่างประเทศ คือ นายทหารเรือ นายทหารบก และข้าราชการพลเรือน มาขึ้นหรือลงจากเรือหลวง ให้ทำการรับรอง เหมือนเช่นข้าราชการสยาม ซึ่งมีตำแหน่งเทียบชั้นตรงกัน แต่เฉพาะนายทหารต่างประเทศนั้น ต้องได้รับนกหวีด ในการรับรองด้วยเสมอ ไม่เล็กลงกว่าจะมียศชั้นใด ถ้าผู้ใดที่เทียบชั้นข้าราชการสยาม ซึ่งกำหนดให้ตรวจ บรรเลงเพลงเดินด้วย ก็ให้ตรวจบรรเลงเพลงเดินมหาฤกษ์ รับรองเช่นเดียวกัน เว้นไว้แต่ถ้าข้าราชการต่างประเทศผู้นั้น เป็นผู้แทนของรัฐบาลด้วย แล้วให้ตรวจเปลี่ยนเป็น บรรเลงเพลงชาติของประเทศนั้น อนึ่ง ถ้าในเรือหลวงลำนั้นมีผู้ที่มีเกียรติยศสูง อยู่ก่อนแล้ว การรับรองผู้มาใหม่ โดยเติมเกียรติยศของผู้นั้น จะทำได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาต จากผู้ที่มีเกียรติยศสูง ในเรือเสียก่อน
มาตรา ๑๑ พิธีขึ้นและลง	
การเคารพธงประจำเรือสำหรับ ทหาร	ข้อ ๑ ในการชักธงประจำเรือขึ้น เมื่อเวลา ๐๘๐๐ และชักลง เมื่อเวลาพระอาทิตย์อัสดงคณัน ให้มีการเคารพแก่ธงดังนี้

ในเรือ	(๑) บรรดาเรือหลวงที่ไม่มียามใหญ่ ให้ทหาร และพลเรือนที่อยู่ในเรือนั้น ทำการเคารพแก่ธง ในเวลาธงขึ้น หรือธงลงจนกว่าจะเสร็จพิธี คือ เมื่อนายยาม หรือนายเรือบอกตรง ให้ทหารที่ถือปืน ทำวันทยาขุร นอกนั้นทำวันทยหัตถ์ หรือยืนตรง นกหวีดเป่า เพลงธงขึ้นหรือธงลง แตรสั้นเป่า เพลงค่านับ ๓ จบ แต่เฉพาะการเคารพธงลงนั้น เมื่อเสร็จการเคารพแล้ว ให้เป่าเพลงย่ำค้ำต่อด้วย (๒) ถ้าเป็นเรือที่มียามใหญ่ ให้ยามใหญ่เข้าแถวทำวันทยาขุร แตรสั้นเป่าเพลงค่านับ ๓ จบ ถ้ามี ขลุ่ยและกลอง ขลุ่ยเป่าเพลงมหาไชย กลองตีตลอดเวลา ถ้ามีแตรวง ๆ บรรเลงเพลงชาติ นอกจากนี้ให้ทำการเคารพอย่าง (๑)
การเคารพธง ประจำเรือ สำหรับทหาร นอกเรือ	ข้อ ๒ ในเวลากระทำพิธีธงขึ้น และธงลงในเรือนั้น ถ้าทหารอยู่นอกเรือ ในระยะซึ่งอาจทราบ สันฐาน และลักษณะของธง ได้ด้วยจักษุปกติแล้ว ให้ทำการเคารพตามวิธี ที่ได้ กำหนดไว้ สำหรับทหาร และกองทหารทุกประเภท ทั้งนี้ให้ทำการเคารพตลอดถึง ข้าราชการพลเรือน และ คนงานในสังกัด กองทัพเรือ โดยใช้วิธีถอดหมวกยืนตรง
พิธีธงประจำเรือ ขึ้นและลงใน อ่าวต่างประเทศ	ข้อ ๓ เมื่อเรือหลวงทอดอยู่ในอ่าวต่างประเทศใด ๆ ก็ดี การทำพิธีธงขึ้น และธงลงนั้น ให้ปฏิบัติ อย่างข้อ ๑. แต่ถ้ามีแตรวงด้วย เมื่อแตรวงบรรเลงเพลงชาติไทยจบลงแล้ว ให้บรรเลงเพลงชาติของ ชาติ ที่เป็นเจ้าของอ่าวต่อติดกันไปอีกจบหนึ่ง ทหารในเรือคงทำการเคารพตลอดเวลา
พิธีธงประจำเรือ ขึ้นและ ลงเมื่อ จอครวมกับ เรือรบต่างประ เทศในอ่าวเรา	ข้อ ๔ ถ้าเรือหลวงทอดอยู่แห่งเดียวกันกับ เรือรบต่างประเทศในน่านน้ำของเรา ใน ระยะซึ่งอาจ ทราบสันฐาน และลักษณะของธงได้ด้วยจักษุปกติแล้ว ในการทำพิธีธงขึ้น และธงลงนั้น ถ้าเป็น เรือที่มีแตรวง เมื่อแตรวงบรรเลงเพลงชาติไทยจบแล้ว ให้บรรเลงเพลงชาติของชาติ ที่เป็นเจ้าของ เรือรบนั้นอีกจบหนึ่ง ถ้ามีเรือของหลายชาติให้เรียงลำดับ ที่จะบรรเลงเพลงชาติให้ชาติใดก่อน และหลังตามลำดับยศทหาร และอาวุโสของผู้บังคับการเรือ หรือกองเรือชาติต่างประเทศนั้น ๆ ทหารในเรือคงทำการเคารพตลอดเวลา จนกว่าจะสุดเสียงแตร
พิธีธงประจำเรือ ขึ้นและลงเมื่อ จอครวมกับเรือรบ ต่างประเทศใน อ่าวต่างประเทศ	ข้อ ๕ ถ้าเรือหลวงทอดอยู่แห่งเดียวกัน กับเรือรบต่างประเทศในอ่าวต่างประเทศ ในระยะซึ่งอาจ ทราบสันฐาน และลักษณะของธงได้ด้วยจักษุปกติแล้ว ในการทำพิธีธงขึ้น และธงลงนั้น ให้ ปฏิบัติอย่างข้อ ๓. ก่อน เมื่อจบเพลงชาติ ของชาติที่เป็นเจ้าของอ่าวแล้ว จึงให้ปฏิบัติอย่างข้อ ๔ ต่อไปจนจบ เว้นไว้แต่เรือรบต่างประเทศ ที่ไม่มีสัญญาณ ทางพระราชไมตรีกับประเทศสยาม อนึ่ง ถ้าในหมู่เรือรบต่างประเทศ ที่จอครวมอ่าวกันนี้ มีเรือรบของชาติ เจ้าของอ่าวด้วยแล้ว ให้งด เว้นไม่ต้องบรรเลงเพลงชาติ ให้แก่ธงเรือรบ ที่เป็นของชาติเจ้าของอ่าวนั้นอีก
พิธีธงหมาย เกียรติยศและ ตำแหน่งขึ้น	ข้อ ๖ การชักธงหมายเกียรติยศ หรือหมายตำแหน่งขึ้น หรือลงในเรือหลวงลำหนึ่งลำใด ถ้าบังเอิญ พ้องกับการรับ หรือส่งผู้ซึ่งชั่งนั้นหมายขึ้นเรือ ลงจากเรือด้วยแล้ว ให้เรือหลวงลำนั้น ถือเอาการ เคารพในการรับ หรือส่งดังกล่าวแล้วในมาตรา ๒ นั้น เป็นการเคารพ พิธีธงขึ้นลงด้วยในตัว

และลง	ถ้าการชักธงซึ่งกล่าวมานี้ ไม่พ้องกับการรับ หรือส่งดังเช่นเวลาเปลี่ยนธงน้อย เป็นธงใหญ่ หรือตรงกันข้าม หรือเปลี่ยนธงนายพลเรือ โดยเหตุเลื่อนยศเป็นต้น ให้ทหารในเรือนั้น ทำการเคารพอย่างเดียวกันกับ พิธีธงประจำเรือขึ้นและลง เว้นแต่ถ้าเป็นเรือที่มีแถว ๆ บรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี หรือมหาไชย หรือเพลงเดินมหาฤกษ์ ตามควรแก่เกียรติยศของบุคคล ที่ธงนั้นหมายโดยเกณฑ์เดียวกันกับ การรับรองในเรือหลวง
การเคารพของเรืออื่น ๆ ในพิธีธงหมายเกียรติยศและตำแหน่งขึ้นลง	ข้อ ๗ ถ้ามีการชักธงหมายเกียรติยศ หรือหมายตำแหน่ง ขึ้นลงในเรือลำใด ให้เรือหลวงลำอื่น ๆ ซึ่งอยู่ในระยะที่อาจทราบสัญญาณ และลักษณะของธง ได้ด้วยจักษุปกติ ทำการเคารพให้แก่ธงนั้น โดยวิธีเดียวกันกับที่กล่าวด้วย การเคารพในเรือใหญ่ อนึ่ง ถ้าเรือหลวงจอดร่วมอ่าว กับเรือรบต่างประเทศ ในระยะซึ่งอาจทราบสัญญาณ และลักษณะของธง ได้ด้วยจักษุปกติแล้ว เมื่อเรือรบต่างประเทศนั้น ๆ ชักธงหมายเกียรติยศ หรือหมายตำแหน่งขึ้นลง ให้เรือหลวงทำการเคารพ ดังกล่าวข้างบนนี้ด้วย
การเคารพธงหมายเกียรติยศและตำแหน่งสำหรับทหารนอกเรือ	ข้อ ๘ ในการชักธงหมายเกียรติยศ หรือหมายตำแหน่งชาติไทยก็ตาม ต่างประเทศ ก็ตาม ขึ้นลงในเรือลำหนึ่งลำใดนั้น ให้ทหารที่อยู่นอกเรือ ในระยะซึ่งอาจทราบสัญญาณ และลักษณะของธง ได้ด้วยจักษุปกติ ทำการเคารพให้แก่ธงนั้น ตามควรแก่เกียรติยศซึ่งธงนั้น หมายตามวิธีที่ได้กำหนดไว้สำหรับทหาร และกองทหารทุกประเภท
การเคารพเมื่อ ธงหมายเกียรติยศ และตำแหน่งขึ้น ลงพ้องกับธงประจำเรือ	ข้อ ๙ ถ้าการชักธงหมายเกียรติยศ หรือหมายตำแหน่งขึ้นลงนั้น พ้องกับเวลาทำพิธีธงประจำเรือขึ้นลงแล้ว ให้ทำการเคารพ สำหรับพิธีธงประจำเรือขึ้นลง แต่อย่างเดียว แต่ถ้าการนั้น จะต้องยิงสลุดตามพระราชกำหนด การยิงสลุดด้วย ก็ให้เดิม การยิงสลุดขึ้นอีกอย่างหนึ่ง
งดเว้นการเคารพ	ข้อ ๑๐ ในการชักธงประจำเรือขึ้น นอกเวลาปกติ คือ ก่อนเวลา ๐๘๐๐ เพื่อประโยชน์ ให้รู้ชาติของเรือชั่วคราว เป็นพิเศษนั้น ไม่ต้องทำการเคารพอย่างใด
มาตรา ๑๒ การเยี่ยมคำนับ	
การเยี่ยมระหว่างเรือหลวงกับเรือหลวง	ข้อ ๑ ในเวลาที่เรือหลวงลำเดียว หรือหลายลำ ไปถึงและจอดอยู่ในอ่าวหนึ่งอ่าวใด ให้มีการเยี่ยมเยียนในระหว่างนายทหาร กับข้าราชการต่าง ๆ ดังจะกล่าวต่อไปนี้ (๑) เมื่อไปจอดร่วมอ่าวเดียวกัน กับเรือหลวงอีกลำหนึ่ง หรือหลายลำ ให้ผู้บังคับบัญชาที่มียศต่ำกว่า ไปรายงานตนต่อผู้บังคับบัญชา ที่มียศสูงกว่า โดยวิธีรายงานตนเอง ไม่เป็นการเยี่ยมคำนับ (๒) เมื่อเรือหลวงกับเรือรบต่างประเทศ ไปร่วมอ่าวกันเข้าแห่งใด ให้มีการเยี่ยมคำนับต่อกันตามวิธีซึ่งนานาประเทศ ได้ปรองดองพร้อมกันปฏิบัติอยู่ เป็นธรรมเนียม คือ

	<p>ก. ในขณะที่เรือฝ่ายหนึ่งมาถึง ให้ผู้บังคับบัญชาเรือฝ่าย ซึ่งทอดอยู่ในอ่าวก่อนแล้วนั้น จัดนายทหารชั้นสัญญาบัตร ๑ นาย ไปเยี่ยมคำนับในเรือซึ่งมาถึง ถ้าหากว่าเรือซึ่งมาถึงนั้น มีจำนวนหลายลำเป็นกองเรือ หรือขบวนเรือ ก็ให้ไปเยี่ยมคำนับในเรือลำซึ่ง ผู้บังคับบัญชากองเรือ หรือขบวนเรือนั้นอยู่</p> <p>เรือฝ่ายมาถึงลำใด ได้รับเยี่ยมคำนับดังที่มานี้แล้ว ให้ผู้บังคับบัญชาเรือนั้น จัดนายทหารสัญญาบัตร ๑ นาย ไปเยี่ยมคำนับตอบทันที</p> <p>ข. เมื่อเสร็จการเยี่ยมคำนับเบื้องต้น ซึ่งได้กล่าวมาใน ก. แล้วนั้น ให้มีการเยี่ยมคำนับ ระหว่างผู้บังคับบัญชาเรือ หรือกองเรือ หรือขบวนเรือทั้ง ๒ ฝ่ายอีกต่อไป คือ ถ้ามียศทหารเสมอกันทั้ง ๒ ฝ่าย ให้ผู้บังคับบัญชาฝ่ายที่ไปถึง ไปเยี่ยมก่อน ถ้ายศไม่เสมอกัน ให้ฝ่ายข้างยศต่ำไปเยี่ยมฝ่ายข้างยศสูงก่อน การเยี่ยมคำนับตอนนี้ ให้ไปภายใน ๒๔ ชั่วโมง นับตั้งแต่เรือไปถึงอ่าวเดียวกันนั้น เป็นต้นไป และเมื่อผู้บังคับบัญชา หรือกอง หรือขบวนเรือฝ่ายใด ได้รับเยี่ยมคำนับดังที่มานี้แล้วนี้ ต้องไปเยี่ยมคำนับตอบภายใน ๒๔ ชั่วโมง นับตั้งแต่เวลา ซึ่งได้รับเยี่ยมคำนับแล้วนั้น เป็นต้นไป</p> <p>ค. การเยี่ยมระหว่างผู้บังคับบัญชา ซึ่งมียศทหารต่างกัน ดังได้กล่าวมาใน ข. นั้น ถ้าหากว่าผู้รับเยี่ยมก่อน เป็นนายทหารชั้นนายพลเรือ นับทั้งนายพลเรือจัตวาด้วย และ ผู้เยี่ยมมียศเป็นนายนาวาเอก หรือสูงกว่านั้นขึ้นไปไซ้ นายพลเรือผู้รับเยี่ยมก่อนต้องไป เยี่ยมตอบด้วยตนเอง แต่ถ้าหากว่าผู้เยี่ยมก่อนนั้น มียศต่ำกว่านายนาวาเอกลงมา นายพลผู้รับเยี่ยมก่อน จะจัดนายทหารชั้นนายนาวา ไปเยี่ยมตอบแทนคนก็ได้ ถ้าผู้รับเยี่ยมก่อนมียศเป็น นายนาวาเอก หรือต่ำกว่านั้นลงมา และผู้เยี่ยมก่อนมียศชั้นใด ๆ ก็ตาม ผู้รับเยี่ยมก่อน ต้องไปเยี่ยมตอบด้วยตนเองเสมอไป จะจัดให้ผู้อื่นผู้ใดไปแทนตนเองไม่ได้</p> <p>ง. เมื่อได้มีการเยี่ยมคำนับ ระหว่างผู้บังคับบัญชาเรือ หรือกองเรือ ขบวนเรือดังกล่าวมาใน ข. และ ค. นั้นแล้ว ให้มีการเยี่ยมคำนับ ระหว่างผู้บังคับบัญชาเรือเฉพาะลำทั้ง ๒ ฝ่ายต่อไป คือ ให้ฝ่ายมาถึงไปเยี่ยมก่อน แล้วฝ่ายอยู่ในอ่าวเยี่ยมตอบ</p> <p>จ. ตามวิธีเยี่ยมคำนับดังได้กล่าวมาแล้วนี้ ให้นายเรือฝ่ายสยาม พึงหวังได้ว่านายเรือต่างประเทศ จะปฏิบัติโดยวิธีเดียวกัน และรักษารธรรมเนียมนี้โดยกวดขัน เพื่อแสดงความเคารพต่อกันทั้ง ๒ ฝ่าย เพราะเป็นธรรมเนียม ซึ่งนานาประเทศ ได้รับรองปฏิบัติต่อกัน ดังได้กล่าวมาข้างต้นแล้ว</p>
<p>การเยี่ยมพนักงานทูต</p>	<p>ข้อ ๒ ถ้าเรือหลวงไปทอดในอ่าวต่างประเทศ และในอ่าวนั้น เป็นที่ตั้งแห่งสถานทูตสยามด้วย ให้มีการเยี่ยมคำนับ ระหว่างผู้บังคับบัญชาเรือหลวง กับข้าราชการซึ่งเป็นหัวหน้าในสถานทูต คือ ถ้าผู้บังคับบัญชาเรือหลวง มียศตั้งแต่นายนาวาเอกขึ้นไป และหัวหน้าสถานทูต มีตำแหน่งเป็นอัคร</p>

	<p>ราชทูต หรืออุปทูตผู้รักษาราชการสถานทูต ผู้บังคับบัญชาเรือหลวง เป็นผู้ไปเยี่ยมคำนับก่อน ถ้าหากหัวหน้าสถานทูต มีตำแหน่งต่ำกว่านั้นลงมา ให้ผู้บังคับบัญชาเรือหลวงรอ ให้ฝ่ายทูตลงมาเยี่ยมก่อน แล้วจึงไปเยี่ยมตอบ ถ้ามีความสงสัยว่า หัวหน้าสถานทูต เป็นผู้มิได้ตำแหน่งชั้นใด ก็ให้ผู้บังคับบัญชาเรือหลวง จัดนายทหารชั้นสัญญาบัตร ๑ นาย ขึ้นไป สืบสวนให้ได้ความก่อน ถ้าผู้บังคับบัญชาเรือหลวง มียศต่ำกว่านายนาวาเอก ให้ไปเยี่ยมคำนับก่อน</p>
<p>การเยี่ยมพนักงานกงสุล</p>	<p>ข้อ ๓ ถ้าเรือรบหลวงไปทอด ในอ่าวต่างประเทศ ซึ่งมีกงสุลสยามประจำอยู่ในที่นั้น ให้มีการเยี่ยมคำนับ ระหว่างผู้บังคับบัญชาเรือหลวง กับกงสุล โดยให้ฝ่ายซึ่งมีเกียรติยศต่ำกว่า เยี่ยมฝ่ายซึ่งเป็นที่เกียรติยศสูงกว่าก่อน โดยอัตราเทียบต่อไปนี้</p> <p>(๑) กงสุลเยเนอรัล เทียบเสมอกับนายนาวาเอก แต่เป็นรองนายนาวาเอก</p> <p>(๒) กงสุล เทียบเสมอ แต่เป็นรองนายนาวาโท</p> <p>(๓) ไวซ์กงสุล เทียบเสมอ แต่เป็นรองนายนาวาตรี</p>
<p>การเยี่ยมกรรมการจังหวัด</p>	<p>ข้อ ๔ เมื่อเรือหลวงไปทอด ในอ่าวใดอ่าวหนึ่ง ภายในพระราชอาณาเขต เป็นที่ตั้งแห่งศาลาว่าการจังหวัด ให้มีการเยี่ยมระหว่าง ผู้บังคับบัญชาเรือหลวง กับผู้ว่าราชการจังหวัด โดยปฏิบัติดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) การเยี่ยมในโอกาสแรก</p> <p>ก. ถ้าผู้บังคับบัญชาเรือหลวง มียศชั้นนายพลเรือ ผู้ว่าราชการจังหวัด จะเป็นผู้มาเยี่ยมที่เรือก่อน</p> <p>ข. ถ้าผู้บังคับบัญชาเรือหลวง มียศนาวาเอก ผู้ว่าราชการจังหวัด ที่เป็นข้าราชการต่ำกว่าชั้นพิเศษ จะเป็นผู้มาเยี่ยมที่เรือก่อน หากผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นข้าราชการชั้นพิเศษ ผู้บังคับบัญชาเรือหลวงต้องไปเยี่ยม ผู้ว่าราชการจังหวัดก่อน</p> <p>ค. ถ้าผู้บังคับบัญชาเรือหลวง มียศต่ำกว่านาวาเอก ต้องไปเยี่ยมผู้ว่าราชการจังหวัดก่อน</p> <p>(๒) การเยี่ยมตอบ</p> <p>ก. ถ้าผู้บังคับบัญชาเรือหลวง มียศชั้นนายพลเรือ หรือผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นข้าราชการชั้นพิเศษ จะเยี่ยมตอบด้วยตนเอง หรือจัดผู้อื่นไปแทนก็ได้</p> <p>ข. ถ้าผู้บังคับบัญชาเรือหลวง มียศนาวาเอกต้องไปเยี่ยมตอบด้วยตนเอง</p> <p>ค. ถ้าผู้บังคับบัญชาเรือหลวง มียศนาวาโท หรือนาวาตรี ผู้ว่าราชการจังหวัด ที่เป็นข้าราชการต่ำกว่าชั้นพิเศษ จะมาเยี่ยมตอบด้วยตนเอง</p> <p>ง. ถ้าผู้บังคับบัญชาเรือหลวง มียศชั้นนายเรือ ผู้ว่าราชการจังหวัด จะมาเยี่ยมตอบด้วยตนเอง หรือจัดผู้อื่นมาแทนก็ได้</p> <p>ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดไม่อยู่ หรือไม่อาจปฏิบัติราชการได้ คงให้มีการเยี่ยม</p>

	ระหว่าง ผู้บังคับบัญชาเรือหลวง กับผู้รักษาราชการแทน ผู้ว่าราชการจังหวัดด้วย โดยถือชั้น และตำแหน่งเดิมของ ผู้รักษาราชการแทนผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นหลักปฏิบัติในการเยี่ยม อนุโลมตามความในวรรคแรก
การเยี่ยมตอบ	ข้อ ๕ การเยี่ยมระหว่าง ผู้บังคับบัญชาเรือหลวง และเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ซึ่งได้กล่าวมาแล้วในข้อ ๔ นั้น เมื่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้เยี่ยมแล้ว ต้องมีการเยี่ยมตอบภายใน ๒๔ ชั่วโมง ถ้าหากว่าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีราชการสำคัญ จะละทิ้งไปเยี่ยมค้ำับด้วยตนเองไม่ได้ ก็ให้จัดข้าราชการชั้นสัญญาบัตรผู้หนึ่งผู้ใดไปเยี่ยมแทนได้ และถ้าผู้บังคับบัญชาเรือหลวง ไม่ได้ไปเยี่ยมค้ำับ ข้าราชการฝ่ายปกครองด้วยตนเอง ตามข้อบังคับนี้เมื่อใด ต้องรายงานชี้แจงเหตุผล ที่ไม่ได้ไปนั้นให้กองทัพเรือทราบตามทางราชการ
การจัดพาหนะรับส่ง	ข้อ ๖ การเยี่ยมค้ำับ ระหว่างผู้บังคับบัญชาเรือหลวง กับข้าราชการสยาม ดังได้กล่าวมาแล้วในข้อ ๕ นั้น ถ้าหากว่าการที่ข้าราชการ ซึ่งอยู่บนบกจะลงมาเยี่ยมค้ำับ ที่เรือไม่ได้ เพราะขัดข้องด้วยพาหนะ ก็ให้เรือหลวงจัดเรือรับส่งตามสมควร
การเยี่ยมข้าราชการ ต่างประเทศ	ข้อ ๗ การเยี่ยมค้ำับ ข้าราชการต่างประเทศ ซึ่งมีหน้าที่ประจำอยู่บนบก ในอ่าวต่างประเทศแห่งใด จะควรมีเพียงใด จะมีข้อบังคับ หรือคำสั่งเฉพาะคราว หรือมิฉะนั้น ก็ให้ปฏิบัติกรอนุโลม ตามธรรมเนียมที่เรือรบต่างประเทศ เคยปฏิบัติกันอยู่ในที่นั้น ตามที่จะสืบสวน ได้ความเป็นหลักฐานอย่างใด
มาตรา ๑๓ การเคารพในเรือกระเชียง	
การเคารพเวลาเรือเดิน	ข้อ ๑ เรือกระเชียงซึ่งกำลังเดินอยู่ ให้ทำการเคารพแก่บุคคล และวัตถุดังจะได้กล่าวต่อไปนี้ (๑) ตั้งกระเชียงหรือหยุดกระเชียง ตามชนิดของเรือ แล้วแลไปทางบุคคล และวัตถุควรรับการเคารพ นายท้ายไม่ต้องทำการเคารพ ให้ระวางท้ายเรือไปตามเดิม เป็นการเคารพแก่ ก. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, สมเด็จพระบรมราชินี, รัชทายาท, พระบรมวงศ์ เฉพาะที่มีธงหมายเกียรติยศ, สมเด็จพระราชชนนี, พระเจ้าแผ่นดิน และเจ้า ต่างประเทศ ข. นายกรัฐมนตรี, รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารเรือ และนายพลทุกชั้น ผู้บังคับบัญชา ตั้งแต่ผู้บังคับการเรือใหญ่ ซึ่งตนสังกัดนั้นขึ้นไป ถ้าเป็นเรือของกองทหาร ตั้งแต่ผู้บังคับกองทหารนั้นขึ้นไป ค. พระบรมศพ, พระบรมอัฐิ, ขบวนแห่พระศพ ง. ธงมหाराช, ธงกระบี่ชูศรทพ้าห้, ธงราชินี, ธงเยาวราช, ธงราชวงศ์, ธงจุฑาธุช, ธงราชนาวิประจำเรือใหญ่, ธงประจำกองทหาร, ธงประจำกองยุทธนาวี, ธงนายกรัฐมนตรี, ธง

	<p>รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม, รัฐบัญชาการทหารเรือ, รัฐบังคับการกองเรือรบ, และ รมว.พลเรือ ในเวลาที่ชักธงขึ้นลงหรือผ่านไป ส่วนธงราชนาวี ประจำเรือใหญ่นั้น ให้ กระทำเฉพาะแต่ใน ขณะที่ทำพิธีชักธงขึ้นลงเท่านั้น</p> <p>(๒) คำนับโดยวิธีเดียวกันกับใน (๑) แต่ไม่ต้องตั้งกระเชียง เป็นแต่เพียงหยุดกระเชียง เป็นการ เคารพแก่</p> <p>ก. บรรดาทหารชั้นนายนาวา ชั้นนายพันทหารบก ข. ขบวนแห่ศพ ซึ่งมีกองทหารเข้าขบวนแห่ด้วย</p> <p>(๓) ไม่ต้องหยุดกระเชียง เป็นแต่ นายท้ายบอกแลขวา หรือแลซ้าย ไปทางผู้รับการเคารพ เป็นการ เคารพแก่บรรดา ผู้รับการเคารพอื่น ๆ นอกจากที่ได้กล่าวไว้ใน (๑) และ (๒) นั้น</p> <p>(๔) การเคารพด้วยวิธีตั้งกระเชียง ซึ่งได้ว่าไว้ใน (๑) นั้น ถ้าเป็นเวลาเรือจอดอยู่ ไม่ต้องตั้ง กระเชียง และให้ใช้วิธีทำการเคารพ อย่างที่ว่าไว้ใน (๒) นั้นแทน</p> <p>อนึ่งบรรดาเรือกระเชียงหู จะจอดหรือมิได้จอดก็ตาม ไม่ต้องทำการเคารพ ด้วยวิธีตั้ง กระเชียงเลย ให้ทำการเคารพต่อบุคคล และวัตถุที่ระบุไว้ใน (๑) โดยวิธีเดียวกันกับที่ว่าไว้ใน (๒) นั้นทุกประการ</p>
<p>การเคารพเวลา เรือจอด</p>	<p>ข้อ ๒ การเคารพในเรือกระเชียง ซึ่งได้กล่าวมาแล้วในข้อ ๑ ข้างบนนี้ ถ้าเป็นเวลาเรือจอดอยู่ ให้ ทหารประจำเรือ ทำการเคารพพร้อมกัน โดยผู้มียศสูงในที่นั้น เป็นผู้สั่งให้แลขวาหรือซ้าย</p>
<p><u>มาตรา ๑๔</u> <u>การเคารพในเรือใบ</u></p>	
<p>การเคารพเวลา เรือเดิน</p>	<p>ข้อ ๑ เรือใบซึ่งกำลังเดินอยู่ ให้ทำการเคารพแก่บุคคล และวัตถุดังจะกล่าวต่อไปนี้</p> <p>(๑) ปล่อยอดามัน และนายท้ายบอกแลขวาหรือซ้าย เว้นแต่ นายท้าย คงระวางหางเสืออยู่ เป็นการ เคารพแก่</p> <p>ก. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, สมเด็จพระบรมราชินี, รัชทายาท, พระบรมวงศ์ เฉพาะที่มีธง หมายถึงยศยศ, สมเด็จพระราชชนนี พระเจ้าแผ่นดิน และเจ้าต่างประเทศ</p> <p>ข. นายกรัฐมนตรี, รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม, รัฐบัญชาการทหารเรือ, นายพล, นายทหาร ชั้นนายนาวา และชั้นนายพันทหารบก, ผู้บังคับบัญชาตั้งแต่ ผู้บังคับการเรือใหญ่ ซึ่งตนสังกัดนั้น ขึ้นไป ถ้าเป็นเรือของกองทหาร ตั้งแต่ผู้บังคับกองทหารนั้นขึ้นไป</p> <p>ค. พระบรมศพ, พระบรมอัฐิ, ขบวนแห่พระศพ, ขบวนแห่ศพซึ่งมี กองทหารเข้าขบวนแห่ด้วย</p> <p>ง. ชงมหาราช, ชงกระบี่ธูษครุฑพ่าห์, ชงราชินี, ชงเขวราช, ชงราชวงศ์, ชงจุฑาธุช, ชงราชนาวี ประจำเรือใหญ่, ชงประจำกองทหาร, ชงประจำกองยุวชนทหาร, ชงนายกรัฐมนตรี, ชง</p>

	<p>รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม, รัฐบัญชาการทหารเรือ, รัฐผู้บังคับการกองเรือรบ, และชงนายพลเรือ ในเวลาที่ชักขึ้นลงหรือผ่านไป ส่วนชงราชนาวิ ประจำเรือใหญ่นั้น ให้กระทำเฉพาะแต่ในขณะที่ทำพิธีชักขึ้นลงเท่านั้น</p> <p>(๒) ไม่ปล่อยค้ำมัน เป็นแต่ให้คนประจำเรือกระทำการเคาะพอย่างใน (๑) (เว้นแต่ นายท้าย) เป็นการเคาะพ แก่บุคคลควรรับการเคาะพอื่น ๆ นอกจากที่ได้ว่ามาใน (๑) ข้างบนนี้</p>
<p>การเคาะพเวลาเรือจอด</p>	<p>ข้อ ๒ การเคาะพในเรือใบ ซึ่งได้กล่าวแล้วในข้อ ๑ นั้น ถ้าเป็นเวลาเรือจอดอยู่ ให้ทหารประจำเรือทำการเคาะพอย่างข้อ ๒ มาตรา ๑๓</p>
<p><u>มาตรา ๑๕</u> การเคาะพในเรือกลเล็ก</p>	
<p>หยุดเครื่องจักรทำการเคาะพ</p>	<p>ข้อ ๑ เรือกลเล็กกำลังเดินอยู่ ให้หยุดเครื่องจักร ทหารในเรือทำวันทยหัตถ์ (เว้นนายท้าย, ช่างกล และช่างไฟ) ทำการเคาะพดังนี้</p> <p>(๑) แก่บุคคล คือ</p> <ul style="list-style-type: none"> ก. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ข. สมเด็จพระบรมราชินี ค. รัชทายาท ง. พระบรมวงศ์ และสมเด็จพระราชชนนี จ. พระเจ้าแผ่นดินและเจ้าต่างประเทศ ฉ. นายกรัฐมนตรี ช. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ซ. นายทหารและนายตำรวจที่มียศชั้นนายพล ณ. ผู้บังคับบัญชาโดยตรงตั้งแต่ผู้บังคับกองขึ้นไป <p>(๒) แก่วัตถุ คือ</p> <ul style="list-style-type: none"> พระบรมศพและพระบรมอัฐิ พระศพและพระอัฐิพระบรมวงศ์ ธงหมายพระอิสริยยศ ธงประจำกองทหาร ธงประจำกองยุวชนทหาร ธงราชนาวิประจำเรือใหญ่ ชงนายกรัฐมนตรี

	<p>ขงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม</p> <p>ขงผู้บัญชาการทหารเรือ</p> <p>ขงนายพลเรือ</p> <p>การเคารพขงเหล่านี้ ให้กระทำเมื่อเวลาที่ชักขึ้น หรือชักลง หรือผ่านไป สำหรับขงราชนาวิ</p> <p>ประจำเรือใหญ่ ให้ทำเฉพาะพิธีขงขึ้นลง</p>
<p>เบาะเครื่องทำ</p> <p>การเคารพ</p>	<p>ข้อ ๒ เรือกลเล็กกำลังเดินอยู่ ให้เบาะเครื่องจักร ทหารในเรือทำวันทยหัตถ์ (เว่นนายท้าย, ข่างกล และข่างไฟ) ทำการเคารพแก่บุคคล และวัตถุขงนี้</p> <p>นายทหารชั้นนายนาวา และนายพันทหารบก</p> <p>ศพขงมีกองทหารแห่เป็นเกียรติยศ</p>
<p>เรือเดินตามปกติ</p> <p>ทำการเคารพ</p>	<p>ข้อ ๓ เรือกลเล็กกำลังเดินอยู่ ให้ทหารในเรือ (เว่นนายท้าย ข่างกล และข่างไฟ) ทำวันทยหัตถ์</p> <p>แต่เรือขงเดินตามปกติ ทำการเคารพแก่บรรดาผู้รับการเคารพอื่น ๆ นอกจากที่กล่าวแล้วในข้อ</p> <p>๑ และข้อ ๒</p>
<p>ทำการเคารพ เมื่อเรือ</p> <p>จอด</p>	<p>ข้อ ๔ เรือกลเล็กเวลาจอดอยู่ ให้ทหารในเรือทำการเคารพ อย่างเวลาอยู่ตามลำพัง</p>
<p>ทำการเคารพเมื่อ</p> <p>เวลาเป็นเรือขง</p>	<p>ข้อ ๕ การเคารพด้วยวิธีหยุดเครื่องจักรนั้น ถ้าเป็นเวลาขงเรือขงนั้น ต้องขงเรืออื่น ๆ อยู่ด้วย ให้</p> <p>เปลี่ยนเป็นเบาะเครื่องจักร ทำการเคารพ</p>
<p><u>ตอนที่ ๑</u></p> <p><u>เบ็ดเตล็ด</u></p>	
<p>เคารพผู้แทน</p>	<p>ข้อ ๑ การแสดงความเคารพ ต่อผู้แทนพระองค์ หรือผู้แทนผู้บังคับบัญชา ถ้ามีคำสั่งแสดงให้</p> <p>ปรากฏ ว่าผู้ใดเป็นผู้แทน ก็ให้แสดงความเคารพ ต่อผู้นั้นขงเดียวกับที่ ต้อง แสดงถวายพระองค์</p> <p>หรือแก่ผู้บังคับบัญชานั้น ๆ ตลอดเวลาที่แทน</p>
<p>การเคารพข้าราชการ พล</p> <p>เรือน</p>	<p>ข้อ ๒ ทหารต้องแสดงการเคารพต่อ ข้าราชการพลเรือนขงเป็นผู้บังคับบัญชา</p>
<p>การเคารพขง</p> <p>ประจำกองลูกเสือ</p>	<p>ข้อ ๓ ทหารขงไปในงานพิธีขงลูกเสือ ให้แสดงการเคารพต่อ ขงประจำกองลูกเสือ เฉพาะไปใน</p> <p>โอกาสนั้น ตามเวลาอันสมควร</p>

หมายเลข ๑

ยศ และตำแหน่ง	อาการที่มา	ผู้รับรอง	เป่านกหวีด	ยามใหญ่	หมายเหตุ
รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงกลาโหม	มีขงหมาย ตำแหน่ง	นายทหาร ทั้งหมด	พันจ่า	เข้าแถวในบังคับ นายทหารสัญญา	แตรสั้นเป่าเพลงคำนับ ๑ จบ

ผู้บัญชาการทหารเรือ				บัตร	ตรวจเป้าเพลงเดิน มหาฤกษ์
รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารเรือ	ไม่มีชงหมาย ตำแหน่ง	ผู้บังคับการเรือ ต้นเรือ, นายยาม	พันจ่า	ไม่มี	ตรวจไม่เป้า
รองผู้บัญชาการ ทหารเรือ ผู้บังคับการกองเรือรบ นายพลเรือทุกชั้น	มีชงหมายยศ, หรือตำแหน่ง	ผู้บังคับการเรือ ต้นเรือ, นายยาม	จ่า	เข้าแถวในบังคับ นายทหารสัญญา บัตร	ตรวจสิ้นเป้าเพลงคำนับ ๑ จบ ตรวจเป้าเพลงเดิน มหาฤกษ์ ถ้าเป็นนายพลเรือซึ่ง บังคับบัญชาโดยตรง ให้รับรองอย่างผู้ บัญชาการทหารเรือ
รองผู้บัญชาการ ทหารเรือ ผู้บังคับการกองเรือรบ นายพลเรือทุกชั้น	ไม่มีชงหมาย ยศ, หรือ ตำแหน่ง	ผู้บังคับการเรือ ต้นเรือ, นายยาม	จ่า	ไม่มี	
ผู้บังคับหมวดเรือของ ตน	มีชงหมาย ตำแหน่ง	ผู้บังคับการเรือ ต้นเรือ, นายยาม	จ่า	เข้าแถวในบังคับ	ไม่มีการเป้าตรวจ
ผู้บังคับหมวดเรือของ ตน	ไม่มีชงหมาย ตำแหน่ง	ผู้บังคับการเรือ	จ่า	ไม่มี	
ผู้บังคับการเรือของตน	มีชงหมาย ตำแหน่ง	ต้นเรือ, นายยาม	จ่า	เข้าแถวในบังคับ	ไม่มีการเป้าตรวจ
ผู้บังคับการเรือของตน	ไม่มีชงหมาย ตำแหน่ง	นายยาม	จ่า	ไม่มี	
ผู้บังคับการเรืออื่น และ นายทหารชั้นนาย นาวา	มีชงหมาย ตำแหน่ง	ผู้บังคับการ, นาย ยาม	จ่า	ไม่มี	
ผู้บังคับการเรืออื่น	ไม่มีชงหมาย	ผู้บังคับการ, นาย	จ่า	ไม่มี	

และ นายทหารชั้นนาย นาวา	ตำแหน่ง	ยาม			
นายทหารชั้นนายเรือ	-	นายยาม	ไม่มี	ไม่มี	ถ้าเป็นนายทหารเรือ ต่างประเทศ ต้องได้รับ นกหวีดด้วย

หมายเลข ๒

ยศ และตำแหน่ง	ผู้รับรอง	เป่านกหวีด	ยามใหญ่	หมายเหตุ
นายกรัชมุนตรี	นายทหาร ทั้งหมด	พันจ่า	เข้าแถวในบังคับ นาย ทหารสัญญาบัตร	เตร้านเป่าค่านับ ๑ จบ แตรวง เป่าเพลงมหาฤกษ์
รัฐมนตรีว่าการ กระทรวง อัครราชทูต	ผู้บังคับการ, ต้น เรือ, นายยาม	พันจ่า	เข้าแถวในบังคับ พัน จ่า	
ชั้นอธิบดี	ผู้บังคับการ, นาย ยาม	พันจ่า	ไม่มี	
หัวหน้ากรม ข้าหลวง ประจำจังหวัด กงสุล เยเนอราล และกงสุล	ผู้บังคับการ, นาย ยาม	จ่า	ไม่มี	
ไวซ์กงสุล	ต้นเรือ, นายยาม	จ่า	ไม่มี	

คำชี้แจงเพิ่มเติมต่าง ๆ

นอกจากข้อบังคับทหาร ว่าด้วยการเคารพแล้ว หน่วยเหนือและ ทร.ได้ชี้แจงเรื่องการเคารพเพิ่มเติม หลายประการดังนี้

๑. การแสดงการเคารพในงานพิธีต่าง ๆ

๑.๑ การเป่าแตรนอนในงานศพทหาร ไม่ต้องทำวันทยหัตถ์ คงเพียงแต่ให้ยืนไว้ใกล้ๆ เมื่อแตรนอนจบ จะเป็นเพลงเคารพศพ จึงจะทำวันทยหัตถ์

๑.๒ งานพิธีเปิดป้าย เปิดงาน เปิดพระบรมราชานุสาวรีย์ หรือพระบรมรูป การแสดงการเคารพ มีดังนี้

๑.๒.๑ งานพิธีเปิดป้าย เปิดงาน จะมีเพลงมหาฤกษ์ ไม่ต้องแสดงการเคารพ

๑.๒.๒ งานพิธีเปิดพระบรมราชานุสาวรีย์ หรือพระบรมรูป ถ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงถวายการเคารพ ก็ให้แสดงการเคารพด้วย

๒. การแสดงการเคารพของทหาร เมื่อมิได้แต่งเครื่องแบบ ในขณะที่แต่งเครื่องแบบทหาร จะต้องทำการเคารพตาม ข้อบังคับทหารว่าด้วยการเคารพ แต่ถ้ามิได้แต่งเครื่องแบบ ทร. กำหนดให้ปฏิบัติดังนี้

๒.๑ การทำความเคารพต่อ ผู้ที่มีอาวุโสสูงกว่านายทหารสัญญาบัตร ทำความเคารพด้วยวิธีก้มศีรษะ หรือด้วยการไหว้ นายทหารประทวน และลูกจ้างทำความเคารพด้วยวิธีทำตรง หรือด้วยการไหว้ แต่ถ้าอยู่ในสถานที่ทำงาน ในโรงงาน หรือในเรือ ให้แสดงความเคารพ ด้วยวิธีก้มศีรษะ หรือยืนตรงตามฐานะของตน

๒.๒ การรับความเคารพต่อ ผู้ที่มีอาวุโสต่ำกว่า นายทหารสัญญาบัตรรับความเคารพ ด้วยวิธีก้มศีรษะ หรือด้วยการไหว้ก็ได้

๓. การทำความเคารพในเรือควาน และเรือข้ามฟาก ปฏิบัติตามแบบธรรมเนียมประเพณี ที่ใช้กันมานานแล้ว คือ

๓.๑ เรือข้ามฟาก

๓.๑.๑ เมื่อนายพลลงเรือ นายท้ายเรือให้สัญญาณสั่งกระดิ่ง ๑ ที ทุกคนในเรือ (เว้นช่างเครื่อง) ยืนตรง ผู้ที่แต่งเครื่องแบบ สวมหมวกทำวันทยหัตถ์ เมื่อนายพลผู้นั้นรับการเคารพ และนั่งลงแล้ว ทุกคนในเรื่อนั่ง นายท้ายเรือ ให้สัญญาณสั่งเครื่องจักรต่อไป

๓.๑.๒ เมื่อนายพลขึ้นจากเรือ คงทำความเคารพเช่นเดียวกับ ข้อ ๓.๑.๑ เว้นแต่ไม่ต้องสั่งกระดิ่ง

๓.๑.๓ เมื่อเรือแล่นสวนกัน หรือผ่านไป นายท้ายเรือ ถ้าที่ไม่มีนายพลนั่งไปกับเรือ ให้สัญญาณสั่งกระดิ่ง ๑ ที หยุดเครื่อง ทุกคนในเรือ (เว้นช่างเครื่อง) ยืนตรง ผู้ที่แต่งเครื่องแบบ สวมหมวกทำวันทยหัตถ์ เมื่อนายพลรับการเคารพแล้ว ทุกคนในเรื่อนั่ง นายท้ายเรือให้สัญญาณเรือแล่นต่อไป

๓.๒ เรือควาน

ให้ทุกคนในเรื่อง ทำความเคารพตามลำพัง นายท้ายเรือไม่ต้องให้สัญญาณ และคนในเรื่อง
ไม่ต้องยืน ทำความเคารพ

๔. การแสดงการเคารพของทหารยาม

ทหารยามต้องทำการเคารพ นายทหารสัญญาบัตรทุกคนที่ผ่าน เมื่อทหารยามผู้นั้นรู้จัก หรือรู้ว่า
เป็นนายทหารสัญญาบัตร ถึงแม้ว่านายทหารสัญญาบัตร จะไม่ได้แต่งเครื่องแบบก็ตาม

๕. การเป่าเพลงค่านับของกองรักษาการณ์

๕.๑ เหล่าทัพต่าง ๆ ได้ร่วมพิจารณาแนวทางปฏิบัติ ในการเป่าเพลงค่านับ ของกองรักษาการณ์
และใช้ปฏิบัติดังนี้

๕.๑.๑ ตามข้อบังคับทหารว่าด้วยการเคารพ กองรักษาการณ์ จะต้องเรียกแถวทำวันทยาวิ
แสดงการเคารพแก่ผู้บังคับบัญชา ตั้งแต่ชั้นผู้บังคับกองพัน หรือผู้บังคับการเรือขึ้นไป รวมทั้งผู้บังคับบัญชา ชั้นผู้
บังคับฝูงบินขึ้นไปด้วย

๕.๑.๒ การเป่าเพลงค่านับ ของกองรักษาการณ์ ให้เป่าเฉพาะในพิธีเกียรติยศ (ยกเว้นข้อ
๕.๑.๓) ซึ่งจะต้องมีกำหนดการ หรือคำสั่งเฉพาะคราว และให้เป่าเพลงค่านับแก่ ผู้บังคับบัญชาตั้งแต่ชั้น ผู้
บัญชาการกองพล ผู้บังคับการกองเรือ หรือผู้บัญชาการกองพลบิน ขึ้นไป เมื่อได้เป่าเพลงค่านับแก่ ผู้บังคับบัญชา
ชั้นสูงแล้ว ก็ไม่ต้องเป่าเพลงค่านับแก่ ผู้บังคับบัญชาชั้นต่ำกว่า ซึ่งมาในงานพิธีเดียวกันนั้นอีก

๕.๑.๓ กองรักษาการณ์ จะต้องเรียกแถวทำวันทยาวิ แตรเดี่ยวเป่าเพลงค่านับ แก่
ผู้บังคับบัญชา ตั้งแต่ชั้นผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ หรือผู้บัญชาการทหารอากาศขึ้นไป ในกรณีที
ไปราชการ หรือตรวจเยี่ยมหน่วยรองของตน

๕.๑.๔ การเรียกแถวทำวันทยาวิ และการเป่าเพลงค่านับ ของกองรักษาการณ์ ให้ปฏิบัติ
ตั้งแต่เวลา ๐๖๐๐ - ๑๘๐๐ สำหรับ ทร.ตั้งแต่เวลา ๐๘๐๐ ถึงพระอาทิตย์อัสดงคต ส่วนการแสดงการเคารพ แก่
ผู้บังคับบัญชานอกเวลาดังกล่าว ให้ผู้ควบคุมบอกทหาร กองรักษาการณ์ที่นั่น เป็นผลัดหมุนทั้งหมด แสดงการ
เคารพโดยการยืนตรง ยกเว้นเมื่อมีพิธีเกียรติยศหรือมีคำสั่งเฉพาะคราว ให้เรียกแถวทำวันทยาวิ และแตรเดี่ยวเป่า
เพลงค่านับด้วย

การแสดงความเคารพสำหรับพลเรือน

การแสดงความเคารพสำหรับพลเรือน ได้แก่ ข้าราชการกลาโหมพลเรือน และลูกจ้าง ถือปฏิบัติ ตาม
ข้อบังคับทหารว่าด้วย การแสดงความเคารพสำหรับ พลเรือน ซึ่งใช้บังคับตั้งแต่ ๑๒ ม.ค.๘๑ ดังนี้

(สำเนา)

ข้อบังคับทหาร

ว่าด้วยการแสดงความเคารพสำหรับพลเรือน

ความมุ่งหมาย	ข้อ ๑ การแสดงคารวะด้วยการเคารพ เป็นธรรมเนียม และจรรยาอันดีงามย่อม เป็นเครื่องปลูกฝัง ความสามัคคี และทวีความผูกพัน ให้สนิทสนมแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น โดยเฉพาะข้าราชการกลาโหม พลเรือน และคนงานซึ่งรับราชการร่วม อยู่ในวงการของทหารด้วยแล้ว การแสดงความเคารพ ก็ยิ่ง มีความสำคัญมากขึ้น จึงตราข้อบังคับไว้ เพื่อเป็นทางปฏิบัติดังต่อไปนี้
วิธีแสดงความเคารพ	ข้อ ๒ ข้าราชการกลาโหมพลเรือน และคนงานให้แสดงความเคารพ ตามวิธีดังนี้ (๑) แต่งเครื่องแบบซึ่งทางราชการกำหนด ก. สวมหมวก ให้ทำวันทยหัตถ์ทั้งเวลาอยู่กับที่และเคลื่อนที่ ข. ไม่สวมหมวก สำหรับเสมียนพนักงาน และคนงานอยู่กับที่ ให้ทำท่าตรง ถ้าเคลื่อนที่ให้ทำ เลขวา(ซ้าย) ไปทางผู้ หรือสิ่งซึ่งต้องเคารพ สำหรับข้าราชการกลาโหมพลเรือน ตำแหน่ง ชั้นสัญญาบัตร ให้ทำการเคารพด้วยวิธีก้มศีรษะ (๒) ชายแต่งเครื่องลำลอง ให้ทำการเคารพตามประเพณีนิยม (๓) หญิงเมื่อไม่ได้แต่งเครื่องแบบให้ทำการเคารพตามประเพณีนิยมใน (๒) และ (๓) นั้น ถ้าอยู่ ในแถว หรือในบริเวณโรงงาน ให้ทำการเคารพด้วยวิธียืนท่าตรง
ผู้หรือสิ่งซึ่ง ต้องทำการเคารพ	ข้อ ๓ ข้าราชการกลาโหมพลเรือน และคนงาน ต้องแสดงความเคารพต่อผู้ หรือสิ่ง ซึ่งจะกล่าว ต่อไปนี้ คือ (๑) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (๒) สมเด็จพระบรมราชินี (๓) สมเด็จพระราชชนนี (๔) รัชทายาท (๕) พระเจ้าแผ่นดิน และพระราชินีต่างประเทศ (๖) พระบรมวงศ์ซึ่งเสด็จโดยมีธงราชวงศ์ (๗) เจ้าต่างประเทศซึ่งเป็นเอกราช และเสด็จโดยมีธงราชวงศ์ (๘) ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

	<p>(๙) นายกรัฐมนตรี</p> <p>(๑๐) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม</p> <p>(๑๑) ผู้บังคับบัญชาของตน</p> <p>(๑๒) พระบรมศพและพระบรมอัฐิ</p> <p>(๑๓) พระศพและอัฐิพระบรมวงศ์</p> <p>(๑๔) ศพซึ่งมีกองทหารแห่เป็นเกียรติยศ</p> <p>(๑๕) ธงประจำกองทหาร</p> <p>(๑๖) ธงประจำกองยุวชนทหาร</p> <p>(๑๗) ธงประจำกองลูกเสือ</p> <p>(๑๘) ธงชาติในขณะที่ชักขึ้นลง ประจำสำนักงานของรัฐบาล ธงหมายยศนายพล หรือตำแหน่งตั้งแต่ชั้น ผู้บัญชาการทหารขึ้นไป และธงราชนาวิก ในขณะทำพิธีชักขึ้นลง</p> <p>(๑๙) ธงมหาราช ธงราชินี ธงเยาวราช และธงราชวงศ์ เวลาผ่านหรือชักขึ้นลง</p> <p>(๒๐) อนุสาวรีย์รูปบุคคล ขณะเมื่อรัฐบาลมีงานฉลอง</p> <p>(๒๑) พลเรือนต่อพลเรือน หรือพลเรือนต่อทหาร</p>
เคารพก่อนและหลัง	<p>ข้อ ๔ ผู้มีตำแหน่งต่ำ ต้องทำการเคารพ ผู้มีตำแหน่งสูงก่อน ผู้มีตำแหน่งสูง ต้องทำการเคารพตอบ ถ้าตำแหน่งเสมอกัน ต้องทำการเคารพซึ่งกัน และกัน โดยไม่เกี่ยงงอน</p>
	<p>ข้อ ๕ เมื่อผู้หรือสิ่งซึ่ง จะต้องทำการเคารพตามข้อ ๓. เข้าไปในสำนักงาน หรือ โรงงาน ให้ปฏิบัติดังนี้</p> <p>(๑) ถ้าเข้าไปในสำนักงาน ให้ผู้ที่อยู่ในสำนักงานนั้น ทำการเคารพโดยลำพัง</p> <p>(๒) ถ้าเข้าไปในโรงงานหลังใด ซึ่งเป็นเวลาที่คนงาน กำลังทำงานอยู่ ให้ผู้บังคับบัญชาสูงสุด ณ โรงงานหลังนั้น ทำการเคารพแต่ผู้เดียว</p> <p>(๓) เมื่อมีการสนทนา หรือสอบถามข้อความใด ๆ ซึ่งกันและกัน ให้ผู้มีตำแหน่งต่ำ ยืนสนทนาในทำตรง จนกว่าจะได้รับอนุญาต</p> <p>ส่วนนอกสำนักงานหรือโรงงาน ให้ทำการเคารพโดยลำพัง โดยวิธีที่กล่าวไว้ในข้อ ๒</p>
การรับเคารพ	<p>ข้อ ๖ เมื่ออยู่ด้วยกันหลายคน ผู้มีตำแหน่งสูง เป็นผู้รับการเคารพแต่ผู้เดียว</p>
เคารพไม่ได้	<p>ข้อ ๗ ข้าราชการกลาโหมพลเรือน และคนงานแต่งเครื่องแบบ ซึ่งทางราชการกำหนด และสวมหมวกอยู่ จะถอดหมวกเคารพ แก่ผู้ใดมิได้</p>
เคารพสถานที่	<p>ข้อ ๘ เมื่อเข้าไปในพระที่นั่ง โบสถ์ วิหาร ที่ว่าการ หรือเคหะสถาน เพื่อเคารพต่อสถานที่นั้น ให้</p>

	ถอดหมวก
เคารพเมื่อได้ ยิน เพลง เกียรติยศ	ข้อ ๘ เมื่ออยู่ร่วมสถานที่ ซึ่งมีการบรรเลงเพลงเป็นเกียรติยศ ต้องทำการเคารพ จนกว่าจะสิ้นเพลง เคารพนั้น
เริ่มและเลิก เคารพ	ข้อ ๑๐ การเคารพให้เริ่มและเลิกดังต่อไปนี้ (๑) เมื่อผ่านไปเริ่มกระทำ ในระยะห่างที่เห็นได้ถนัด และก่อนที่จะผ่าน ประมาณ ๓ ก้าว เลิกทำ การเคารพ เมื่อผ่านไปแล้ว ประมาณ ๒ ก้าว (๒) เมื่อเข้าไปหา ให้เริ่มทำการเคารพก่อนถึงผู้ หรือสิ่งซึ่งต้องเคารพ ประมาณ ๓ ก้าว เลิกทำ การเคารพเมื่อ ได้รับอนุญาต หรือเสร็จกิจแล้ว (๓) เมื่อผู้หรือสิ่งซึ่งต้องเคารพ เข้ามายังบริเวณที่ตนอยู่ให้เริ่ม และเลิกทำการเคารพ ในโอกาส อันควร
การผ่อนผัน แสดงความ เคารพ	ข้อ ๑๑ ให้ผ่อนผันการแสดงความเคารพดังนี้ (๑) ข้าราชการกลาโหมพลเรือน และคนงานแต่งเครื่องแบบ ซึ่งทางราชการกำหนด และสวม หมวกอยู่ จะถอดหมวกเพื่อไหว้พระก็ได้ หรือถ้าไม่สามารถทำการเคารพ ด้วยท้าวันทยหัตถ์ได้ ในเวลาอยู่กับที่ ให้ทำท่าตรง ในเวลาเคลื่อนที่ ให้ทำแลขวา(ซ้าย) (๒) เมื่อสนทนากับ ผู้มีตำแหน่งสูงกว่าตนไม่ต้องทำการเคารพ ผู้มีตำแหน่งต่ำกว่า ผู้ซึ่งตนอยู่ ด้วย แต่ถ้าอยู่เฉพาะพระพักตร์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินี สมเด็จพระ ราชชนนี และรัชทายาท ไม่ต้องทำการเคารพแก่ผู้ใด นอกจากพระองค์นี้ (๓) เวลาอยู่บนยานพาหนะ ให้ทำการเคารพโดยนั่ง หรือยืนอยู่บนยานนั้นได้ แต่ต้องสำรวม อิริยาบถ ขณะเคารพให้สมควร (๔) แถวกำลังเดินตามสบาย หรือวิ่งไม่ต้องบอกทำการเคารพ (๕) เวลากำลังปฏิบัติหน้าที่ อันเกี่ยวกับเครื่องจักร เครื่องยนต์ ซึ่งถ้าละหน้าที่นั้น อาจเกิด อันตราย หรือเสียหายแก่การงานขึ้นได้ ก็ไม่ต้องทำการเคารพ ถ้าต้องตอบคำถาม ให้นั่งหรือยืน อยู่ในท่า ซึ่งกำลังทำงานนั้น ๆ
โอกาสที่ไม่ ต้องทำ การเคารพ	ข้อ ๑๒ เมื่ออยู่ในโอกาสต่อไปนี้ ไม่ต้องทำการเคารพแก่ผู้ใด (๑) กำลังเล่นกีฬา (๒) อยู่ในที่ชุมนุมซึ่งต้องการความสงบ (๓) เจ็บป่วยอาการสาหัส (๔) แบกهامของหนัก (๕) กำลังรับประทานอาหาร

	(๖) มีหน้าที่ต้องประจำในขบวนหรือพิธีใด ๆ (๗) กำลังขับขี้นหรือสัตว์พาหนะ เคลื่อนที่ตามลำพัง ในที่ลับชั้นหรือ เมื่อกำลังขับขานพาหนะ ในความควบคุม
--	--

ให้ใช้ข้อบังคับนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

(ลงนาม) พ.อ.พรหมโยธี

สั่งราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

ศาลาว่าการกลาโหม พระนคร

๑๒ ม.ค.๕๑

บทที่ ๔

การปกครองบังคับบัญชาของหน่วยต้นสังกัดและหน่วยปกครอง

ทร.ได้กำหนดลักษณะ และการปฏิบัติของหน่วยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการปกครองบังคับบัญชา เพื่อมิให้เกิดความสับสน ในการปฏิบัติ โดยอธิบายศัพท์ที่ใช้ และกำหนดอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบ ของหน่วยต้นสังกัด และหน่วยปกครองไว้ในระเบียบ ทร. ว่าด้วยการปกครองบังคับบัญชา และกำหนดอำนาจหน้าที่ ของหน่วยต้นสังกัดกับหน่วยปกครอง พ.ศ.๒๕๒๑

อธิบายศัพท์และการกำหนดอำนาจหน้าที่ ของหน่วยต้นสังกัดกับหน่วยปกครอง

๑. อธิบายศัพท์

๑.๑ "หน่วยต้นสังกัด" หมายถึง หน่วยต่าง ๆ ที่อัตรากองทัพเรือ กำหนดว่าเป็นเจ้าของอัตรာ ของหน่วยสมทบ หรือเป็นเจ้าของอัตรา ของเจ้าหน้าที่หมุนเวียน หรือเป็นหน่วยที่ควบคุม ทางสายอาชีพ และวิทยาการ ต่อหน่วยเทคนิคต่าง ๆ หรือหน่วยที่มีการฝาก การบังคับบัญชาไว้กับ หน่วยปกครอง

๑.๒ "หน่วยปกครอง" หมายถึง หน่วยต่าง ๆ ที่มี

๑.๒.๑ หน่วยเทคนิค หรือหน่วยสมทบ หรือเจ้าหน้าที่หมุนเวียน มาขึ้นอยู่กับต้นสังกัด

๑.๒.๒ หน่วยฝาก หรือบุคคลฝากอยู่ในบังคับบัญชา

๑.๓ "หน่วยเทคนิค" หมายถึง หน่วยต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ หมุนเวียนเป็นส่วนใหญ่ และอัตรากองทัพเรือกำหนด ให้เจ้าหน้าที่หมุนเวียนนั้น ๆ สังกัดอยู่ในหน่วยปกครอง เช่น โรงพยาบาล, คลังพลาริการ, คลังสรรพาวุธ, สถานีวิทยุ, สถานีพยากรณ์อากาศ, สถานีสมุทรศาสตร์ ฯลฯ

๑.๔ "หน่วยสมทบ" หมายถึง หน่วยต่าง ๆ ซึ่งอัตรากองทัพเรือกำหนดไว้ ในหน่วยต้นสังกัด และให้ไปขึ้นสมทบกับ หน่วยปกครอง เช่น กองรักษาความปลอดภัย, กองร้อยรักษาความปลอดภัย, กองพันสารวัตร, กองร้อยสารวัตร ฯลฯ

๑.๕ "เจ้าหน้าที่หมุนเวียน" หมายถึง เจ้าหน้าที่ในหน่วยต่าง ๆ ซึ่งอัตรากองทัพเรือ กำหนดว่าเป็นอัตราหมุนเวียน ของหน่วยต้นสังกัด ของเจ้าหน้าที่นั้น ๆ เช่น พนักงานวิทยุ, พนักงานเรดาร์, พนักงานโซนาร์, ทักษิณญาณ, ครูสัญญาและพลศึกษา, ช่างอิเล็กทรอนิกส์, ช่างไฟฟ้า, ช่างโทรศัพท์, ช่างสรรพาวุธ, พยาบาล, พลขับรถ ฯลฯ

๑.๖ "หน่วยฝากหรือบุคคลฝาก" หมายถึง หน่วยหรือบุคคล ที่หน่วยขึ้นตรงกองทัพเรือ ที่คำสั่งขอฝากการบังคับบัญชาไว้ กับหน่วยปกครอง

๒. อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ของหน่วยต้นสังกัด หน่วยต้นสังกัดมีอำนาจหน้าที่ และรับผิดชอบเกี่ยวกับ

๒.๑ การควบคุมทางสายอาชีพ และวิทยาการต่อหน่วยเทคนิค หน่วยสมทบ และเจ้าหน้าที่ หมุนเวียน ตลอดจนหน่วยฝาก หรือบุคคลฝาก

๒.๒ การดำเนินการด้านธุรการในเรื่อง

๒.๒.๑ จัดเจ้าหน้าที่ในหน่วยเทคนิค หน่วยสมทบ และเจ้าหน้าที่หมุนเวียน ไปประจำหน่วยปกครอง ตามนโยบายการบรรจุกำลังพล ในอัตราที่กองทัพเรือกำหนด ถ้าไม่สามารถจัดเจ้าหน้าที่ ไปประจำหน่วยปกครอง ตามที่กำหนดได้ ให้เสนอขออนุมัติกองทัพเรือ เป็นคราว ๆ ไป

๒.๒.๒ การย้ายเจ้าหน้าที่ต่ำกว่าชั้นสัญญาบัตร ในหน่วยเทคนิค หน่วยสมทบ และเจ้าหน้าที่หมุนเวียน ต่ำกว่าชั้นสัญญาบัตร ตลอดจนการแต่งตั้งพันจ่า ให้ทำหน้าที่ในตำแหน่งนายทหารสัญญาบัตรตามระเบียบและข้อบังคับ ให้กระทำได้โดยไม่ต้อง ขออนุมัติกองทัพเรือ ส่วนกำหนดเวลาย้ายพลัดเปลี่ยน ตามระยะเวลา หรือในกรณีที่จำเป็น ของเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น ให้หน่วยต้นสังกัดกับ หน่วยปกครองทำความตกลงกัน ทั้งนี้ การพลัดเปลี่ยนตามระยเวลานั้น จะกระทำเมื่อครบเวลา ๑ ปี แล้วเป็นอย่างน้อย หรือดำเนินการตามที่ กองทัพเรืออนุมัติเป็นหลักการไว้

๒.๒.๓ การปลดเจ้าหน้าที่ต่ำกว่าชั้น สัญญาบัตรในหน่วยเทคนิค หน่วยสมทบ และเจ้าหน้าที่ หมุนเวียนต่ำกว่าชั้นสัญญาบัตร

๒.๒.๔ การปลดทหารกองประจำการ ของหน่วยในเขตกรุงเทพมหานคร และสมุทรปราการ ที่เป็นเจ้าหน้าที่หมุนเวียน เป็นทหารในหน่วยสมทบ ตลอดจนทหารที่ฝากการบังคับบัญชาไว้ ออกจากกองประจำการ

๒.๒.๕ การเบิกจ่ายเงินเดือน ให้เจ้าหน้าที่ในหน่วยเทคนิค หน่วยสมทบ และเจ้าหน้าที่ หมุนเวียนที่ จัดไปประจำหน่วยปกครองต่าง ๆ เป็นเวลาดำกว่า ๓ เดือน

๒.๒.๖ พิจารณำาเหหนึ่งประจำปี ตาม ๓.๒.๓

๓. อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ของหน่วยปกครอง หน่วยปกครองมีอำนาจหน้าที่ และรับผิดชอบเกี่ยวกับ

๓.๑ การปกครองบังคับบัญชา หน่วยเทคนิค หน่วยสมทบ เจ้าหน้าที่หมุนเวียน หน่วยฝากหรือบุคคลฝาก

๓.๒ การดำเนินการด้านธุรการในเรื่อง

๓.๒.๑ การปลดทหารกองประจำการ ของหน่วยนอกเขตกรุงเทพมหานคร และสมุทรปราการ ที่เป็นเจ้าหน้าที่หมุนเวียน เป็นทหารในหน่วยสมทบ ตลอดจนทหารที่ฝากการบังคับบัญชาไว้ ออกจากกองประจำการ แล้วส่งรายงานการปลด ให้หน่วยต้นสังกัดทราบในโอกาสแรก

๓.๒.๒ การเบิกจ่ายเงินเดือน ให้เจ้าหน้าที่ในหน่วยเทคนิค หน่วยสมทบ หรือเจ้าหน้าที่ หมุนเวียน ที่มาสังกัดหน่วยนั้น ๆ เป็นเวลาดำตั้งแต่ ๓ เดือนขึ้นไป

๓.๒.๓ การพิจารณำาเหหนึ่งประจำปี ของเจ้าหน้าที่ในหน่วยเทคนิค หน่วยสมทบ เจ้าหน้าที่ หมุนเวียน หรือเจ้าหน้าที่ในหน่วยฝาก หรือบุคคลฝากให้เป็นหน้าที่ ของหน่วยปกครองเป็นผู้พิจารณา

ตามหลักเกณฑ์ที่กองทัพเรือกำหนด แล้วเสนอรายงานขอบำเหน็จประจำปี ผ่านหน่วยต้นสังกัดพิจารณา หากมีการเปลี่ยนแปลงไป จากที่หน่วยปกครองเสนอ ให้หน่วยต้นสังกัดประสาน กับหน่วยปกครองก่อน

จากการที่หน่วยต้นสังกัด (หน่วยควบคุมทางสายอาชีพ และวิทยาการหรือหน่วยเจ้าของอัตรา ของหน่วย สมทบ) มีอำนาจหน้าที่ตามที่กล่าวในข้อ ๒ ได้ทำการย้ายหมุนเวียนข้าราชการในหน่วยต่าง ๆ โดยบางครั้งมิได้รับความเห็นชอบ จากหน่วยเจ้าของอัตรา จึงทำให้เกิดปัญหาหลายประการ เช่น มีการย้ายกำลังพล ที่ทำหน้าที่ในหน่วยต่าง ๆ ออก และไม่สนับสนุนกำลังพล ที่ความรู้ความสามารถ ที่เหมาะสมให้ ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติภารกิจ ได้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเกิดปัญหาในการปกครอง บังคับบัญชา การให้บำเหน็จความชอบ แก่ผู้ปฏิบัติงาน ทร.จึงได้อนุมัติเมื่อ ๒๓ ส.ค.๓๒ ให้หน่วยปกครองเป็นผู้ย้ายบรรจุ รวมทั้งพิจารณาบำเหน็จ ของกำลังพลอัตราหมุนเวียนด้วย

ต่อมาเมื่อ ๖ พ.ย.๓๓ ทร.ได้อนุมัติหลักการ ให้ยกเลิกอัตราหมุนเวียน และกำหนดแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่หมุนเวียน โดยให้ถืออัตราเป็นสำคัญ หน่วยเจ้าของอัตรา เป็นผู้ดำเนินการย้ายบรรจุ และให้หน่วยหัวหน้าสายวิทยาการทำหน้าที่ดังนี้

๑. ควบคุมจำนวนกำลังพล และยอดกำลังพลประจำการในสายวิทยาการ
๒. พิจารณาเสนอแนะการย้ายบรรจุ ย้ายตำแหน่ง เลื่อนตำแหน่ง การย้ายเปลี่ยนเหล่าการย้ายโอน การปลด
๓. ควบคุมตรวจตรา และให้คำแนะนำเกี่ยวกับกิจการ ในสายวิทยาการ
๔. พิจารณาให้การศึกษา ฝึกอบรมตามสายวิทยาการ
๕. กำหนดหลักสูตรและควบคุม การดำเนินการเกี่ยวกับการฝึกงาน ในสายวิทยาการ

แนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ในสายวิทยาการต่าง ๆ

๑. การย้าย บรรจุ ปลด การเลื่อนและลดตำแหน่ง

เป็นไปตามข้อบังคับ กห.ว่าด้วยการบรรจุ ปลด ย้าย เลื่อน และลดตำแหน่ง ข้าราชการกลาโหม พ.ศ.๒๕๐๒ โดยให้หน่วยที่เป็นหัวหน้าสายวิทยาการ รับผิดชอบกำลังพล ในสายวิทยาการ เกี่ยวกับการสอบเลื่อนฐานะ การศึกษาอบรม และการจัดทำทำเนียบกำลังพล เพื่อการควบคุมกำลังพลเช่นเดิม สำหรับการย้าย การเลื่อน และลดตำแหน่ง การปลด และบำเหน็จความชอบ ให้แยกปฏิบัติแต่ละกรณีดังนี้

๑.๑ การย้ายข้าราชการที่อยู่ในอำนาจของหน่วย

ให้หน่วยเจ้าของอัตรา เป็นผู้ดำเนินการย้าย และส่งคำสั่งให้หน่วย หัวหน้าสายวิทยาการ ๑ ชุด และ กพ.ทร.ทราบ เพื่อการควบคุมกำลังพล โดยส่งคำสั่งให้หน่วย หัวหน้าสายวิทยาการ ๑ ชุด กพ.ทร. ๕ ชุด เพื่อดำเนินการขยายประวัติ และจัดทำทำเนียบกำลังพลต่อไป

๑.๒ การย้ายข้าราชการ ที่อยู่นอกเหนืออำนาจของหน่วย ให้หน่วยหัวหน้าสายวิทยาการ ประสานกับหน่วยเจ้าของอัตรา เป็นผู้พิจารณาความเหมาะสมแล้ว เสนอเรื่องให้ กพ.ทร.พิจารณาดำเนินการ สำหรับข้าราชการต่ำกว่าชั้นสัญญาบัตร เมื่อได้รับอนุมัติจาก ทร.แล้ว ให้หน่วยหัวหน้าสายวิทยาการ ประสานกับหน่วยเจ้าของอัตรา การออกคำสั่ง เมื่อได้รับสำเนาหลักฐานการอนุมัติแล้ว ให้หน่วยหัวหน้าสายวิทยาการ ออกคำสั่งโดยใช้ข้อความว่า "โดยอนุมัติ ทร." แล้วส่งให้ กพ.ทร. และหน่วยที่เกี่ยวข้องทราบ เช่นเดียวกับข้อ ๑.๑

๒. การพักราชการ ปลด ไม่รับสมัครต่อ และการลงโทษอื่น ๆ

ปฏิบัติตามข้อบังคับ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๓. การขอบำเหน็จความชอบ

ให้ถือว่าหน่วยเจ้าของอัตรา เป็นผู้ที่มีสิทธิที่จะขอบำเหน็จแก่ข้าราชการ ที่บรรจุอยู่ในอัตราของหน่วย รวมทั้งข้าราชการที่มาช่วยราชการ และข้าราชการที่บรรจุอยู่ในอัตรา ของหน่วยสมทบด้วย สำหรับข้าราชการ ต่ำกว่าชั้นสัญญาบัตร เมื่อ ทร.อนุมัติบำเหน็จประจำปีแล้ว ให้หน่วยเจ้าของอัตรา แยกรายการตามสายวิทยาการต่าง ๆ เสนอให้หน่วยหัวหน้าสายวิทยาการ เพื่อออกคำสั่งเลื่อนบำเหน็จประจำปี ให้ต่อไป

๔. การสอบเลื่อนฐานะและการจัดเข้ารับการศึกษ

๔.๑ การสอบนายทหารเพื่อเลื่อนยศเป็น น.ต. และ น.ท. ให้หน่วยหัวหน้าสายวิทยาการ หรือหน่วยเจ้าของอัตรา เสนอขอเปิดอัตราเพื่อสอบก็ได้ โดยประสานกันก่อน ถ้าหน่วยเจ้าของอัตรา ไม่ขัดข้องจึงจะเสนอ ขออนุมัติ ทร.เปิดสอบได้

๔.๒ การสอบเลื่อนฐานะของพันจ่า เพื่อเป็นนายทหารสัญญาบัตร

๔.๒.๑ การเปิดอัตราที่สอบ ให้หน่วยหัวหน้าสายวิทยาการ หรือหน่วยเจ้าของอัตรา เสนอขอเปิดสอบก็ได้ โดยประสานกันก่อน ถ้าหน่วยเจ้าของอัตราไม่ขัดข้อง จึงจะเปิดสอบได้

๔.๒.๒ หน่วยหัวหน้าสายวิชาการ เป็นผู้ดำเนินการสอบจัดอันดับ นายทหารประทวน แล้วเสนอรายชื่อให้ กพ.ทร. จัดเข้ารับการอบรมต่อไป

๔.๒.๓ พันจ่าที่สอบเลื่อนฐานะ ได้เป็นนายทหารสัญญาบัตร หากผู้ที่สอบเลื่อนฐานะได้ ไม่ได้ สังกัดในหน่วยที่เปิดสอบ ให้หน่วยหัวหน้าสายวิชาการ เสนอขออนุมัติ ทร. ย้ายสังกัดไปบรรจุในหน่วย ที่ผู้นั้นสอบได้ เมื่อได้รับอนุมัติแล้ว จึงออกคำสั่งให้ทำหน้าที่ นายทหารสัญญาบัตรต่อไป

๔.๓ การสอบเลื่อนฐานะของจ่า

๔.๓.๑ การเปิดอัตราเพื่อสอบ ให้หน่วยหัวหน้าสายวิชาการ หรือหน่วยเจ้าของอัตรา เสนอขอเปิดสอบก็ได้ โดยประสานกันก่อน ถ้าหน่วยเจ้าของอัตราไม่ขัดข้อง จึงจะเปิดสอบได้

๔.๓.๒ หน่วยหัวหน้าสายวิชาการ เป็นผู้ดำเนินการสอบจัดอันดับ นายทหารประทวน แล้วเสนอรายชื่อให้ กพ.ทร. จัดเข้ารับการอบรมต่อไป

๔.๓.๓ เมื่อจ่าที่สอบเลื่อนฐานะ ได้เข้ารับการอบรมใน รร.พจ.ยศ.ทร. จนถึง ส.ค. ก็ให้หน่วยหัวหน้าสายวิชาการ เสนอขออนุมัติ ทร. ย้ายสังกัดไปบรรจุในหน่วย ที่ผู้นั้นสอบได้ เมื่อได้รับอนุมัติแล้ว จึงออกคำสั่งต่อไป

บทที่ ๕

การพักราชการ และการไม่พักราชการ และการกลับเข้ารับราชการ

ในการปกครองบังคับบัญชาทหารนั้น เมื่อผู้ใดกระทำความดีความชอบ ก็จะได้รับพิจารณา ให้ได้รับบำเหน็จ และผลตอบแทนต่าง ๆ เมื่อกระทำความผิดทางวินัย ก็จะได้รับทัณฑ์ตามที่กฎหมาย หรือระเบียบกำหนดไว้ แต่ในกรณีที่กระทำความผิดทางอาญา จะต้องมีการสอบสวน ให้ได้ข้อเท็จจริง ในระหว่างการสอบสวน ทางราชการอาจจะให้ทหารผู้นั้น พักราชการ หรือไม่พักราชการก็ได้ เมื่อคดีถึงที่สุด หรือสอบสวนพิจารณาเสร็จแล้ว จึงจะให้ทหารผู้นั้น กลับเข้ารับราชการ หรือออกจากราชการ หรือรับราชการต่อไป แล้วแต่กรณีดังนั้น เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม รัดกุม และสะดวกต่อการปฏิบัติราชการ กท.จึงได้กำหนดข้อบังคับเกี่ยวกับ การสั่งพักราชการไว้ โดยให้ใช้บังคับแก่ข้าราชการทหาร และข้าราชการกลาโหมพลเรือน ที่บรรจุในตำแหน่งอัตราทหาร กำหนดหลักเกณฑ์ เกี่ยวกับปลดออกจากราชการ ซึ่ง ทร. ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติเพิ่มเติม เกี่ยวกับการพักราชการ ไม่พักราชการ และการกลับเข้ารับราชการของ ข้าราชการทหาร และลูกจ้างประจำ และการปลดออกจากราชการ รวมทั้งกรณีเกี่ยวกับ ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับ ยาเสพติดไว้ด้วย ในที่นี้มีได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์ การปลดออกจากราชการไว้ เนื่องจากกล่าวไว้แล้ว ใน อทร.๑๐๐๑ (ตอนที่ ๒ บทที่ ๔)

หลักเกณฑ์ของ กท.เกี่ยวกับการสั่งพักราชการ

๑. การสั่งพักราชการข้าราชการทหาร

ข้อบังคับ กท.ว่าด้วยการสั่งให้ ข้าราชการทหารพักราชการ พ.ศ.๒๕๒๘ กำหนดหลักเกณฑ์ ในการสั่งพักราชการทหารไว้ ดังนี้

๑.๑ ข้าราชการทหารผู้ใดถูกฟ้องคดีอาญา หรือถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดอาญา เว้นแต่ความผิดลหุโทษ หรือความผิดอันได้กระทำ โดยประมาท หรือมีกรณีที่ต้องหาว่า กระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ถูกสอบสวน เพื่อลงทัณฑ์สถานหนัก ถ้าผู้บังคับบัญชาเห็นว่า จะให้คงอยู่ในหน้าที่ราชการ ระหว่างการพิจารณา หรือสอบสวนจะเป็นการเสียหาย แก่ราชการ ก็ให้สั่งพักราชการตั้งแต่วันที่ออกคำสั่งนั้น

๑.๒ ผู้มีอำนาจสั่งให้ข้าราชการทหาร ต่ำกว่าชั้นสัญญาบัตรพักราชการ ให้ผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจสั่งบรรจุเป็นผู้สั่ง ส่วนข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นผู้สั่ง

๑.๓ การให้พักราชการนั้น ให้พักรวมเวลาที่คดียังไม่ถึงที่สุด หรือตลอดเวลาที่สอบสวนพิจารณาเมื่อคดีถึงที่สุด หรือสอบสวนพิจารณาเสร็จแล้ว

๑.๓.๑ ถ้าปรากฏว่าผู้ถูกสั่งให้พักราชการ มิได้กระทำความผิด และไม่มิมลทิน หรือมัวหมองเลย ผู้บังคับบัญชาที่สั่งพักราชการ ต้องสั่งให้ผู้นั้นกลับคืนตำแหน่งเดิม หรือเทียบเท่าตั้งแต่วันที่สั่งพักราชการ

๑.๓.๒ แม้ไม่ได้ความว่า ผู้ถูกสั่งให้พักราชการได้กระทำความผิด และไม่มิมลทิน หรือมัวหมองอยู่ ผู้บังคับบัญชาที่สั่งพักราชการ จะสั่งให้กลับเข้ารับราชการ หรือให้ออกจากราชการก็ได้ แต่ต้องสั่งให้กลับเข้ารับราชการ หรือออกจากราชการ ตั้งแต่วันที่ออกคำสั่งนั้น

๑.๓.๓ ถ้าปรากฏว่า ผู้ถูกสั่งให้พักราชการได้กระทำความผิด ให้ผู้บังคับบัญชาที่สั่งพักราชการ ปฏิบัติดังนี้

๑.๓.๓.๑ ถ้าสั่งให้ออกจากราชการ โดยไม่มีเบาะหวัคบาหนัจบ้านาญ ให้สั่งให้ออกตั้งแต่วันสั่งพักราชการ

๑.๓.๓.๒ ถ้าสั่งให้ออกจากราชการ โดยมีเบาะหวัคบาหนัจบ้านาญ ให้สั่งให้ออกตั้งแต่วันออก คำสั่ง

ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้ถูกสั่งให้พักราชการได้กระทำความผิด แต่ศาลรอกการกำหนดโทษ หรือกำหนดโทษ แต่รอกการลงโทษไว้ หรือลงโทษจำคุก และปรับแต่โทษจำคุกให้ยก หรือลงโทษจำคุก และปรับแต่โทษจำคุก ให้รอกการลงโทษไว้ หรือลงโทษปรับสถานเดียว หรือผู้บังคับบัญชาสั่ง ให้ลงทัณฑ์ทางวินัย และความผิดนั้นไม่เกี่ยวกับการทุจริต ต่อผลประโยชน์ ของทางราชการ ผู้บังคับบัญชาที่สั่งพักราชการ จะสั่งให้กลับเข้ารับราชการ หรือให้ออกจากราชการ ตามข้อ ๑.๓.๒ ก็ได้

๑.๔ เงินเดือนและเงินที่จ่ายเป็นรายเดือน ของผู้ที่ถูกสั่งให้พักราชการ ให้ถือปฏิบัติตามข้อบังคับ กท. ว่าด้วยการตัด งด และจ่ายเงินรายเดือน และให้ผู้บังคับบัญชาตามที่กำหนดไว้ ในข้อ ๑.๒ สั่งจ่าย หรืองดจ่าย แล้วแต่กรณี

๒. การสั่งพักราชการลูกจ้างประจำ

กรณีที่ถูกจ้างประจำ ต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา เว้นแต่เป็นความผิดลหุโทษ หรือความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท ข้อบังคับ กท. ว่าด้วยลูกจ้างประจำ กำหนดให้ผู้บังคับบัญชาดั้งแต่ชั้น ผู้บัญชาการกองพล ผู้บังคับการกองเรือ ผู้บัญชาการกองพลบิน หรือเทียบเท่าขึ้นไป มีอำนาจสั่งพักราชการ เพื่อรอฟังผลการสอบสวน พิจารณาได้ แต่ภายหลังปรากฏผลการสอบสวน พิจารณาว่าผู้นั้นมิได้กระทำความผิด หรือกระทำผิดไม่ถึงกับจะต้องถูกลงโทษให้ออก ปลดออกหรือไล่ออก และไม่มีกรณีที่จะต้องออกจาก ราชการตามเหตุผลอื่น ก็ให้ผู้บังคับบัญชาที่สั่งพักราชการ สั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการ ในตำแหน่งเดิม ส่วนค่าจ้างของผู้ถูกสั่งพักราชการ ให้ถือปฏิบัติตามข้อบังคับกลาโหม ว่าด้วยการตัด งด และจ่ายเงินรายเดือน โดยอนุโลม

๓. การตัด งด และจ่ายเงินรายเดือนของผู้ถูกสั่งพักราชการ

คำว่า "เงินรายเดือน" หมายถึง เงินเดือนกับเงินเพิ่มค่าวิชา เงินเพิ่มพิเศษเพื่อการสู้รบ เงินเพิ่มค่าฝ่าอันตราย เงินยังชีพข้าราชการบางจังหวัด ในภาคใต้ และเงินอื่นที่กระทรวงการคลัง กำหนดให้เบิกจ่ายในลักษณะเงินเดือน ผู้ที่ถูกสั่งพักราชการ ทั้งที่เป็นข้าราชการทหาร และลูกจ้างประจำจะถูกตัด งด เงินรายเดือน ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ในข้อบังคับ กท. ว่าด้วยการตัด งด และจ่ายเงินรายเดือน พ.ศ.๒๕๐๔ สรุปได้ดังนี้

๓.๑ ผู้ที่ถูกสั่งพักราชการ ให้งดจ่ายเงินรายเดือน และค่าเช่าบ้านไว้ตั้งแต่วันถูกสั่งพักราชการ

๓.๒ หากผู้ถูกสั่งพักราชการ ได้ปฏิบัติหน้าที่ล่วงเลย วันให้พักราชการ เพราะมิได้รับทราบคำสั่งให้จ่ายเงินรายเดือน และค่าเช่าบ้านให้ถึงวัน ที่ได้รับทราบคำสั่ง หรือควรจะได้รับทราบ คำสั่งนั้น ถ้าผู้ถูกสั่งพั

ราชการ จำเป็นต้องส่งมอบงาน ก็ให้จ่ายเงินรายเดือน และค่าเช่าบ้านให้ถึงวัน ส่งมอบงานเสร็จ แต่ต้องไม่เกิน สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับทราบ หรือควรจะได้รับทราบคำสั่งนั้น หากผู้ถูกควบคุมตัวจำเป็นต้องมา ส่งมอบงานระหว่างถูกควบคุมตัว ก็ให้จ่ายเงินรายเดือน และค่าเช่าบ้านในระหว่างที่ ส่งมอบงานนั้นให้ด้วยแต่ต้องไม่เกิน สิบห้าวัน

๓.๓ เงินรายเดือนและค่าเช่าบ้าน ที่งดจ่ายระหว่างถูกควบคุมตัว หรือระหว่างพักราชการนั้น เมื่อคดีหรือกรณีถึงที่สุด

๓.๓.๑ ถ้าปรากฏว่าผู้ถูกควบคุมตัวหรือถูกสั่งพักราชการ มิได้กระทำความผิด และไม่มีมลทินหรือมีหม่อม ให้จ่ายเงินที่งดจ่ายไว้เต็มจำนวน

๓.๓.๒ ถ้าปรากฏว่าผู้ถูกควบคุมตัว หรือถูกสั่งพักราชการ มิได้กระทำความผิด แต่มีมลทินหรือมีหม่อม หรือถูกศาลพิพากษาว่า มีความผิดแต่รอการกำหนดโทษไว้ หรือกำหนดโทษแต่รอการลงโทษไว้ หรือถูกลงโทษไม่ถึงจำคุก และไม่ถูกสั่งไล่ออก หรือไม่ถูกถอดออกจากยศทหาร หรือไม่ถูกสั่งปลดออก หรือไม่ถูกสั่งลงโทษถึง ให้ออกจากประจำการ โดยไม่มีเบี้ยหวัดบำเหน็จบำนาญ ให้จ่ายเงินรายเดือนที่งดจ่ายไว้นั้น ไม่เกินกว่าครึ่งหนึ่งของเงินรายเดือน ที่ได้รับก่อนวันถูกควบคุมตัว หรือวันถูกสั่งพักราชการ แต่เฉพาะค่าเช่าบ้านให้จ่ายให้เต็ม

๓.๓.๓ ถ้าปรากฏว่าผู้ถูกควบคุมตัว หรือถูกสั่งพักราชการ ได้กระทำความผิดถูกศาลพิพากษา ลงโทษจำคุก หรือโทษหนักกว่าจำคุก หรือถูกสั่งไล่ออก หรือถูกถอดออกจากยศทหาร หรือถูกสั่งปลดออก หรือถูกสั่งให้ออก โดยไม่มีเบี้ยหวัดบำเหน็จบำนาญ ห้ามมิให้จ่ายเงินที่งดไว้

๓.๔ ถ้าผู้ถูกควบคุมตัวหรือถูกสั่งพักราชการ ตายเสียก่อนคดี หรือกรณีถึงที่สุด ให้ผู้ที่มีอำนาจสั่งบรรจุ ตั้งคณะกรรมการขึ้นพิจารณา และวินิจฉัยตามหลักฐานเท่าที่มีอยู่ว่า จะจ่ายเงินที่งดไว้ หรือไม่เพียงใด โดยอนุโลม ตามข้อ ๓.๓

หลักเกณฑ์ของ ทร.เกี่ยวกับการสั่งพักราชการ และการไม่พักราชการ

นอกจากการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของ กห.แล้ว ทร. ยังได้ออกคำสั่งเกี่ยวกับแนวปฏิบัติ ในการพิจารณาสั่งพักราชการ ข้าราชการทหาร และลูกจ้างประจำ และได้แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณา การสั่งพักราชการ หรือปลดออกจากราชการ เพื่อให้การพิจารณา เป็นไปด้วยความรอบคอบ เป็นมาตรฐานใกล้เคียงกัน และเกิดความ เป็นธรรมแก่ทุกราย นอกจากนี้ยังได้ออกคำสั่ง ทร. เกี่ยวกับการสั่งพักราชการ และปลดออกจากราชการ ผู้ที่กระทำความผิด เกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ รวมทั้งระเบียบ ทร.ว่าด้วยการปลดออกจากราชการ ไม่รับสมัครต่อ งดบำเหน็จประจำปี และถอดยศสำหรับทหารประจำการ ต่ำกว่าชั้นสัญญาบัตรด้วย

๑. แนวปฏิบัติในการพิจารณาสั่งพักราชการ ข้าราชการทหารและลูกจ้างประจำ

เมื่อข้าราชการทหาร หรือลูกจ้างประจำถูกฟ้องคดีอาญา หรือถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดอาญา เว้นแต่ความผิดลหุโทษ หรือความผิดอันได้กระทำผิด วินัยอย่างร้ายแรงถูกสอบสวน เพื่อลงทัณฑ์สถานหนัก และผู้บังคับบัญชาเห็นว่า ถ้าให้คงอยู่ในหน้าที่ราชการ ระหว่างการพิจารณา หรือสอบสวน จะเป็นการเสียหายแก่ราชการ ก็ให้สั่งพักราชการได้ ท.จึงได้กำหนดหลักเกณฑ์ ในการสั่งพักราชการ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติด้วย ดังนี้

๑.๑ หลักเกณฑ์ในการพิจารณา เกี่ยวกับผู้ถูกฟ้องคดีอาญา หรือถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดอาญา หรือต้องหาว่ากระทำผิดวินัย อย่างร้ายแรง ท.สั่งการให้ดำเนินการ สั่งพักราชการ ในกรณี

๑.๑.๑ เมื่อถูกฟ้องเป็นจำเลยต่อศาล ในคดีอาญา (ไม่ว่าศาลทหารหรือศาลพลเรือน) ยกเว้นความผิดลหุโทษ หรือความผิดอันได้กระทำ โดยประมาท

๑.๑.๒ เมื่อถูกกล่าวหา หรือต้องหาว่ากระทำผิดในคดีอาญา ยกเว้นความผิดลหุโทษ หรือความผิด อันได้กระทำโดยประมาท และกรณีเข้าเกณฑ์ดังต่อไปนี้

๑.๑.๒.๑ ถ้าการสอบสวนนั้น ดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ ท. กระทำหน้าที่ในฐานะพนักงานสอบสวน แม้สำนวนการสอบสวน ยังไม่เสร็จสิ้น แต่เมื่อการสอบสวนปรากฏว่า พยานเอกสารฟังได้เป็นที่แน่ชัดว่า ผู้ถูกกล่าวหา หรือผู้ต้องหาผู้นั้นกระทำผิดจริง หรือมีพยานวัตถุ และ/หรือของกลางยืนยัน การกระทำผิดของผู้ถูกกล่าวหา หรือผู้ต้องหาผู้นั้น

๑.๑.๒.๒ ถ้าการสอบสวนกระทำ โดยเจ้าหน้าที่บ้านเมือง เมื่อความปรากฏว่าผลการสอบสวน ข้อเท็จจริงเบื้องต้น ของหน่วยต้นสังกัด เมื่อได้แน่ชัดว่า ผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้ต้องหาได้กระทำผิดจริง หรือกรณีที่มีการร่วมฟังคดี และผู้ร่วมฟังคดีได้รายงาน ผลการร่วมฟังคดีให้ผู้บังคับบัญชา ของผู้ถูกกล่าวหา หรือผู้ต้องหาผู้นั้นได้ทราบ ซึ่งฟังได้แน่ชัดจากรายงาน ผลการร่วมฟังคดีว่า ผู้กล่าวหา หรือผู้ต้องหาได้กระทำผิดจริง หรือเมื่อได้รับทราบผลการสั่งการ ทางคดีจากพนักงานอัยการว่า ได้สั่งฟ้องผู้ถูกกล่าวหา หรือผู้ต้องหาผู้นั้นแล้ว

๑.๑.๓ ผู้ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิด เกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษที่มีหลักฐาน น่าเชื่อว่ากระทำผิดจริง และ/หรือ ผู้ที่ถูกฟ้องเป็นจำเลยต่อศาล ในคดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้โทษ

๑.๑.๔ เมื่อถูกกล่าวหาในความผิดทางวินัย จากการสอบสวนชั้นต้นฟังได้ว่า เป็นความผิดร้ายแรง ซึ่งจะต้องรับทัณฑ์สถานหนัก เช่น ก่อให้เกิดความสามัคคี ในหมู่คณะทหารอย่างร้ายแรง ทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง ในหมู่คณะทหารอย่างร้ายแรง ประพฤติผิดศีลธรรม ทำให้เสียวินัยในการปกครอง และกรณีชู้สาว ประพฤติผิดที่เป็นภัยต่อสังคม

๑.๒ หลักเกณฑ์ในการพิจารณา เกี่ยวกับการเสียหายของราชการ ดังได้กล่าวแล้วว่า เมื่อผู้บังคับบัญชาเห็นว่า จะให้ถูกฟ้องคดีอาญา หรือถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดอาญา อยู่ในหน้าที่ราชการระหว่างการพิจารณา หรือสอบสวนแล้ว จะเป็นการเสียหายแก่ราชการ ก็ให้สั่งพักราชการ การพิจารณาว่าจะเสียหายแก่ราชการหรือไม่นั้น ท.ให้พิจารณาว่า ถ้าอยู่ในหน้าที่ราชการ จะเป็นเหตุให้

๑.๒.๑ ผู้นั้นจะมีโอกาสกระทำความผิดได้ต่อไปอีก หรืออาจทำให้ผู้ได้บังคับบัญชาของผู้นั้น ขาดความเคารพยำเกรง ซึ่งจะทำให้เกิดการเสียวินัย ในการปกครองบังคับบัญชา เช่น กรณีทุจริตต่อหน้าที่ ยักยอกเงินของทางราชการ ถ้าให้คงอยู่ในหน้าที่ราชการนั้น อาจมีการยักยอกเพิ่มขึ้น หรือเมื่อผู้ได้บังคับบัญชารู้เข้าเกิดความดูหมิ่นดูแคลน ขาดความเคารพนับถือ ทำให้เสียวินัยในการปกครอง หรือ

๑.๒.๒ ขัดข้องแก่การสอบสวน หรือการหาหลักฐาน เช่น อาจปิดบังซ่อนเร้น หรือทำลายหลักฐานให้ชำรุดสูญหาย หรือ

๑.๒.๓ เสื่อมเสียความยุติธรรม เช่น อาจใช้อิทธิพลในตำแหน่งหน้าที่ ชูเชิญหรือทำร้ายพยาน หรืออาจทำให้พยาน ไม่กล้าให้การตามความเป็นจริง หรือ

๑.๒.๔ งานในตำแหน่งหน้าที่นั้น ต้องหยุดชะงัก เพราะผู้ต้องหาดังกล่าวนั้น ถูกควบคุมตัวไม่สามารถ ปฏิบัติงานในหน้าที่ต่อไปได้

๑.๓ การรายงาน

๑.๓.๑ การรายงานเกี่ยวกับ คดีที่ถูกฟ้อง หรือถูกกล่าวหา ให้ผู้ถูกฟ้องหรือถูกกล่าวหา หรือต้องหาว่า ได้กระทำความผิดในคดีอาญานั้น เป็นผู้รายงานคดีที่ถูกฟ้อง หรือถูกกล่าวหาหรือต้องหาว่า ผู้บังคับบัญชาโดยตรง ของตน โดยเร็ว เมื่อผู้บังคับบัญชาโดยตรง ได้รับรายงาน ก็ให้เสนอรายงานตามลำดับชั้น จนถึง ทร. สำหรับนายทหารสัญญาบัตร เมื่อต้องหาในคดีอาญาต้องรายงาน ผู้บังคับบัญชาทราบ ตามข้อบังคับ ทหาร ว่าด้วยการแบ่งประเภท นายทหารสัญญาบัตร

๑.๓.๒ การรายงานเกี่ยวกับ การสั่งพักราชการ หรือไม่พักราชการ ให้เป็นหน้าที่ของ ผู้บังคับบัญชาต้นสังกัด หรือผู้บังคับบัญชา ที่ได้รับมอบการบังคับบัญชา ที่ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ชั้น ผบ.เรือชั้น ๓ ผบ.ร้อย. หัวหน้าแผนก หรือตำแหน่งที่เทียบเท่าขึ้นไป เสนอรายงาน

๑.๓.๒.๑ ในกรณีขอให้สั่งพักราชการ แก่ผู้ได้บังคับบัญชาซึ่งเข้าเกณฑ์ จะต้องถูกสั่งพักราชการ ตามข้อ ๑.๑ และ ๑.๒ ให้เสนอไปยังผู้ที่มีอำนาจ สั่งพักราชการ โดยด่วน

กรณีที่ผู้จะถูกสั่งพักราชการนั้น ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ ผบ.เรือชั้น ๓ ผบ.ร้อย. หัวหน้าแผนก หรือตำแหน่งที่เทียบเท่าขึ้นไป ก็ให้เป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาโดยตรง ของผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว เป็นผู้เสนอรายงาน ไปยังผู้ที่มีอำนาจสั่งพักราชการ โดยด่วน

๑.๓.๒.๒ ในกรณีที่ไม่วางสั่งพักราชการ เนื่องจากไม่เข้าเกณฑ์ จะต้องถูกสั่งพักราชการ ตามความในข้อ ๑.๑ และ ๑.๒ ให้เสนอไปยังผู้ที่มีอำนาจ สั่งพักราชการทราบโดยด่วน

๑.๔ การสอบสวนข้อเท็จจริงขั้นต้น ในคดีอาญาที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายบ้านเมือง เป็นผู้ดำเนินการสอบสวน

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายบ้านเมือง ได้แจ้งให้ฝ่ายทหารทราบว่า มีผู้ได้บังคับบัญชาของหน่วยทหารนั้น ได้กระทำความผิดในคดีอาญา ยกเว้นความผิดลหุโทษ หรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท แม้

คดีนั้นจะมีการแต่งตั้งนายทหาร เข้าร่วมฟังคดีด้วยหรือไม่ก็ตาม ให้เป็นหน้าที่ของ ผู้บังคับบัญชาต้นสังกัด ของ หน่วยผู้กระทำผิดที่รับแจ้งนั้น แต่งตั้งกรรมการสอบสวน เพื่อสอบหาข้อเท็จจริงโดยละเอียดไว้ อีกส่วนหนึ่ง ต่างหากจากสำนวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่ฝ่ายบ้านเมือง ทั้งนี้ ให้สอบสวนตั้งข้อเท็จจริง ในคดีอาญาที่ ผู้ได้บังคับบัญชาได้ถูกกล่าวหา รวมทั้งรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง กับทางวินัยไว้ด้วย และแม้ผู้ถูกกล่าวหา หรือผู้ต้องหา ว่ากระทำความผิด จะให้การรับสารภาพ ก็ให้ทำการสอบสวนพยานผู้รู้เห็น และรวบรวมหลักฐาน ของความผิดนั้นไว้ โดยละเอียดด้วย

ในการเสนอขอสั่งพักราชการ หรือไม่พักราชการ จะต้องแนบเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ดังนี้

๑.๔.๑ หลักฐานของเจ้าพนักงานสอบสวน เกี่ยวกับการแจ้งข้อกล่าวหา หรือการฟ้อง

๑.๔.๒ ผลการสอบสวนข้อเท็จจริง โดยละเอียดของหน่วย

๑.๔.๓ รายงานผลการร่วมฟังการสอบสวน (ถ้ามี)

๑.๔.๔ การพิจารณาเกี่ยวกับ ความเสียหายแก่ราชการ ตลอดจนการพิจารณาสั่งพักราชการ

หรือไม่พักราชการ

๑.๔.๕ หลักฐานการประกันตัว (ถ้ามี)

๑.๔.๖ อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑.๕ ในระหว่างที่ถูกพักราชการ ผู้บังคับบัญชาจะพิจารณา ให้ลาออกจากราชการมิได้

๑.๖ การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประวัติ พฤติกรรม ความประพฤติ ของผู้ถูกสั่งพักราชการ และไม่ ถูกสั่งพักราชการ

๑.๖.๑ กรณีถูกดำเนินคดีอาญาแต่พนักงานอัยการ สั่งไม่ฟ้องหรือศาลพิพากษาให้ยกฟ้อง ซึ่งผู้บังคับบัญชาต้นสังกัดจะต้องพิจารณาว่า ผู้นั้นมีมลทินหรือมีหมองอย่างใดหรือไม่ หรือศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่า ได้กระทำความผิดแต่ศาลรอการกำหนดโทษ หรือกำหนดโทษแต่รอการลงโทษไว้ หรือการลงโทษจำคุกและปรับแต่โทษจำคุกให้ยก หรือให้รอการลงโทษไว้หรือลงโทษปรับสถานเดียว ให้ปฏิบัติดังนี้

๑.๖.๑.๑ เมื่อผู้ถูกสั่งพักราชการ เสนอรายงานขอกลับเข้ารับราชการตามเดิม ให้ ผู้บังคับบัญชาต้นสังกัด ที่ได้รับรายงานขอกลับเข้ารับราชการ แต่งตั้งกรรมการสอบสวน เพื่อสอบสวนข้อเท็จจริง จากพยานหลักฐาน หรือเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง โดยละเอียดรอบคอบอีกครั้งหนึ่ง กับให้รวบรวมประวัติ พฤติกรรม และความประพฤติต่าง ๆ ในระหว่างที่รับราชการ ของผู้ที่ขอกลับเข้ารับราชการ เสนอให้คณะกรรมการ พิจารณาการสั่งพักราชการ หรือปลดออกจากราชการ ทราบมากที่สุดเท่าที่จะตรวจสอบ และหามาได้ เพื่อ ประกอบการพิจารณา ให้กลับหรือให้ออกจากราชการ

๑.๖.๑.๒ ให้ผู้บังคับบัญชาต้นสังกัด ที่ได้รับทราบผลคดีของผู้ที่ไม่ถูกสั่งพักราชการ แต่งตั้งกรรมการสอบสวน เพื่อสอบสวนข้อเท็จจริง จากพยานหลักฐาน หรือเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง โดยละเอียด กับให้รวบรวมประวัติพฤติกรรม และความประพฤติต่าง ๆ ในระหว่างที่รับราชการ ของผู้ที่ไม่ถูกสั่งพักร

ราชการ เสนอให้คณะกรรมการพิจารณา การสั่งพักราชการ หรือปลดออกจากราชการทราบ มากที่สุดเท่าที่จะตรวจสอบและหามาได้ เพื่อประกอบการพิจารณา ให้ออกจากราชการ หรือรับราชการต่อไป

๑.๖.๒ กรณีถูกสอบสวนทางวินัย เมื่อผลการสอบสวนปรากฏว่า ผู้ถูกสั่งพักราชการมิได้กระทำผิด และได้เสนอรายงาน ขอกลับเข้ารับราชการตามเดิม ให้ผู้บังคับบัญชาต้นสังกัด ที่ได้รับรายงานการ ขอกลับเข้ารับราชการดำเนินการ ตาม ๑.๖.๑.๑ เพื่อประกอบการพิจารณาให้กลับ หรือให้ออกจากราชการ ในการเสนอขอให้กลับเข้ารับราชการ หรือให้ออกจากราชการ หรือให้รับราชการต่อไป จะต้องแนบเอกสารต่าง ๆ ดังนี้

๑.๖.๒.๑ คำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้อง (ถ้ามี)

๑.๖.๒.๒ คำพิพากษาศาลถึงที่สุด

๑.๖.๒.๓ คำสั่งให้พักราชการ หรือบันทึกเรื่องการไม่พักราชการ

๑.๖.๒.๔ ข้อพิจารณาเกี่ยวกับมลทินหรือมัวหมอง

๑.๖.๒.๕ ประวัติพฤติกรรมและความประพฤติต่าง ๆ ในระหว่างรับราชการ

๑.๖.๒.๖ ข้อพิจารณาของหน่วยเกี่ยวกับ การให้กลับเข้ารับราชการ การให้ออกจากราชการ หรือการให้รับราชการต่อไป

๒. คณะกรรมการพิจารณา การสั่งพักราชการ หรือปลดออกจากราชการ

๒.๑ เพื่อให้การพิจารณาเกี่ยวกับ การสั่งพักราชการของข้าราชการ และลูกจ้างประจำของ ทร. เป็นไปด้วยความรอบคอบ เกิดความเป็นธรรม และเป็นมาตรฐานใกล้เคียงกัน ทร.จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาการสั่งพักราชการ หรือปลดออกจากราชการ ประกอบด้วย

๒.๑.๑ ผช.ผบ.ทร. เป็น ประธานกรรมการ

๒.๑.๒ รอง เสธ.ทร. เป็น รองประธานกรรมการ

๒.๑.๓ ผช.เสธ.ทร.ฝกพ. เป็น กรรมการ

๒.๑.๔ จก.กพ.ทร. เป็น กรรมการ

๒.๑.๕ หน.นขต.ทร.หน่วยที่เกิดเหตุ หรือผู้แทน เป็น กรรมการ

๒.๑.๖ หน.นขต.ทร.หน่วยต้นสังกัดของผู้ เป็นกรรมการกระทำความผิด หรือผู้แทน

๒.๑.๗ ผอ.กชน.สบ.ทร. เป็น กรรมการ

๒.๑.๘ ผอ.กปค.กพ.ทร. เป็น กรรมการและเลขานุการ

๒.๑.๙ หน.การปกครอง กปค.กพ.ทร. เป็น กรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ

๒.๑.๑๐ นชน.แผนกนิติธรรม กชน.สบ.ทร. เป็น กรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ

๒.๒ คณะกรรมการพิจารณา การสั่งพักราชการ หรือปลดออกจากราชการ มีหน้าที่พิจารณาเรื่องต่าง ๆ ในกรณีดังต่อไปนี้

๒.๒.๑ พิจารณาเกี่ยวกับการลงทัณฑ์ ในความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง และการเสนอขอให้พิจารณา สั่งพักราชการตามที่หน่วยต่าง ๆ เสนอ ทั้งนี้เพื่อให้การลงทัณฑ์ และการสั่งพักราชการ ต่อผู้กระทำความผิด อยู่บนพื้นฐาน และเป็นมาตรฐานใกล้เคียงกัน ตามแนวปฏิบัติที่กำหนด

๒.๒.๒ พิจารณาเกี่ยวกับ การปลดออกจากราชการ ในกรณีกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง

๒.๒.๓ พิจารณาเกี่ยวกับ การปลดออกจากราชการ หรือให้กลับเข้ารับราชการ ในกรณีที่อัยการสั่งไม่ฟ้อง หรือศาลยกฟ้อง เพราะยังฟังไม่ได้ว่า เป็นผู้กระทำความผิด หรือฟังได้ว่ากระทำความผิด แต่ศาลรอการกำหนดโทษ หรือรอการลงโทษไว้ หรือลงโทษจำคุก และปรับ แต่โทษจำคุกให้ยก หรือให้รอการลงโทษไว้ หรือลงโทษปรับสถานเดียว

๒.๒.๔ ติดตามเร่งรัดผลการสอบสวน การกระทำความผิด ทางวินัยอย่างร้ายแรง หรือการกระทำความผิดทางอาญา เว้นความผิดหลุโทษ หรือความผิดอันได้กระทำ โดยประมาท

๒.๒.๕ พิจารณาปรับปรุงแนวปฏิบัติ ในการพิจารณาการสั่งพักราชการ ข้าราชการทหาร และลูกจ้างประจำ ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น สำหรับการพิจารณา เกี่ยวกับการสั่งพักราชการ หรือปลดออกจากราชการ ของลูกจ้างประจำ ให้ถือปฏิบัติ เช่นเดียวกับ การพิจารณาการสั่งพักราชการ หรือปลดออกจากราชการ

ทหาร โดยอนุโลม การสั่งการเรื่องต่าง ๆ ที่เป็นมติ ของคณะกรรมการแล้วให้ ผช.สบ.ทร. มีอำนาจสั่งการในนาม
ของ ผบ.ทร.

๓. การพิจารณาเกี่ยวกับมลทิน หรือมัวหมอง

เนื่องจากข้อบังคับ กท. ว่าด้วยการสั่งให้ ข้าราชการทหารพักราชการ ได้กล่าวถึงกรณีที่ผู้ถูกสั่งพักราชการ มีหรือไม่มีมลทิน หรือมัวหมองซึ่งจะมีผล ต่อการให้ออกจากราชการ หรือให้กลับเข้ารับราชการ แต่ไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์ หรือขอบเขตโดยแน่ชัด สำหรับพิจารณาว่ามีมลทินมัวหมอง และสมควรปลด ออกจากราชการหรือไม่ ในการดำเนินการ คงให้อยู่ในอำนาจของเหล่าทัพ เป็นผู้พิจารณาความเหมาะสม และข้อเท็จจริงเป็นราย ๆ ไป คณะกรรมการพิจารณา การสั่งพักราชการหรือปลดออกจากราชการ จึงได้พิจารณาความหมาย และกำหนดในการพิจารณาไว้ เพื่อให้เป็นธรรมแก่ทุกราย โดยได้เสนอ ทร.เพื่อทราบแล้ว สรุปได้ว่า ตามความหมายของคำว่า "มลทิน" หรือ "มัวหมอง" หมายถึง ความไม่บริสุทธิ์ ทัศนคติที่ศาลพิพากษายกฟ้อง หรืออัยการสั่งไม่ฟ้องแล้ว จะถือว่ามียมลทิน หรือมัวหมองหรือไม่ จะต้องพิจารณาจากเหตุผล หลายประการประกอบกัน ได้แก่

๓.๑ มูลกรณีที่ถูกกล่าวหา หรือถูกฟ้องเป็นจำเลยนั้น เกี่ยวกับข้อหาอะไร เช่น เกี่ยวกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ เกี่ยวกับเพศ เกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย เกี่ยวกับทรัพย์สิน เกี่ยวกับการพนัน เกี่ยวกับอาวุธปืน หรือเกี่ยวกับยาเสพติด เป็นต้น

๓.๒ ผู้ที่ถูกสั่งพักราชการมีความบริสุทธิ์เกี่ยวกับข้อหา ตามข้อ ๓.๑ หรือไม่เพียงใด

๓.๓ การพิจารณาตามข้อ ๓.๒ จะต้องพิจารณาจากคำพิพากษา จำนวนการสอบสวนพฤติกรรมตลอดจนภูมิหลัง ของผู้ที่ถูกสั่งพักราชการ และความเห็น ของผู้บังคับบัญชาต้นสังกัด ซึ่งใกล้ชิดกับผู้ที่ถูกสั่งพักราชการ เพราะการที่ศาลพิพากษายกฟ้อง หรืออัยการสั่งไม่ฟ้องนั้น อาจเป็นเพราะ ผู้ที่ถูกสั่งพักราชการ มิได้กระทำความผิดตามฟ้องเลย หรือพยานหลักฐานที่น่าสืบ หรือที่ปรากฏในสำนวนการสอบสวน ไม่เพียงพอที่จะรับฟังเพื่อลงโทษ หรือสั่งฟ้อง หรือกรณีเป็นที่สงสัย ตามหลักกฎหมายศาล ก็จะต้องยกประโยชน์ให้

๓.๔ เมื่อพิจารณาจากเอกสาร หรือหลักฐานดังกล่าวในข้อ ๓.๓ แล้ว หากเชื่อได้ว่าผู้ที่ถูกสั่งพักราชการ เป็นผู้บริสุทธิ์ ก็วินิจฉัยได้ว่า ไม่มีมลทิน หรือมัวหมอง

๔. การสั่งพักราชการ และการปลดออกจากราชการ ผู้ที่กระทำความผิดเกี่ยวกับ ยาเสพติดให้โทษ

ทร. ได้สนองนโยบายรัฐบาล เกี่ยวกับการป้องกัน และปราบปรามเกี่ยวกับ ยาเสพติดให้โทษ โดยออกคำสั่ง ทร. ที่ ๒๑/๒๕๑๒ ลง ๑๒ ม.ค.๒๒ ดังนี้

๔.๑ ให้สั่งพักราชการ ผู้ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด เกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ที่มีหลักฐานน่าเชื่อว่า กระทำความผิดจริง และ/หรือ ผู้ที่ถูกฟ้องศาล ในคดีที่เกี่ยวกับ ยาเสพติดให้โทษทุกราย

๔.๒ เมื่อคดีถึงที่สุด ศาลพิพากษาว่ามีความผิดจริง ให้ปลดออกจากราชการ

๔.๓ กรณีที่ศาลสั่งยกฟ้อง หรือปล่อยตัว ถ้ามีมลทินมัวหมอง ให้ปลดออกจากราชการ

๔.๔ กรณีที่เป็นผู้เสพ ถ้ามีหลักฐานเชื่อถือว่า เป็นความจริง แม้มิได้ถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย ให้ดำเนินการไม่รับสมัครต่อ ฐานประพฤตินิสัย หรือผิดศีลธรรม

๕. การปลดออกจากราชการ และถอดยศนายทหารประทวน

จากการที่ ทร. ได้แต่งตั้ง คณะกรรมการพิจารณา การสั่งพักราชการ หรือปลดออกจากราชการ เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับ การปลดออกจากราชการ ในกรณีกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ซึ่งจะต้องถอดออกจากยศทหาร ตามระเบียบ กท. ว่าด้วยผู้ซึ่งไม่สมควร จะดำรงอยู่ในยศทหาร และบรรดาศักดิ์ ด้วยนั้น คณะกรรมการพิจารณาเห็นว่า ความผิดบางกรณีมีความชัดเจน เข้าเกณฑ์ต้องปลดออกจากราชการ และถอดยศ จึงเสนอขอให้ดำเนินการ ตามสายงานปกติ โดยไม่ต้องนำเข้าพิจารณา ในคณะกรรมการ ซึ่ง ทร.อนุมัติเมื่อ ๗ ส.ค.๑๕ ให้ยกเลิก การนำเรื่องการเสนอขอปลดออกจากราชการ และถอดยศนายทหารประทวน ที่มีความผิดตามที่กำหนดไว้ ในระเบียบเข้าพิจารณา ในคณะกรรมการ ได้แก่

๕.๑ ทูจจริตต่อหน้าที่ราชการ โดยถือตามคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก หรือโทษที่หนักกว่าจำคุก เว้นแต่ศาลจะรอกำหนดโทษ หรือกำหนดโทษแต่รอกำหนดโทษไว้

๕.๒ กระทำความผิดนอกจากข้อ ๕.๑ ต้องรับโทษจำคุก หรือโทษที่หนักกว่าจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก หรือโทษที่หนักกว่าจำคุก เว้นแต่ศาลจะรอกำหนดโทษ หรือกำหนดโทษแต่รอกำหนดโทษไว้ หรือต้องรับโทษจำคุกไม่เกินความผิดลหุโทษ หรือความผิดอันกระทำโดยประมาท

๕.๓ ต้องคำพิพากษาถึงที่สุด ให้เป็นคนล้มละลาย เพราะทำหนี้สินขึ้นด้วยความทุจริต

๕.๔ ต้องหาในคดีอาญาแล้วหลบหนีไป

๕.๕ หนีราชการทหารในเวลาประจำการ

เรื่องดังกล่าวข้างต้น ให้ กพ.ทร. เป็นหน่วยดำเนินการเสนอขออนุมัติ ทร. ซึ่ง ผบ.ทร. ได้มอบอำนาจให้ จก.กพ.ทร. สั่งการในนามของ ผบ.ทร.

กฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการ กระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๐๓
๒. ข้อบังคับ กห.ว่าด้วยการสั่งการ และประชาสัมพันธ์ พ.ศ.๒๕๒๗
๓. ข้อบังคับทหารที่ ๑๒/๑๑๕๕๓ ว่าด้วยการรายงานตนเอง ๒๔๗๕
๔. ข้อบังคับ กห.ว่าด้วย การจัดกองทหารเกียรติยศ พ.ศ.๒๕๒๘
๕. ข้อบังคับทหารว่าด้วย การเคารพ
๖. ข้อบังคับทหารที่ ๖/๑๗๗๗๕ ว่าด้วย การแสดงความเคารพสำหรับพลเรือน๒๔๘๑
๗. ข้อบังคับ กห.ว่าด้วย การสั่งให้ข้าราชการทหาร พักราชการ พ.ศ.๒๕๒๘
๘. ข้อบังคับ กห.ว่าด้วยการตัด ค และจ่ายเงินรายเดือน พ.ศ.๒๕๐๔
๙. ข้อบังคับทหาร ที่ ๑๑/๑๖๕๓๖ ว่าด้วย การแบ่งประเภท นายทหารสัญญาบัตร๒๔๘๒
๑๐. คำสั่ง กห.(เฉพาะ) ที่ ๖๘/๔๑ ลง ๒๒ พ.ค.๔๑ เรื่อง มอบหมายให้ รมช.กห.สั่งและปฏิบัติราชการแทน รมว.กห.
 ๑๑. คำสั่ง กห.(เฉพาะ) ที่ ๕๑/๓๖ ลง ๒๔ ส.ค.๓๖ เรื่อง มอบอำนาจให้ ปล.กห. ผบ.ทหารสูงสุด ผบ.ทบ. ผบ.ทร. และ ผบ.ทอ. ทำการแทน และสั่งการในนามของ รมว.กห.
 ๑๒. คำสั่ง กห.(เฉพาะ) ที่ ๒๓๕/๔๐ ลง ๒๘ ต.ค.๔๐ เรื่อง มอบอำนาจให้ ปล.กห. ผบ.ทหารสูงสุด ผบ.ทบ. ผบ.ทร. และ ผบ.ทอ. ทำการแทน และสั่งการในนามของ รมว.กห.
 ๑๓. คำชี้แจงทหารที่ ๕/๕๕๒๕ เรื่อง รายงานตนเอง ๒๔๗๘
 ๑๔. บันทึก สม.ที่ (ฉบับ สม.เลขรับ ๓๑๗๑/๓๖) เรื่อง ขอรื้อ การลงชื่อสั่งการกรณีมอบอำนาจช่วง
 ๑๕. บันทึก สม.ที่ (ฉบับ กห เลขรับ ๖๕๖๖/๓๔) เรื่อง การคาดกระบี่ และการแสดงการเคารพ
 ๑๖. บันทึก กพ.ทหาร ที่ กพ ๐๓๐๓/๑๓๖๘ ลง ๑๖ ส.ค.๒๘ เรื่อง การปฏิบัติของกองทหารเกียรติยศ
 ๑๗. บันทึก กพ.ทหาร ที่ (ต่อ กพ.ทหาร เลขรับ ๔๕๒๐/๒๕) ลง ๓๑ มี.ค.๒๕ เรื่อง การเป่าเพลงคำนับของกองรักษาการณ์
 ๑๘. ระเบียบ ทร.ว่าด้วยการรายงานตนเอง พ.ศ.๒๕๑๒
 ๑๙. ระเบียบ ทร.ว่าด้วย การปกครองบังคับบัญชา และกำหนดอำนาจหน้าที่ ของหน่วยต้นสังกัดกับหน่วยปกครอง พ.ศ.๒๕๒๑
 ๒๐. คำสั่ง ทร.ที่ ๑๑๔/๒๕๔๑ ลง ๒๓ ก.ค.๔๑ เรื่อง การมอบอำนาจสั่งการ และทำการแทนในนามผู้บัญชาการทหารเรือ

๒๑. คำสั่ง ทร.ที่ ๔๔๘/๒๕๓๐ ลง ๑๔ ก.ย.๓๐ เรื่อง แนวปฏิบัติในการพิจารณาสั่งพักราชการข้าราชการทหารและลูกจ้างประจำ

๒๒. คำสั่ง ทร.ที่ ๓๗๕/๒๕๓๑ ลง ๓๐ ส.ค.๓๑ เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่ง ทร.ที่ ๔๔๘/๒๕๓๐

๒๓. คำสั่ง ทร.ที่ ๔๔๘/๒๕๓๒ ลง ๑๗ ต.ค.๓๒ เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่ง ทร.ที่ ๔๔๘/๒๕๓๐

๒๔. คำสั่ง ทร.ที่ ๑/๒๕๒๒ ลง ๑๒ ม.ค.๒๒ เรื่อง การสั่งพักราชการ และปลดออกจากราชการ

๒๕. คำสั่ง ทร.ที่ ๘๑/๒๕๓๕ ลง ๗ พ.ค.๓๕ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณา การสั่งพักราชการ หรือปลดออกจากราชการ

๒๖. คำสั่ง ทร.ที่ ๒๑/๒๕๒๒ ลง ๑๒ ม.ค.๒๒ เรื่อง การสั่งพักราชการ และปลดออกจากราชการผู้ที่กระทำความผิด เกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ

๒๗. บันทึก ทร.ที่ กห ๐๕๐๓/๑๗๓๗ ลง ๒๕ ต.ค.๒๕ เรื่อง การแต่งกายในการรายงานตนเองเมื่อ ผบ.ทร.ไปตรวจเยี่ยมหน่วย หรือเข้าไปในพื้นที่ของหน่วย

๒๘. บันทึก ทร.ที่ กห ๐๕๐๓/๑๕๖๓๒ ลง ๑๖ ธ.ค.๒๖ เรื่อง การทำความเคารพและการรายงาน

๒๙. บันทึก ยก.ทร.ลับ ที่ กห ๐๕๐๕/๕๘๒ ลง ๒๗ มี.ค.๓๘ เรื่อง ขออนุมัติหลักการในการปรับปรุง โครงสร้างกองทัพเรือ

๓๐. บันทึก กพ.ทร.ที่ต่อ กพ.ทร. เลขรับ ๕๕๔๒/๓๕ ลง ๒๗ มี.ย.๓๕ เรื่อง การแก้ไขการมอบอำนาจสั่งการ และทำการแทนในนาม ผบ.ทร.

๓๑. บันทึก กร.ที่ ๓๕/๒๕๒๓ ลง ๑๓ ก.พ.๒๓ เรื่อง การรายงานตนเอง

๓๒. บันทึก กพ.ทร. ที่ กห ๐๕๐๓/๕๓๔๕ ลง ๒๐ ก.ย.๓๑ เรื่อง การรายงานตนเอง การรายงานบัญชีพล และการกล่าวคำปฏิญาณตน

๓๓. บันทึก กพ.ทร.ที่ กห ๐๕๐๓/๖๔๔๕ ลง ๑๗ ก.ค.๓๒ เรื่อง การปกครองบังคับบัญชา และอำนาจหน้าที่ของหน่วยต้นสังกัด กับหน่วยปกครอง

๓๔. บันทึก กพ.ทร.ที่ กห ๐๕๐๓/๔๐๗๔ ลง ๓๐ พ.ค.๓๑ เรื่อง ขออนุมัติหลักการและกำหนดแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่หมุนเวียน

๓๕. บันทึก กพ.ทร.ที่ กห ๐๕๐๓/๘๕๗๕ ลง ๒๕ พ.ย.๓๘ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการสั่งพักราชการ

๓๖. บันทึก กพ.ทร.ที่ กห ๐๕๐๓/๖๖๔๓ ลง ๒๖ ก.ค.๓๕ เรื่อง การยกเลิกนำเรื่องการขออนุมัติปลดออกจากราชการ และถอดยศของนายทหารประทวน เข้าพิจารณาในคณะกรรมการ พิจารณาสั่งพักราชการหรือปลดออกจากราชการ

๓๗. บันทึก กพ.ทร.ที่ กห ๐๒๐๑/ว.๑๓๗๓๘ ลง ๘ ก.ค.๐๗ เรื่อง การหมุนเวียนกำลังพล

๑๘. บันทึก กพ.ทร.ที่ กท ๐๒๐๑/๕๐๘๔ ลง ๖ ส.ค.๒๕ เรื่อง การพิจารณาขอเบตของมลทิน มั่ว

หมอง
